

การศึกษาพัฒนาการทางรูปแบบและการนำเสนอภาพสตรีเปลือยในงานศิลปะที่ได้รับแรงบันดาลใจจาก "เทพธิดาวิเศษในห้วงนิทรารมย์" ของ จอร์โจแน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทฤษฎีศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
จิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การศึกษาพัฒนาการทางรูปแบบและการนำเสนอภาพสตรีเปลือยในงานศิลปะที่ได้รับ
แรงบันดาลใจจาก "เทพธิดาวีนัสในห้วงนิทรารมย์" ของ จอร์โจแน

โดย
นายศรัญญ์ ปานยศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทฤษฎีศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาามมหาบัณฑิต
จิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

A STUDY OF THE DEVELOPMENT OF STYLE AND REPRESENTATION OF
FEMALE NUDE IN ART : INSPIRED FROM "SLEEPING VENUS" BY GIORIONE.

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for Master of Fine Arts (Art Theory)

Painting Sculpture and Graphic Arts Silpakorn University

Academic Year 2016

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ การศึกษาพัฒนาการทางรูปแบบและการนำเสนอภาพสตรีเปลือยในงาน
ศิลปะที่ได้รับแรงบันดาลใจจาก "เทพธิดาวีนัสในห้วงนิทราภรณ์" ของ จอร์
โจแวนนี
โดย ศรัญญา ปานยศ
สาขาวิชา ทฤษฎีศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ มาณพ อิศรเดช

จิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปานใจ ธารทัศน์วงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

พิจารณาเห็นชอบโดย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุธี คุณาวิชยานนท์)

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ มาณพ อิศรเดช)

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร. ภาณุ สรวัยสุวรรณ)

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

55005211 : ทฤษฎีศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : ความงาม, แนวคิดเรื่องความงาม, ภาพสตรีเปลือย

นาย ศรัญญู ปานยศ: การศึกษาพัฒนาการทางรูปแบบและการนำเสนอภาพสตรีเปลือยในงานศิลปะที่ได้รับแรงบันดาลใจจาก "เทพธิดาวิเนสในห้วงนิทรารมย์" ของ จอร์โจเน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อาจารย์ มาณพ อิศรเดช

วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การสร้างสรรคผลงานสตรีเปลือยในรูปแบบที่ต่างกัน เปรียบเสมือนการทดลองศึกษาทางกายวิภาค การศึกษาเพื่อเข้าใจสัดส่วนของความตามจริงและความถูกต้องเพื่อพัฒนาความงามในความคิดตามคิดแบบอุดมคติ รูปแบบ วิธีการ และการถ่ายทอดเฉพาะบุคคล สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมุมมองในการสร้างเนื้อหาของการสร้างสรรคที่ถ่ายทอดความคิด ปรัชญา และความรู้สึกมุ่งเน้นให้ศิลปะสื่อความหมายได้มากกว่าภาพสตรีเปลือยที่เขียนขึ้นมาอย่างไรเหตุผล

ศึกษาพัฒนาการทางรูปแบบและการนำเสนอภาพสตรีเปลือยในศิลปะตะวันตก ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากผลงาน "Sleeping Venus" ของ Giorgione ตั้งแต่จุดเริ่มต้นของเนื้อหาในการสร้างสรรคโดยคัดเลือกผลงานของศิลปินในยุคต่อมาที่สำคัญทางด้านเนื้อหา รูปแบบ แนวคิด อิทธิพลที่คล้ายคลึงกัน อาทิ ผลงานของ ทิตีเยน (Titian, "Venus of Urbino", 1538) อาร์เทมิเซีย เจ็นทิลีสชี (Artemisia Gentileschi, "Sleeping Venus", 1625) ศิลปินหญิงคนแรกที่สร้างสรรคผลงานในรูปแบบสตรีเปลือย เอ็ดัวร์ มาแน (Édouard Manet, "Olympia", 1863)

ผลของการวิจัยซึ่งทำให้ทราบถึงจุดมุ่งหมายของการสร้างสรรคผลงานสตรีเปลือยผ่านวรรณกรรม รูปแบบของผลงานแสดงออกถึงเนื้อหาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความงามของสตรีระสตรีในรูปแบบของการนอนจนถึงการพัฒนารูปแบบตั้งแต่อดีตมาถึงปัจจุบัน สร้างความรู้ความเข้าใจในการเชื่อมโยงผลงานสตรีเปลือยให้เข้ากับยุคสมัยต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคม

55005211 : Major (Art Theory)

Keyword : Beauty, Concept of Beauty, Nude of Female

MR. Sarunyu PANYOS : A STUDY OF THE DEVELOPMENT OF STYLE AND REPRESENTATION OF FEMALE NUDE IN ART : INSPIRED FROM "SLEEPING VENUS" BY GIORIONE. Thesis advisor : Professor Manop Isaradej

The purpose is to analyse the creation of naked women in a different way. It is like an anatomical study to understand the proportion of truth and authenticity for developing aesthetics in thought, pattern, methodology, and individualised communication. Understand the point of creating the content of creativity that conveys ideas, philosophies, and feeling that focus on meaningful on art rather than nude.

Study on the development form and presentation of nude women in Western art. Inspired from "Sleeping Venus" by Giorgione from the beginning of his creative content by recruited a number of important works of art, influences, themes, and influences such as Titian ("Venus of Urbino", 1539), Artemisia Gentileschi ("Sleeping Venus", 1625), She is the first female artist to create works in the form of women naked, Édouard Manet ("Olympia", 1863).

The result of the research, which in form the aims of the creation of the nude women through literature. The form of the work shows the literary content related to the beauty of women's physiology in the form of sleep until the development of the model from the past to present. Understanding the link between the naked women's work and the times. The change in social context.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ วิเคราะห์พัฒนาการรูปแบบและการนำเสนอรูปสตรีเปลือยอันงดงามแบบอุดมคติในงานศิลปะจนถึงปัจจุบัน การดำเนินการวิจัยมีอาจสำเร็จลุล่วงไปได้ หากปราศจากความร่วมมือของคณาจารย์ในคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่ให้การสนับสนุนและปรึกษาให้ข้อเสนอแนะขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ ที่สละเวลาในการตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องตรวจทานความถูกต้องของภาษา และพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

ทำยนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การอุปการะอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนส่งเสริมการศึกษา และให้กำลังใจเป็นอย่างดี อีกทั้งขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา และขอขอบพระคุณเจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุกท่าน ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำมาอ้างอิงในการทำวิจัย จนกระทั่งงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ศรัญญู ปานยศ

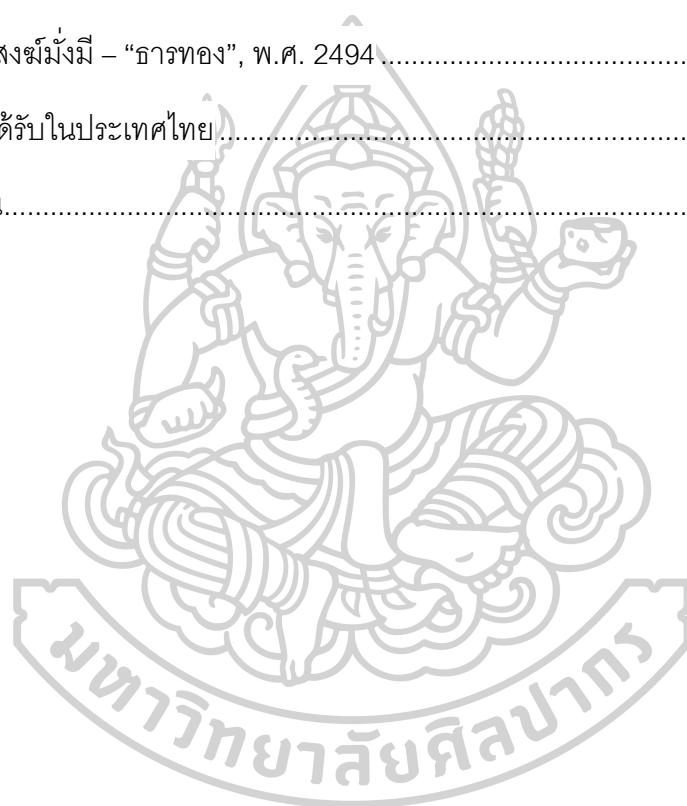
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญภาพ	10
บทที่ 1.....	12
บทนำ.....	12
ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการวิทยานิพนธ์	12
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	13
สมมติฐานของการศึกษา.....	13
ขอบเขตของการศึกษา	14
วิธีการศึกษา.....	14
การนำเสนอผลงาน.....	14
บทที่ 2.....	15
แนวคิดพัฒนาการทางรูปแบบและการนำเสนอภาพสตรีเปลือยในงานศิลปะ	15
นิยามความงามในสตรีระของสตรี.....	15
การสร้างสรรค์ความงามของเรือนร่างสตรีผ่านอุดมคติ	18
ศิลปะคือการเลียนแบบ (Art is Representation)	18
สัญศาสตร์กับภาพแทนความ	23
เทพีวีเน่กับความงามตามอุดมคติ	25

การกำเนิดเทพนารีวีนิัส.....	27
เพลโตและเทพีวีนิัส	29
เทพีวีนิัส ความงามของความเชื่อ.....	31
เทพีวีนิัสผู้สร้างแรงบันดาลใจ	34
สรุปเนื้อหาที่ได้จากวรรณกรรม.....	35
บทที่ 3.....	38
งานศิลปะที่ได้รับแรงบันดาลใจจาก “เทพธิดาวีนิัสในห้วงนิทรารมย์” ของ จอร์โจแเน	38
อิทธิพลจากวรรณกรรม The Hypnerotomachia Poliphili.....	39
“Sleeping Venus” เทพธิดาวีนิัสในห้วงนิทรารมย์ ค.ศ.1510	41
Lucas Cranach- “Reclining Nymph”, 1530 - 34	50
Titian - “Venus of Urbino”, 1538.....	54
Titian - “Venus with Organist and Cupid”, 1548	60
Titian - “Venus and Cupid”, 1550	66
Artemisia Gentileschi –“Sleeping Venus”, 1625	72
Diego Velázquez–“Venus at her Mirror (The Rokeby Venus)”, 1647–51	76
บทที่ 4.....	79
ผลงานศิลปะสมัยใหม่ที่ได้รับแรงบันดาลใจสตรีเปลือย.....	79
Francisco José de Goya y – “La Maja Vestida” (The Clothed Maja), 1800-03.....	80
Édouard Manet– “Olympia”, 1863	88
Paul Gauguin – “Eugène Henri” Te Arii Vahine Aka The Kings Wife, 1892	92
Henri Rousseau – “The Dream”, 1910	94
Paul Delvaux – “La Venus Endormie”, 1944.....	96
Yasumasa Morimura - Portrait (Futago),1988.....	98

บทที่ 5.....	100
สรุปผลการวิจัย.....	100
รายการอ้างอิง.....	105
ภาคผนวก.....	106
ผลงานศิลปะในประเทศไทยที่ได้รับแรงบันดาลใจสตรีเปลือย	107
การสร้างสรรค์ผลงานสตรีเปลือยในประเทศไทย	107
คุณแสง สงฆ์มังมี – “ธารทอง”, พ.ศ. 2494	108
อิทธิพลที่ได้รับในประเทศไทย.....	114
ประวัติผู้เขียน.....	117

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 ภาพประติมากรรมสมัยยุคก่อนประวัติศาสตร์.....	16
ภาพที่ 2 Giorgione, <i>Sleeping Venus</i> , 1510.....	41
ภาพที่ 3 <i>Scene with Satyr and Sleeping Nymph</i> , 1499	43
ภาพที่ 4 ภาพแสดงให้เห็นการจัดท่าทางการวางมือทั้งสองข้าง.....	44
ภาพที่ 5 ภาพผ้าภายในผลงาน	45
ภาพที่ 6 ภาพทิวทัศน์แสดงระยะภายในภาพ.....	46
ภาพที่ 7 การแบ่งภาพออกเป็น 2 ส่วนแสดงให้เห็นถึงความสมดุลของภาพ	47
ภาพที่ 8 จุดกึ่งกลางของภาพ.....	48
ภาพที่ 9 Lucas Cranach, <i>Reclining Nymph</i> , 1530-34.....	50
ภาพที่ 10 ภาพจรรีกรประกอบภาพด้านบนซ้ายของภาพ.....	50
ภาพที่ 11 ภาพการจัดท่าทางการวางมือทั้งสองข้าง.....	51
ภาพที่ 12 ภาพทิวทัศน์แสดงระยะภายในภาพ.....	52
ภาพที่ 13 Titian, <i>Venus of Urbino</i> , 1538	54
ภาพที่ 14 ภาพลายละเอียดการจัดวางท่า.....	55
ภาพที่ 15 ภาพลายละเอียดขององค์ประกอบภายในภาพ.....	56
ภาพที่ 16 ภาพลายละเอียดฉากหลังของภาพ.....	57
ภาพที่ 17 จุดกึ่งกลางของภาพ.....	58
ภาพที่ 18 Titian, <i>Venus with Organist and Cupid</i> , 1548.....	60
ภาพที่ 19 ภาพการจัดท่าทางการวางมือทั้งสองข้าง.....	61
ภาพที่ 20 ภาพแสดงองค์ประกอบรองภายในผลงาน	62
ภาพที่ 21 ภาพแสดงองค์ประกอบรองภายในผลงาน	63
ภาพที่ 22 จุดกึ่งกลางของภาพ.....	64

ภาพที่ 23 Titian, <i>Venus with Organist and Cupid</i> , 1548.....	66
ภาพที่ 24 ภาพแสดงการจัดท่าทางในการนอนของหญิงสาว	67
ภาพที่ 25 ภาพสัตว์ที่แสดงนัยยะของภาพ.....	68
ภาพที่ 26 ภาพสัตว์ที่แสดงนัยยะของภาพ.....	69
ภาพที่ 27 การแบ่งภาพในการจัดองค์ประกอบ	70
ภาพที่ 28 Artemisia Gentileschi, <i>Sleeping Venus</i> , 1625	72
ภาพที่ 29 ภาพสัตว์ที่แสดงนัยยะของภาพ.....	73
ภาพที่ 30 ภาพแสดงให้เห็นเส้นของแสงที่ส่องมาจากภายนอก	74
ภาพที่ 31 Diego Velázquez , <i>Venus at her Mirror (The Rokeby Venus)</i> , 1647 – 51	76
ภาพที่ 32 Francisco José de Goya, <i>The Clothed Maja (La Maja Vestida)</i> , 1800 – 03	80
ภาพที่ 33 Francisco José de Goya, <i>The Clothed Maja (La Maja Vestida)</i> , 1799-1800...	82
ภาพที่ 34 Francisco José de Goya, <i>Duchess of Alba / The White Duchess</i> , 1795	83
ภาพที่ 35 ภาพแสดงให้เห็นตัวหนังสือบนพื้นทราย	84
ภาพที่ 36 Francisco José de Goya, <i>Mourning Portrait of the Duchess of Alba</i> , 1797	85
ภาพที่ 37 ภาพเปรียบเทียบกันของชุดที่คล้ายกัน.....	86
ภาพที่ 38 Édouard Manet , <i>Olympia</i> , 1863.....	88
ภาพที่ 39 ภาพเปรียบเทียบกันของชุดที่คล้ายกัน.....	89
ภาพที่ 40 Jean Auguste Dominique Ingres , <i>La Grande Odalisque</i> , 1814	90
ภาพที่ 41 Paul Gauguin, <i>Eugène Henri Te Arii Vahine Aka The Kings Wife</i> , 1892	92
ภาพที่ 42 ภาพแสดงให้เห็นรายละเอียดในภาพ.....	93
ภาพที่ 43 Henri Rousseau, <i>The Dream</i> , 1910.....	94
ภาพที่ 44 Paul Delvaux, <i>La Venus Endormie</i> , 1944	96
ภาพที่ 45 Yasumasa Morimura, <i>Portrait (Futago)</i> , 1988	98

ภาพที่ 46 แผนภูมิแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงกันระหว่างผลงานแต่ละยุคสมัย	102
ภาพที่ 47 คุณแสง สงฆ์มั่งมี, ธารทอง, พ.ศ. 2494.....	107
ภาพที่ 48 เพื่อ หริพิทักษ์ – “Nude”, พ.ศ. 2529	109
ภาพที่ 49 ช่วง มูลพินิจ – “ธารทอง สุธารสวรรค์”.....	110
ภาพที่ 50 ช่วง มูลพินิจ – “Nude”, 2004	111
ภาพที่ 51 สมภาพ บุตรราช – “นางสงกรานต์”พ.ศ.2553	112
ภาพที่ 52 ชัยรัตน์ แสงทอง – “Beyond Beauty”พ.ศ. 2552.....	113
ภาพที่ 53 ชัยรัตน์ แสงทอง – “Beyond Beauty”พ.ศ. 2552.....	114

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการวิทยานิพนธ์

ความงดงามของเรือนร่างสตรีแบบอุดมคติที่ถูกถ่ายทอดลงในงานศิลปะมีความเป็นมา และพัฒนาการอันยาวนานในประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก โดยเฉพาะวีเนสเทพนารีที่ได้สร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ภาพสตรีเปลือยให้กับศิลปินมากมายในทุกยุคทุกสมัย ซึ่งปรากฏในผลงานสร้างสรรค์ทุกเทคนิคทั้งภาพจิตรกรรมและประติมากรรม และในหลากหลายรูปแบบการสร้างสรรคงานศิลปะของแต่ละยุคแต่ละสมัย อย่างไรก็ตาม การนำเสนอความงดงามของเรือนร่างสตรีในงานศิลปะมักแฝงสัญลักษณ์ทางความเชื่อและความงามในอุดมคติที่แตกต่างกันไปตามท้องถิ่นและยุคสมัย ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนารูปแบบ วิธีการนำเสนอ และสุนทรียภาพแห่งสตรีระสตรีที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

“วีเนส” เทพีแห่งความงามและความรัก ซึ่งปรากฏเรื่องเล่าในเทพปกรณัมกรีกและโรมัน ได้กลายเป็นคำจำกัดความของรูปสตรีเปลือยในศิลปะตะวันตก ดังจะเห็นได้จากการตั้งชื่อผลงานศิลปะรูปสตรีเปลือยในยุคก่อนประวัติศาสตร์ ที่ได้จากการขุดค้นพบทางโบราณคดีของนักประวัติศาสตร์ศิลป์ เช่น “The Venus of Hohle Fels” หรือ “The Venus of Willendorf” ซึ่งเป็นประติมากรรมขนาดเล็กที่เน้นร่างกายอันอวบอ้วนและเครื่องเพชรหึงที่ใหญ่โตเพื่อสื่อสัญลักษณ์ความอุดมสมบูรณ์แห่งการให้กำเนิด และมักถูกตีความว่าสร้างขึ้นไว้เพื่อสำหรับบูชาพระแม่ธรณี

เพื่อความอุดมสมบูรณ์ของผลผลิตจากผืนแผ่นดิน เพราะผลงานภาพสตรีเปลือยในลักษณะนี้ถูกขุดค้นพบกระจายไปทั่วทั้งทวีปยุโรปและเอเชีย ส่วนการนำเสนอรูปประติมากรรมและจิตรกรรมเทพธิดาวีนัสมีลักษณะกึ่งเปลือยหรือเปลือยเปล่า เช่น “Venus of Milo” หรือ “Medici Venus” จะปรากฏในศิลปะกรีกยุค Hellenistic เรื่อยมาจนสมัยยุคจักรวรรดิโรมัน

การล่มสลายของอาณาจักรโรมันทำให้การสร้างรูปเทพธิดาวีนัสหรือรูปสตรีเปลือยหยุดชะงักลงเป็นเวลานานกว่าพันปี เนื่องจากขัดแย้งกับหลักความเชื่อทางคริสต์ศาสนาว่าการเปลือยกายเป็นบา และการสร้างรูปเปลือยเป็นความชั่วร้าย การนำเสนอรูปสตรีเปลือยได้กลับมาอีกครั้งในยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการเป็นครั้งแรกใน “Sleeping Venus” ของ Giorgione จิตรกรชาวเวนิส การฟื้นคืนชีพของภาพสตรีเปลือยในสรีระที่งดงาม ท่วงท่าที่สง่างามและเย้ายวนใจได้กลายมาเป็นแม่แบบการสร้างสรรคภาพสตรีเปลือยให้กับโลกศิลปะตะวันตกและเป็นแรงบันดาลใจให้กับศิลปินทุกยุคทุกสมัยทั่วโลกมาจนถึงปัจจุบัน

พัฒนาการทางรูปแบบ และการนำเสนอภาพสตรีเปลือยในงานศิลปะตะวันตก ซึ่งก่อกำเนิดมาจากภาพจิตรกรรม “Sleeping Venus” ของ Giorgione และให้แรงบันดาลใจแก่ศิลปินทุกยุคทุกสมัย ยังไม่มีการศึกษาและวิเคราะห์อย่างละเอียดในประเทศไทย ดังนั้น การวิจัยในหัวข้อนี้จึงจะเป็นประโยชน์ต่อสาขาวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในเนื้อหาที่ให้แก่วงการศิลปะไทยต่อไปในอนาคต

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ศึกษาแรงบันดาลใจจากผลงาน “Sleeping Venus” ของจอร์โจเน (Giorgione) ซึ่งนำไปสู่การสร้างสรรคภาพสตรีเปลือยที่งดงามในงานศิลปะ

ศึกษาและวิเคราะห์พัฒนาการรูปแบบและการนำเสนอรูปสตรีเปลือยอันงดงามแบบอุดมคติในงานศิลปะตั้งแต่สมัย Giorgione จนถึงปัจจุบัน

สมมติฐานของการศึกษา

การนำเสนอภาพสรีระอันเปลือยเปล่าของสตรีเพศโดย “Giorgione” จิตรกรเอกแห่งยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการได้กลายเป็นต้นแบบและแรงบันดาลใจให้แก่ศิลปินทุกยุคทุกสมัย และนำไปสู่การพัฒนาการทางรูปแบบและการนำเสนอภาพสตรีเปลือยที่งดงามและเย้ายวนใจตั้งแต่บัดนั้นจนถึงปัจจุบัน

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาพัฒนาการทางรูปแบบและการนำเสนอภาพสตรีเปลือยในศิลปะตะวันตก ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากผลงาน “Sleeping Venus” ของ Giorgione

วิธีการศึกษา

ศึกษาและรวบรวมข้อมูลแรงบันดาลใจจากภาพจิตรกรรมผลงาน “Sleeping Venus” ของ Giorgione ที่ให้กับศิลปินทุกยุคทุกสมัย

ศึกษาและวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบพัฒนาการทางรูปแบบและการนำเสนอรูปสตรีเปลือยในผลงาน “Sleeping Venus” ของ Giorgione ซึ่งนำไปสู่การสร้างสรรค์ภาพสตรีเปลือยที่งดงามและเป็นเอกลักษณ์ของศิลปินแต่ละยุคสมัย

แหล่งข้อมูล

ตำรา หนังสือ บทความ และวิทยานิพนธ์ จากห้องสมุดต่างๆ

ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างรูปสตรีเปลือยในงานศิลปะ

เพื่อสร้างความรู้ในเชิงลึกและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุนทรียภาพของรูปสตรีเปลือยในงานศิลปะที่ได้มาจากการศึกษาวิเคราะห์พัฒนาการทางรูปแบบและการนำเสนอผลงานศิลปะในเนื้อหาของศิลปินทุกยุคทุกสมัยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากภาพจิตรกรรม “Sleeping Venus” ของ Giorgione

การนำเสนอผลงาน

นำเสนอผลงานในรูปแบบวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทที่มีการจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มงานวิจัยที่สมบูรณ์ และเสนอในรูปแบบรายงานการวิจัยต่อที่ประชุมทางวิชาการ หรือตีพิมพ์เผยแพร่ในรูปแบบบทความวิจัยในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ

บทที่ 2

แนวคิดพัฒนาการทางรูปแบบและการนำเสนอภาพสตรีเปลือยในงานศิลปะ

จากแรงบันดาลใจในความงดงามของเรือนร่างสตรีที่ถูกถ่ายทอดลงในผลงานศิลปะมีความเป็นมาและพัฒนาการอันยาวนานในประวัติศาสตร์ รูปแบบศิลปะที่สะท้อนแนวความคิดและบทบาทของผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในแต่ละยุคสมัยได้ช่วยสร้างแรงบันดาลใจจากรุ่นสู่รุ่น

นิยามความงามในสรีระของสตรี

ความงดงามของเรือนร่างสตรีแบบอุดมคติที่ถูกถ่ายทอดในงานศิลปะนั้นมีความหมายที่ยาวนาน ก่อนประวัติศาสตร์จะได้เริ่มรู้จักกับวินัส ความเชื่อในยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์นั้นได้สร้างรัฐสตรีเปลือยขึ้นมาเพื่อเป็นการบูชา เครื่องรางและความเชื่อเรื่องความอุดมสมบูรณ์ให้กับถิ่นที่อยู่ ดังตัวอย่างและหลักฐานที่ปรากฏนั้นคือรูปปั้นขนาดเล็กที่มีชื่อว่า “the venus of hohle fels” (ภาพ ข.) เป็นรูปเทพธิดาที่เก่าแก่ที่สุดที่เคยพบและถูกค้นพบในประเทศเยอรมนีในปี 2009 เป็นผลงานศิลปะที่เก่าแก่กว่า 35,000 ปีและไม่ได้เป็นเพียงแต่รูปเทพธิดาที่เก่าแก่ที่สุดเท่าที่เคยพบ แต่ยังเป็นตัวอย่างที่เก่าแก่ที่สุดของศิลปะที่เป็นรูปร่างของสิ่งมีชีวิต (Figurative art) ในปัจจุบัน และอีกชิ้นที่สำคัญคือ “the venus of willendorf” (ภาพ ก.) เป็นหนึ่งในผลงานที่เก่าแก่ที่สุดอีกชิ้นหนึ่งของเทพธิดาวินัส ที่เคยพบและเป็นทีเก่าแก่ที่สุดก่อนที่ “the venus of hohle fels” จะถูกค้นพบขึ้นในปี 2009 ผลงานชิ้นนี้เป็นที่สันนิษฐานกันว่าจะมีอายุอยู่กว่า 20,000 ปี และได้ค้นพบในระหว่างช่วงศตวรรษที่ 20 ในออสเตรียทั้งมีความคล้ายคลึงและโดดเด่นซึ่งมีอายุห่างกันประมาณ 18,000 – 15,000 ปี แต่ความแตกต่างที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ ขนาดของสรีระ ขนาดของหน้าอกที่แสดงออกให้เห็น ลักษณะของอวัยวะเพศที่แสดงออกมา และสัดส่วนของรูปร่างที่แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ แต่นอกเหนือจากนี้ก็มีคุณสมบัติเช่นเดียวกัน การสร้างรูปปั้นนี้มีพบเห็นได้แพร่หลายในยุโรป

(ก.) “The venus of willendorf”

(ข.) “The venus of hohle fels”

ภาพที่ 1 ภาพประติมากรรมสมัยยุคก่อนประวัติศาสตร์

(ก.) “The venus of willendorf”, ที่มา The Woman of Willendorf [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2557, เข้าถึงได้จาก <http://www.thenagain.info/WebChron/World/Willendorf.html>

(ข.) “The venus of hohle fels”, ที่มา The Venus of Hohle Fels [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2557, เข้าถึงได้จาก <http://donsmaps.com/hohlefelsvenus.html>

ประติมากรรมขนาดเล็กที่ได้ขุดค้นพบนี้มีลักษณะเน้นร่างกายอันอวบอ้วน เครื่องเพชรหญิงที่ใหญ่โตเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์แห่งการให้กำเนิด สัญลักษณ์ทางเครื่องเพชรที่ใหญ่โตแสดงให้เห็นการสำคัญทางด้าน การดำรงชีวิตของชุมชนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ได้ดี ความหมายของการให้นมบุตร และเพราะคนในยุคสมัยนั้นมีความเชื่อว่า หากหญิงใดมีลักษณะเช่นนี้จะสามารถเป็น “แม่พันธุ์” ที่ดีได้ด้วยเหตุผลที่ว่าเพราะเต้านมที่ใหญ่จะให้ให้น้ำนมได้ดีมาก หน้าท้องที่หนาใหญ่จะอุ้มครรภ์บุตรที่แข็งแรง ส่วนตะโพกที่ผายออกมากและก้นที่ใหญ่ก็จะเป็นลักษณะที่ดีสำหรับการเจริญพันธุ์ และยังสามารถให้กำเนิดบุตรได้โดยง่ายอีกด้วย และในคุณสมบัติทั้งหลายเหล่านี้ความงามแบบนี้จึงสนับสนุนกันว่าเป็นความงามอย่างที่สุดในยุคก่อนประวัติศาสตร์นั่นเอง กลายเป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ตามที่นักโบราณคดีได้ตีความเอาไว้เกี่ยวกับประติมากรรมขนาดเล็กทั้ง 2 ชิ้นนี้ และอีกความหมายหนึ่งของการตีความเกี่ยวกับการสร้างทวารรูปไ้บูช เพื่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ของผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการทำการเกษตรต่างๆ ที่มาจากผืนแผ่นดิน การล่าสัตว์ เพราะรูปปั้นในลักษณะนี้ถูกขุดค้นพบกระจายไปทั่วทั้งทวีปยุโรปและเอเชีย[1]

เรื่องราวของยุคก่อนประวัติศาสตร์ไม่สามารถที่จะชี้ชัดได้ว่าการปั้นรูปหญิงเปลือยขนาดเล็กเพื่อเหตุผลที่เด่นชัดในลักษณะใด แต่สิ่งที่สามารถบ่งบอกเหตุผลส่วนใหญ่ในการสร้างผลงาน

ทั้งจิตรกรรมฝาผนังของยุคก่อนประวัติศาสตร์ เป็นการบันทึกเกี่ยวกับเรื่องราวที่ได้พบมาในชีวิตประจำวัน ส่วนใหญ่เป็นรูปภาพที่พอจะบรรยายออกได้ว่าเป็นสัตว์ประเภทไหนจากลักษณะที่เด่นชัดเฉพาะตัว เช่น กวาง วัว ที่จะเห็นได้ว่ามีลักษณะเด่นของเขาสัตว์ที่แตกต่างกัน ลักษณะของมนุษย์ที่ไม่ปรากฏรายละเอียดอย่างเด่นชัดแต่พอที่จะบอกเรื่องราวเกี่ยวกับการกระทำของมนุษย์ การพยายามเลียนให้เหมือนกับธรรมชาติมากที่สุดในการประทับรอยมือ ด้วยข้อจำกัดทางด้านงานฝีมือ อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน และความรู้เทคนิควิธีการถ่ายทอดที่มีในยุคสมัยนั้นทำให้ลักษณะของผลงานจึงถ่ายทอดออกมาในรูปแบบอัตลักษณ์เฉพาะตัว โดยนักวิชาการอีกส่วนหนึ่งได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับรูปสลักสัตว์ที่มีท้องใหญ่เกินความเป็นจริงว่ารูปสลักดังกล่าวเป็นเพียงตัวแทนของสัตว์ที่มีครรภ์ซึ่งผู้เป็นสามีแกะสลักขึ้นเพื่อพกพาไปเป็นเครื่องเตือนใจให้รำลึกถึงในขณะที่สามีออกล่าสัตว์เป็นเวลานาน แนวความคิดเกี่ยวกับการสร้างสัญลักษณ์ตัวแทนเกี่ยวกับผู้ที่ล่วงลับไปแล้วโดยแสดงลักษณะเฉพาะของบุคคลนั้น ยังคงพบให้เห็นตามหลุมศพที่ขุดค้นพบกระจายตัวทั่วไปทั้งในแถบยุโรปและเอเชียสืบเนื่องจนกลายเป็นความเชื่อถึงปัจจุบันนี้[2]

ผลงานในรูปแบบสตรีเปลือยเป็นเรื่องราวที่สะท้อนให้เห็นอย่างเด่นชัดเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของผู้คนในยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ความจำเป็นในการห่อหุ้มร่างกายโดยใส่เสื้อผ้าอย่างมิดชิดอย่างปัจจุบันอาจเป็นสิ่งที่ขัดกับยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ มนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์แต่งกายด้วยเครื่องห่อหุ้มร่างกายที่ได้มาจากธรรมชาติ ความจำเป็นในการห่อหุ้มร่างกายของมนุษย์เพื่อให้ร่างกายได้รับความอบอุ่น และป้องกันแมลง ดังนั้นการเป็นมนุษย์ในลักษณะเปลือยเปล่าทั้งเพศชายและหญิงนั้นคงเป็นเรื่องปกติตามยุคสมัย การถ่ายทอดผลงานของมนุษย์ในยุคสมัยนั้นจึงออกมาในลักษณะของภาพสตรีเปลือย ลักษณะของการตีความเกี่ยวกับการเชื่อมโยงกับคำว่า “วินัส” ซึ่งความหมายของวินัสเป็นการตีความของนักโบราณคดีทั้งสิ้น เนื่องจากลักษณะทั่วไปของวินัสที่เข้าใจในเรื่องราวของเทพปกรณัมว่าเป็นเทพีแห่งความงามและความรักตามความเชื่อของหลักทฤษฎีวิทยา ความเชื่อมโยงของการสร้างรูปตัวแทนเกี่ยวกับความรักเพื่อรำลึกถึงผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว และการบันทึกความประทับใจในเรือนร่างของสตรีทำให้เกิดการสร้างสรรคผลงานขึ้นมา แต่ในความหมายทางด้านศิลปะวิทยาวินัสได้มีความหมายที่แตกต่างออกไปโดยสิ้นเชิง การเชื่อมโยงชื่อของ “วินัส” เป็นชื่อของผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิง ความงามของเรือนร่างของผู้หญิง ความสมบูรณ์ของสรีระของผู้หญิงในแง่มุมต่างๆ ที่ศิลปะได้ถ่ายทอดออกมาทั้งในด้านต่างๆ ของศิลปะ

การสร้างสรรคความงดงามของเรือนร่างสตรีผ่านอุดมคติ

การสร้างสรรคผลงานผ่านอุดมคติได้เริ่มต้นขึ้นในยุคสมัยของชาวกรีก เพลโตได้ให้ความหมายของ “วีเนส” ในสองลักษณะคือ เธอเป็นเทพธิดาของโลกที่กระตุ้นให้มนุษย์รักในความงดงามของร่างกาย หรือเธอเป็นเทพธิดาแห่งสรรคที่เป็นแรงบันดาลใจในความรักทางปัญญาของพวกเขา การนำเสนอรูปแบบจิตรกรรม และประติมากรรมในลักษณะกึ่งเปลือยหรือเปลือยเปล่า

ศิลปะคือการเลียนแบบ (Art is Representation)

ศิลปะคือการเลียนแบบ คือ การเสนอใหม่อีกครั้งหนึ่ง หมายถึงการสร้างงานศิลปะเลียนแบบเหมือนจริง ๆ ที่มีอยู่แล้ว เป็นทฤษฎีโบราณที่เห็นว่า ศิลปะคือการลอกเลียนแบบธรรมชาติ ซึ่งความคิดนี้เริ่มต้นตั้งแต่สมัยกรีกโดยเพลโต ได้ให้ความหมายของศิลปะไว้ว่า ศิลปะคือการเลียนแบบ (Art is Imitation) แนวคิดเกี่ยวกับการเลียนแบบตามทฤษฎีของเพลโตลักษณะนี้ยังส่งผลต่องานศิลปะเรื่อยมาทุกยุคสมัย เช่น กลุ่มศิลปินสังคมนิยมใหม่ (New Realists) มีความเชื่อในการสร้างงานศิลปะที่เลียนแบบธรรมชาติ งานศิลปะจะแสดงออกมาในลักษณะรูปธรรม การสร้างงานศิลปะของศิลปินกลุ่มนี้จะสร้างผลงานตามความจริงได้อย่างชัดเจน เพราะศิลปินจะพยายามถ่ายทอดและนำเสนอความจริงที่มีอยู่ในโลก[3]

Imitation หมายถึงการลอกแบบเลียนแบบถ้าเป็นด้านศิลปะก็คือการเสนอใหม่อีกครั้งหนึ่ง ทฤษฎีของเพลโตที่ว่าศิลปะคือการลอกเลียนแบบธรรมชาติ เนื้อหาของ เรื่องราว (Subject) ในงานศิลปะสำคัญที่สุด เพราะการสร้างงานศิลปะขึ้นเพื่อให้เห็นความจริงที่ถูกต้องชัดเจนศิลปินจำเป็นต้องถ่ายทอดให้ดูรู้เรื่องและชัดเจนมากที่สุด การสร้างงานศิลปะของศิลปินไม่จำเป็นต้องมีอารมณ์หรือโลกทัศน์ส่วนตัวเข้าไปปะปนอยู่ในงานศิลปะ ผลงานศิลปะจะเสนอเพียงข้อเท็จจริงเท่านั้นผลงานจะสร้างสิ่งที่เหมือนจริงเท่านั้นแต่ต้องไม่ลืมว่า “ศิลปะเลียนแบบความจริง ศิลปะมิใช่ความจริง” เพราะสิ่งที่เลียนแบบต้องไม่ใช่ของจริงโดยคุณค่าของผลงานศิลปะต้องเปรียบเทียบตามความจริงที่อยู่บนโลกเป็นมาตรฐาน บทบาทของศิลปินเป็นเพียงกระจกเงาที่สะท้อนสิ่งที่มีอยู่ในโลกตามธรรมชาติเท่านั้น [4]

เพลโตเป็นคนแรกที่นำความคิดที่ว่าศิลปะคือ “การเลียนแบบ” แนวความคิดของเพลโตจะเห็นได้ว่าศิลปินเป็นเพียงผู้ที่ถ่ายทอดความจริงโดยการเลียนแบบธรรมชาติเท่านั้น เพราะทฤษฎีนี้ต้องการให้งานศิลปะคือสิ่งที่เลียนแบบได้เหมือนจริงมากที่สุด แต่ความจริงแล้วเป็นไปได้เนื่องจากศิลปินต้องมีโลกทัศน์ส่วนตัวสอดแทรกอยู่ในงานศิลปะเสมอ จึงทำให้งานศิลปะไม่สามารถที่จะเหมือนจริงเมื่อเป็นเช่นนี้ งานศิลปะจึงไร้ค่าไม่มีความหมายเพราะไม่สามารถเป็นไปได้

ได้ตามเกณฑ์ที่ทฤษฎีนี้กำหนด ซึ่งทำให้เชื่อว่าศิลปินไม่มีโอกาสที่จะสร้างงานศิลปะเลียนแบบได้เหมือน ฉะนั้นการสร้างงานศิลปะของศิลปินจึงไม่มีจุดหมาย ไม่มีความเป็นความจริง ไม่สามารถที่ให้ความรู้ที่เชื่อถือได้ ดังนั้นเพลโตจึงเกรงว่าถ้าประชาชนผู้ชมศิลปะแยกไม่ออกว่าจะอะไรคือความจริงอะไรเป็นความเท็จจะเกิดอันตรายมาก เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ไม่ควรจะปล่อยให้ศิลปินผู้ไม่มีความรู้มาบิบบาทในการชักนำประชาชนให้เชื่อในสิ่งที่ไม่เป็นจริงนั้นๆ

“มันเป็นไปไม่ได้ที่ศิลปินจะวาดเหมือนความจริงได้ตรงๆ หรือสิ่งที่คนยุคก่อนว่าเหมือนยุคนี้ว่าไม่เหมือนก็ได้” ความหมายของนักจิตวิทยาผู้ที่สนใจศิลปะได้กล่าวไว้ ธรรมชาติของมนุษย์โดยทั่วไปย่อมมีโลกทัศน์ส่วนตัว มีอารมณ์ความรู้สึก ความคิดเห็นทัศนคติและบุคลิกภาพเฉพาะตน ดังนั้นการรับรู้และการตีความหมายของสิ่งที่รับรู้ย่อมมีอิทธิพลของโลกทัศน์ส่วนตัวแทรกเข้าไปด้วยทุกครั้ง การรับรู้ของมนุษย์ทุกสิ่งในโลกจึงไม่สามารถเห็นความจริงโดยปราศจากโลกทัศน์ส่วนตัวเข้าไปปะปน ฉะนั้นการที่ศิลปินจะสร้างศิลปะเพื่อเสนอความจริงแท้โดยที่ไม่มีโลกทัศน์ส่วนตัวเข้าไปปะปนแทรกอยู่ย่อมเป็นไปได้ยาก [5] ความคิดที่ว่าศิลปะคือการเลียนแบบธรรมชาตินี้ได้รับความนิยมในสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยา (Renaissance) แต่ศิลปะไม่เป็นศิลปะที่เหมือนจริงโดยตรงแต่เหมือนจริงในโครงสร้างเท่านั้น ภาพเหมือนจริงนั้นควรสนใจแบบอย่างด้วย เพราะศิลปินได้แทรกหรือมีการนำแบบ (Style) เข้าไปในศิลปะทำให้การเลียนแบบนั้นไม่บริสุทธิ์ตามแนวความคิดเดิมของเพลโต ศิลปะของแต่ละสมัย แต่ละวัฒนธรรมย่อมมีความแตกต่างกันไม่มากนัก และยังเป็นนามธรรมอีกด้วย ฉะนั้นเมื่อศิลปินสร้างงานศิลปะเพื่อเลียนแบบ จะมีการผสมผสานทางความคิด จินตนาการ การรับรู้และโลกทัศน์ส่วนตัวของศิลปินด้วยทุกครั้ง และการตีความถึงความหมายของความเหมือนจริงที่มีความแตกต่างออกไปตามความต้องการแต่ละสังคม ทั้งนี้จะต้องไม่ลืมว่าความจริงที่วามนี้ย่อมผ่านกระบวนการคิดของสมองอีกด้วย[6]

จากการวิเคราะห์ทฤษฎีการเลียนแบบ จะเห็นว่าเพลโตกำหนดเป้าหมายศิลปะว่าจะต้องสามารถเลียนแบบได้เหมือนจริงที่สุด ให้ความรู้ความจริงสำหรับผู้ชมได้ถูกต้องตรงไปตรงมา ซึ่งเป็นความคิดความเชื่อว่างานศิลปะสามารถกระทำได้ตามเป้าหมายที่กำหนดจริงๆ แต่ว่าเป็นจริงศิลปะไม่สามารถที่จะกระทำได้ เพราะงานศิลปะย่อมมีอารมณ์ความคิดโลกทัศน์ของศิลปินผู้สร้างเข้าไปสอดแทรกอยู่ด้วยทุกครั้ง แม้เพลโตยังผิดหวังกับการสร้างงานศิลปะของศิลปินเพราะเห็นว่าศิลปินได้แทรกโลกทัศน์ส่วนตัวเข้าไปในงานศิลปะ จนทำให้งานศิลปะไม่สามารถให้ความรู้ความจริงที่บริสุทธิ์สำหรับผู้ชม

ศิลปะคือการเลียนแบบตามทฤษฎี Imitation นี้สามารถกล่าวได้เลยว่าในโลกนี้จะไม่มีการงานศิลปะ ฉะนั้นการเลียนแบบทางศิลปะจึงจำแนกได้ดังนี้

- เรื่องราวมิใช่สิ่งสำคัญแต่รูปแบบและเทคนิคเป็นสิ่งสำคัญเรื่องราวที่เห็นในงานศิลปะกับเรื่องราวในชีวิตประจำวันเป็นคนละอย่างกัน

- งานศิลปะที่เราเห็นมิได้เหมือนกับสิ่งที่เราเห็นเมื่อมองออกไปนอกหน้าต่าง เพราะงานศิลปะเป็นผลจากการมองโลกตามทรรศนะของศิลปินผู้สร้างมนุษย์จะมองโลกและมีทรรศนะของศิลปินผู้สร้างมนุษย์จะมองโลกและมีทรรศนะที่แตกต่างกันในแต่ละคนดังนั้นการที่จะดูโลกมิใช่มาดูที่ศิลปะ

- ศิลปะไม่ได้เสนอเรื่องราวข้อเท็จจริงเฉยๆ แต่ศิลปะเป็นการตีความหมายจากโลกทัศน์ของศิลปินในเรื่องรายนั้นๆ

- การตอบสนองของผู้ชมที่มีต่องานศิลปะจะไม่เหมือนกับการตอบสนองในชีวิตจริงเพราะงานศิลปะมิใช่ของจริง

- โครงสร้างของงานศิลปะจะเป็นเพียงการเปรียบของจริงเท่านั้นมิได้เป็นโครงสร้างของจริงเลยถ้าศิลปะสามารถเลียนแบบได้เหมือนจริงเราจะไม่สามารถแยกศิลปะและความจริงออกจากกันได้

- การประเมินคุณค่างานศิลปะไม่ควรนำมาตราฐานของจริงที่มีในโลกมาเป็นเกณฑ์เปรียบเทียบวิจารณ์ประเมินค่า

- บุคลิกภาพความคิดทัศนคติโลกทัศน์ของศิลปินจะแฝงอยู่ในงานศิลปะที่เขาแสดงออก

- เราไม่สามารถที่จะสร้างงานศิลปะได้เหมือนความจริงได้ร้อยเปอร์เซ็นต์และไม่มีใครสามารถทำได้ด้วย

การเลียนแบบในลักษณะที่ผู้กระทำเลียนแบบนี้ ต้องมีเจตนาที่จะเลียนแบบเพื่อให้เหมือนจริง หรือ Realist theory of Art เป็นคำที่นิยมใช้สมัยปัจจุบัน หมายถึง ทฤษฎี หลักการ ความคิดเห็นของนักสังคมนิยม หรือ กลุ่มศิลปินและนักนิยมศิลปะตามความเป็นจริง

อริสโตเติลได้ใช้คำว่า Representation หมายถึงการแทน การเป็นตัวแทน และการแสดงให้เห็น ถ้าเป็นด้านศิลปะจะหมายถึง การสร้างแบบอย่าง ตัวอย่าง ดังเช่นในโลกนี้มีสุนัขจริงๆ เราเขียนภาพสุนัขภาพสุนัขไม่ใช่สุนัขจริงๆ แต่เป็นแบบสุนัขที่เรารับรู้และได้นำเสนอเป็นรูปภาพ และ Resemblance [3] ซึ่งหมายถึง สิ่งที่เหมือนกัน ดูเหมือน ซึ่งเป็นความเหมือนกันที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ มิได้เจตนา จากความหมายของคำเหล่านี้แม้จะหมายถึงการเลียนแบบ แต่ลักษณะและเป้าหมายของการเลียนแบบนั้นแตกต่างกันออกไป

จากความหมายของคำเหล่านี้แม้จะหมายถึงการเลียนแบบแต่ลักษณะเป้าหมายการเลียนแบบนั้นแตกต่างกันถ้าใครเชื่อทฤษฎี Imitation ของเพลโตเป้าหมายของการเลียนแบบจะพยายามทำให้เหมือนจริงร้อยเปอร์เซ็นต์เพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ความจริงที่ถูกต้องที่สุดลักษณะการเลียนแบบนั้นศิลปินเปรียบดั่งพาทะมีหน้าที่นำความจริงในโลกมาถ่ายทอดให้ผู้ชมเท่านั้น โดยที่ศิลปินไม่ต้องบรรจุความคิดเห็นอารมณ์ทัศนคติส่วนตัวเข้าไปในงานศิลปะเพราะถ้าบรรจุโลกทัศน์ส่วนตัวของศิลปินเข้าไปแล้วงานศิลปะนั้นจะไม่ใช่ความจริงที่บริสุทธิ์และถูกต้องสำหรับประชาชนผู้ชมงานศิลปะสามารถหาความรู้ความจริงได้จากงานศิลปะและเกิดอารมณ์ความรู้สึกเมื่อได้รับรู้งานศิลปะนั้นเช่นเดียวกับที่ได้รับรู้จากของจริงที่มีอยู่ในโลกการประเมินคุณค่าหรือวิจารณ์งานศิลปะที่ถูกสร้างมาตามความเชื่อทฤษฎีนี้หรือผู้วิจารณ์ประเมินค่าที่มีความเชื่อเช่นนี้จะใช้เกณฑ์การตัดสินใจโดยเปรียบเทียบศิลปะกับสิ่งที่มีอยู่จริงในโลก[5]

อริสโตเติลได้กล่าวไว้ว่า “บางครั้งได้บอกเรื่องจริงแต่คนไม่เชื่อ เพราะเรื่องนั้นไม่น่าเชื่อดังนั้นเมื่อเราเล่าไปแล้วไม่ได้ผลอะไร ผู้ฟังก็ไม่ได้อะไร ตัวผู้เล่าเองก็จะเกิดความคับข้องใจ ฉะนั้นเราควรบอกแต่ผลซึ่งน่าเชื่อ และจะมีคนเชื่ออีกทั้งเกิดประโยชน์มากกว่า เราหวังในผลสรุปเท่านั้น มิใช่หรือ” งานศิลปะก็เช่นกัน ควรทำสิ่งที่น่าเชื่อสิ่งที่ไม่น่าเชื่อควรตัดออกไปศิลปะจะตีความสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นมีการดัดแปลงหรือสร้างขึ้นมาให้เหมาะสมที่จะเป็นงานศิลปะเพราะจุดประสงค์มิใช่ต้องการบรรยายเหตุการณ์นั้นแต่เป็นการบอกถึงความจริงโดยทั่วไปผู้ชมงานศิลปะจะได้รับรู้ความจริงที่เป็นสากล[4]

ดังเช่นเมื่อเราชมภาพยนตร์เรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เราทราบว่าเรื่องราวของภาพยนตร์นั้นมีจริงในโลกแต่เราก็คงจะทราบดีกว่าภาพยนตร์ที่เราชมอยู่นั้นมิใช่ความจริงภาพยนตร์จะเป็นเพียงแบบที่อธิบายถึงเรื่องจริงที่มีอยู่ในโลกเท่านั้น ฉะนั้นถ้าเราพูดถึงศิลปะเรากำลังพูดถึงแบบในลักษณะต่างๆไปไม่ควรพูดถึงเฉพาะกรณีเพราะศิลปินไม่มีหน้าที่จะพูดถึงสิ่งเฉพาะสิ่งนั้นๆแต่ศิลปินจะพูดถึงโดยสรุปหรือสิ่งที่น่าเกิดขึ้นโดยทั่วไป ศิลปะจะคล้ายปรัชญาไม่เหมือนประวัติศาสตร์คือปรัชญาและศิลปะจะกล่าวถึงความรู้ความจริงที่เป็นสากลโดยทั่วไป อันเป็นความรู้ที่ถูกต้องเป็นสัจธรรม (Truther) แต่ประวัติศาสตร์จะเป็นความรู้ความจริงที่เกิดขึ้นเฉพาะกรณี [7]

อริสโตเติลไม่ได้คิดว่า “ศิลปะจะเป็นกระจกที่แสดงลักษณะที่เหมือนความจริงแม้ศิลปะจะแสดงความจริงแต่เป็นความจริงอีกชนิดหนึ่ง บางครั้งเราจำเป็นต้องเปลี่ยนความจริงที่เห็นนั้นให้เหมาะสมที่จะแสดงออกทางศิลปะเรื่องราวอาจเป็นเรื่องในอดีตในปัจจุบันหรือเรื่องราวที่มีคนบอกเล่าต่อกันมาตลอดถึงเรื่องราวที่ควรจะเป็นสามารถเป็นไปได้ศิลปินที่เก่งสามารถเสนอเหตุการณ์ที่ไม่น่าเชื่อให้เป็นที่น่าเชื่อได้ดังเช่นวรรณกรรมการประเมินค่าหรือวิจารณ์งานศิลปะตามทฤษฎี

Representation นี้จะไม่ใช้มาตรฐานโดยเปรียบเทียบกับสิ่งที่มีอยู่จริงในโลกแต่ใช้การพิจารณาว่ามีเรื่องราวที่น่าเชื่อถือหรือไม่เป็นสิ่งที่น่าเกิดไชหรือไมและมีเอกภาพในงานหรือไม่ทั้งนี้โดยใช้ประสบการณ์เดิมช่วยตัดสินถ้าเราพบเห็นงานศิลปะเป็นสิ่งที่เป็นไปได้สิ่งนั้นเป็นข้อผิดพลาดหรือความอ่อนด้อยในคุณค่าศิลปะ

โดยสรุปทฤษฎีการเลียนแบบของเพลโตและอริสโตเติลในเรื่องศิลปะที่วิเคราะห์ไว้มีข้อแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจนอยู่หลายประการทั้งที่เพลโตและอริสโตเติลเองมีความเชื่อในปรัชญาคล้ายๆ กันแทบจะเหมือนกันคือเพลโตเชื่อในเรื่องจิตเป็นกลุ่มจิตนิยมในปรัชญาของเพลโต “แบบ” มีความสำคัญมาก “แบบ” ของเพลโตเป็นสิ่งสากลและนิรันดรถือว่าเป็นความจริงอันสูงสุดอีกทั้งเป็นอสาระส่วนอริสโตเติลก็เชื่อในเรื่องจิตแต่ในลักษณะอัตนิยมและเห็นว่า “ปฐมกร” (First Mover) เป็นความจริงที่นิรันดรเป็นอสาระเหมือนกันกับ “แบบ” ของเพลโต “ปฐมกร” เป็นจุดจบของการเปลี่ยนแปลงในภาวะแฝงของภาวะจริงนั่นก็คือทั้งเพลโตและอริสโตเติลเชื่อว่า “จิต” มีความสำคัญสามารถหยั่งเห็นค้นพบสิ่งที่เป็นแบบตามทฤษฎีของเพลโตและเป้าหมายปฐมกรในทฤษฎีของอริสโตเติลได้ซึ่งแบบและปฐมกรก็คือความจริงสากลอันเป็นนิรันดรนั่นเองแต่เป็นแบบที่เป็นนิรันดรของเพลโตอยู่ที่พระเจ้าเบื้องบนส่วนปฐมกรที่เป็นนิรันดรของอริสโตเติลนั้นอยู่ในโลกมนุษย์[8]

จากปรัชญาความเชื่อของนักปราชญ์ทั้งสองท่านนี้แม้เชื่อเรื่องจิตเหมือนกันแต่ในเรื่องความรู้ความจริงก็แตกต่างกันดังนั้นในทฤษฎีเกี่ยวกับศิลปะย่อมจะแตกต่างกันไปด้วยทั้งที่ต่างก็เชื่อว่าหน้าที่ของศิลปะศิลปินต้องให้ความจริงที่ถูกต้องสำหรับผู้ชมและให้แง่คิดในเรื่องความดีความงามเพื่อส่งเสริมศีลธรรมแก่ประชาชนก็ตามดังจะเห็นได้ว่าการสร้างงานศิลปะโดยการเลียนแบบตามทฤษฎีของเพลโตนั้นต้องให้เหมือนจริงมากที่สุดซึ่งแบบของเพลโตนี้จะเป็นแบบที่นิรันดรจึงถือว่าเป็นความจริงที่ถูกต้องแม้แบบที่เป็นสสารวัตถุในโลกนี้ก็ยังเป็นแบบที่มีใช้ความจริงที่ถูกต้องอันเป็นนิรันดรดังที่เพลโตได้กล่าวไว้ในหนังสือ Republic ว่า “ศิลปินผู้ลอกเลียนแบบวัตถุย่อมต่ำต้อยกว่าช่างฝีมือ (Craftsman) ผู้ซึ่งสร้างงานตามรูปแบบ (Form or Archetype) ในมโนทัศน์ส่วนรูปแบบของพระเจ้าหรือรูปแบบจิตภาพแห่งความดีจากข้ออภิปรายในมุมมองเมตาฟิสิกส์ของเขาสรรพสิ่งที่ผัสสะได้มิใช่สิ่งจะภาวะอันแท้จริงจะเป็นไปได้ก็เพียงปรากฏการณ์การลอกแบบอันเป็นสากลสัจธรรมที่ไม่รู้จบสิ้นจะเกิดได้ด้วยจิตภาพจิตการที่ศิลปินทางานศิลปะย่อมห่างไกลจากความจริงหรือสัจธรรมแม้ความดีความงามต่างก็มีแบบอยู่อย่างสมบูรณ์ดังในบทสนทนาเรื่องเพลโตเพลโตได้พูดถึงสิ่งสวยงามกับแบบแห่งความงามไว้ว่า “ข้าพเจ้าเห็นว่าถ้ามีสิ่งที่สวยงามแล้วสิ่งเหล่านี้ที่งามได้เพราะไปเข้าร่วมในแบบแห่งความงามเข้า” ดังนั้นศิลปินผู้สร้างงานศิลปะถ้า

ต้องการสร้างงานศิลปะเลียนแบบความจริงในสิ่งใดจะต้องใช้จิตให้หยั่งรู้เข้าถึงแบบในสิ่งนั้นแล้ว ถ่ายทอดออกมาซึ่งจะเป็นไปได้เหมือนการจตุติโดยที่มีได้แทรกจินตนาการมโนทัศน์ของตนเองเข้าไปในงานศิลปะจึงทำให้ศิลปะนั้นเลียนแบบได้มากที่สุดถูกต้องและให้ความจริงที่เป็นนิรันดร์อันเป็นความรู้ที่แท้จริงเกณฑ์มาตรฐานที่เพลโตตั้งไว้นั้นเป็นสิ่งที่ยากที่มนุษย์จะเข้าถึงที่ได้ความจริงที่เป็นสากลดังนั้นในทรรศนะของเพลโตเกี่ยวกับศิลปะจึงเป็นไปในด้านลบมากกว่าด้านบวก

ส่วนการเลียนแบบตามทฤษฎีของอริสโตเติลนั้นจากปรัชญาความเชื่อเรื่องความรู้ความจริงที่แตกต่างจากเพลโตทำให้ทฤษฎีการเลียนแบบของอริสโตเติลต่างจากของเพลโตตามไปด้วย โดยเฉพาะจากผลของความเชื่อในเรื่องความจริงที่เป็นนิรันดร์นี้อยู่ในโลกมนุษย์มิใช่อยู่กับพระเจ้า ทำให้การสร้างงานศิลปะเพื่อเลียนแบบให้ได้ความรู้ความจริงสามารถเป็นไปได้ [9]

นอกจากนี้อริสโตเติลยังเชื่อในปรากฏการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเป็นแนวโน้มเข้าสู่จุดหมายปลายทางซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นไปตามภาวะแฝงที่อยู่ภายในไปสู่ภาวะจริงที่เป็นรูปธรรมและจะนำไปสู่จุดหมายจุดจบหรือข้อสรุปที่เรียกว่าปฐมกรอันเป็นความรู้ความจริงสากลอย่างนิรันดร์ดังนั้นลักษณะการเลียนแบบในศิลปะตามทฤษฎีของอริสโตเติลจึงเป็นลักษณะสรุปในสิ่งที่ต้องการจะเลียนแบบมากกว่าจะเลียนแบบเป็นเฉพาะกรณีดังทฤษฎีของเพลโตเพราะข้อสรุปนั้นคือความรู้ความจริงที่ถูกต้องเป็นสากลถือว่าบรรลุเป้าหมายการเลียนแบบอย่างแท้จริง [10]

สัญศาสตร์กับภาพแทนความ

สัญญะหมายถึงสิ่งใดที่อ้างอิงความหมายถึงสิ่งอื่นๆ สัญศาสตร์ศึกษาว่าการอ้างอิงความหมายที่ปรากฏอยู่รอบๆตัวเราได้รับผลกระทบจากกรอบทางสังคมที่ฝังรากลึกอยู่แล้วในสังคมอย่างไรบ้างนั้นคือสัญศาสตร์แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างสัญญะกับความหมายซึ่งสังคม“สอน”ให้เรารู้เกี่ยวกับสัญญะนั้นสัญญะใดๆไม่จำเป็นต้องมีความหมายใดๆในตัวของมันเองและความหมายของสัญญะย่อมไม่ผูกติดกับสัญญะแต่ความหมายของสัญญะย่อมขึ้นอยู่กับบริบท

การอ้างอิงความหมายเป็นการพิจารณาว่า “เกิดความหมายขึ้นได้อย่างไร” มากกว่า “เกิดความหมายอะไร” พอตส์ (Potts 1996,21) บัญญัติศัพท์เฉพาะสำหรับเรียกกรอบทางสังคม (social convention) ซึ่งเชื่อมโยงสัญญะเข้ากับความหมายว่า “รหัสลับ” ตัวอย่างเช่นไม้กางเขนมีรหัสลับในศาสนาคริสต์. ความหมายของไม้กางเขนไม่ได้เกิดขึ้นมาพร้อมกับภาพของไม้กางเขนหรือพร้อมกับวัตถุที่ใช้ทำไม้กางเขน. ความหมายอ้างอิง(significance) ที่คนเรากำหนดให้แก่ภาพหรือวัตถุใดๆเป็นเสมือน “เนื้องอก” ที่ยื่นเกินออกมาจากความเป็นจริง (หรือ “เนื้อแท้”) ของภาพหรือวัตถุ นั้น. นี่หมายความว่าภาพหรือวัตถุใดๆอาจทำหน้าที่เป็นสัญญะและความหมายที่คนเรากำหนดให้

สัญลักษณ์ย่อมสัมพันธ์กับความคิดอันเป็นผลจากวัฒนธรรมที่เราได้เรียนรู้มาก่อนหน้านี้ไม่ว่าจะโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม. พอทส์ (1996, 20) เชื่อว่ากรอบทางสังคมไม่เพียงเชื่อมภาพและวัตถุเข้ากับ ความหมายแต่กรอบทางวัฒนธรรม (cultural convention) ยังกระตุ้นให้เกิดความหมายอีกด้วย. เป็นไปได้หรือไม่ที่เราจะควบคุม “การหมายรู้” (recognition) ของเราต่อภาพหรือวัตถุใดๆ เป็นไปได้หรือไม่ที่เราจะเลือก “ไม่ยอมหมายรู้” ภาพหรือวัตถุบางอย่าง [9]

สัญศาสตร์กับทัศนธรรม

ในการศึกษาทางทัศนธรรม (visual culture) และวัตถุธรรม (material culture) เพียร์ชแบ่งประเภทของสัญลักษณ์ออกเป็นรูปสัญลักษณ์ (icon) ดัชนี (index) และสัญลักษณ์ (symbol) รูปสัญลักษณ์ (icon) คือสัญลักษณ์ที่สัมพันธ์กับสัญลักษณ์ (the signifier) ด้วยรูปลักษณะที่ ละคร่ายคล้ายคลึงกัน การเปรียบเทียบกันระหว่างผลงานจิตรกรรมภาพเหมือนที่มีองค์ประกอบหลักเป็นสีดำกับจิตรกรรมนามธรรม ซึ่งมีองค์ประกอบหลักเป็นสีดำ จิตรกรรมทั้งสองชิ้นนี้เป็นสิ่ง อ้างอิงที่จะใช้อธิบายเกี่ยวกับจิตรกรรมทั้งสองชิ้นนี้ด้วยการแทนคำอ้างอิงว่าเป็น “สีดำ” และเป็น การถูกตีความ เหมือนการเชื่อมโยงกันระหว่างภาพหนึ่งโดยใช้การอ้างอิงผ่านสัญลักษณ์ที่ใช้ร่วมกัน ในภาพ[4]

การรับรู้จากการตีความของสัญลักษณ์นั้นจะมีสื่อกลางชี้ให้เห็นอาจจะรับรู้ได้จากการรับ “สาร” เกี่ยวกับสัญลักษณ์ ได้จากสัญลักษณ์ ดัชนีสัญลักษณ์ทำหน้าที่เชื่อมโยงรูปสัญลักษณ์ เข้ากับ สัญลักษณ์ ตัวกลางคือดัชนีทำหน้าที่เป็นเหมือนตัวกลางได้ว่าเป็น สัญลักษณ์ที่มองเห็นได้ ซึ่งเชื่อมโยงกับการสื่อ ความหมายกับสัญลักษณ์ที่มองไม่เห็น ดัชนีสัญลักษณ์เป็นการบันทึกสัจจะ เช่น เมื่อเราเห็นควันไฟ ก็ อาจรู้ได้ว่ามีไฟ ภูกระสุนยอมอ้างอิงถึงการยิงปืน หรือน้ำตาชนวนให้เรานึกถึงความเศร้า

สัญลักษณ์ (symbol) ทำหน้าที่เชื่อมสัญลักษณ์ (the signifier) เข้ากับสัญลักษณ์ (the signified) อย่างสะเปะสะปะ (arbitrary) หรือตามจารีต; การเชื่อมโยงระหว่างสัญลักษณ์ กับสัญลักษณ์ที่เกิดขึ้นโดยสัญลักษณ์นั้นต่างจากการเชื่อมโยงที่เกิดจากรูปสัญลักษณ์ (icon) หรือดัชนี (index) คนเราต่างก็ถูกสังคมที่แวดล้อมเราสอนให้เชื่อมโยงสัญลักษณ์เข้ากับสัญลักษณ์ยกตัวอย่าง เช่นธงสัญลักษณ์ดอลลาร์ (\$) และที่ชัดเจนที่สุดก็คือภาษาพูด/เขียนแม้ว่าแนวคิดของเพียร์ชอาจมี ประโยชน์แต่แนวคิดของเพียร์ชก็ไม่ควรรอดพ้นไปจากการถูกตรวจสอบเช่นเดียวกับภาพและวัตถุ เราควรเข้าใจการจำแนกประเภทของสัญลักษณ์ (ตามแนวคิดของเพียร์ช) ว่าการจำแนกนี้ย่อม เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเมื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ภาพและวัตถุ

แนวคิดการหยิบยืมภาพลักษณ์

“เอกลักษณ์สำคัญของศิลปะแอฟโพริเอชันมาจากคำว่า “to appropriate” คือการยืม” แอ็ปโพริเอชัน(Appropriation)คือการสร้างงานใหม่โดยนำเอา “ภาพ”หรือ “ภาพลักษณ์”ที่มีมาก่อนอยู่แล้วจากบริบทอื่นๆ เช่น จาก ประวัติศาสตร์ศิลป์ โฆษณา และสื่อต่างๆแล้วทำการผสม “ภาพยืม” (appropriated image)กับของใหม่ หรืองานศิลปะที่มีชื่อเสียงของใครสักคน อาจถูกนำมานำเสนอเป็นของ “นักยืม” การหยิบยืมแบบนี้สามารถเทียบได้กับการ นำเอา ฟาวนด์ อ็อบเจ็ค (Found object)ซึ่งเป็นของที่มีอยู่แล้วมาใช้ในงานศิลปะ แต่แทนที่จะจัดการกับของที่มีอยู่แล้วเหล่านั้นให้กลายเป็นงานศิลปะ (Collage)กลายเป็นงานชิ้นใหม่ พวกนักยืม (appropriator, postmodern appropriator) จัดการนำมาวาดใหม่ เขียนใหม่หรือถ่ายภาพซ้ำ ”

เทพีวินัสกับความงามตามอุดมคติ

ความงามของเรือนร่างสตรีแบบอุดมคติที่ถูกถ่ายทอดลงในงานศิลปะมีความเป็นมาและพัฒนาการอันยาวนานในประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก ความงามเกิดจากความเชื่อและเรื่องราวส่วนใหญ่มาจากเรื่องเล่าเกี่ยวกับเทพเจ้า ในอดีตกาลความเชื่อในการใช้ชีวิตของมนุษย์ปรองดองเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ และเรื่องราวความเชื่อของมนุษย์ได้ถูกย้อนกลับไปสู่กาลเวลาที่โลกเพิ่งเริ่มต้นขึ้นและผู้คนก็มีความคิดที่เชื่อมโยงอยู่กับพื้นพิภพ ต้นไม้ ทุ่งทะเล ดอกไม้ และภูเขา ด้วยการจินตนาการที่บรรเจิดอย่างไม่มีเหตุผล อนุภาพของธรรมชาติที่มนุษย์ในยุคดึกดำบรรพ์ได้พบเจอถูกเชื่อมโยงกับพิธีกรรมและความเชื่อต่างๆ จนเมื่อตำนานค่อยๆ ก่อร่างสร้างตัวของเทพเจ้าประจำสรรพสิ่งขึ้น

ยุคสมัยของกรีกเริ่มมีทัศนะในการปฏิบัติทางความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติพยายามแสวงหาความพอใจและความปรารถนาของตนในสิ่งที่อยู่ในโลกรอบตัว ศิลปินและกวีต่างตระหนักรู้ดีว่าความงามสุดยอดในการแสวงหาของศิลปินทั้งหมดมีจุดศูนย์กลางอยู่ที่ตัวมนุษย์และความน่าอัศจรรย์ของเทพเจ้าเกิดจากผู้สร้างตำนานนั้นไม่ชอบใจสิ่งที่ไร้สาระแต่ชอบในสิ่งที่ เป็นจริงและมีเหตุผล แม้เรื่องราวที่ไร้สาระก็ยังเกิดขึ้นในโลกที่เป็นเหตุเป็นผลและความจริงโดย แก่นแท้ แต่เพียงว่าแตกต่างออกไปจากยุคสมัยก่อน ไม่มีเรื่องราวที่ไร้สาระหรือน่าหวาดผวา เวทมนตร์ที่มีอนุภาคยิ่งใหญ่มาก่อนนั้นแทบจะไม่มี ไม่มีพลังที่เหนือธรรมชาติ แต่ตำแหน่ง แหล่งที่ที่เกิดเรื่องราวนั้นมีอยู่ในความเป็นจริงของมนุษย์และสามารถไปเยือนได้ เรื่องราวของเทพเจ้าได้ถ่ายทอดผ่านดวงดาวต่างๆที่ปรากฏขึ้นอยู่จริงตามธรรมชาติที่มนุษย์สามารถมองเห็น อิทธิพลของธรรมชาติที่เกิดขึ้นตามฤดูกาลได้สร้างเทพเจ้าตามสิ่งนั้นๆ ในเกิดตัวตนขึ้น ความรู้สึก

ของมนุษย์เกิดจากเทพดลบันดาลอย่างมีเหตุผล มนุษย์จึงมีความผูกพันและเกี่ยวโยงกับเทพเจ้าต่างๆ โดยปริยาย ต่างเริ่มมีความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้าประจำท้องทะเล ท้องฟ้า และเทพเจ้าที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ธรรมชาติต่างๆ ที่มนุษย์ไม่สามารถพิสูจน์ได้ แม้แต่ความรู้สึกส่วนลึกของตัวมนุษย์เองที่รับรู้กับสิ่งที่เกิดขึ้นเปรียบเสมือนเทพเจ้าได้ดลบันดาลจิตใจให้เป็นไปโดยไม่สามารถควบคุมได้

เรื่องราวเกี่ยวกับเทพปกรณัมปรัมปราคลาสสิกอาศัยข้อมูลส่วนใหญ่จากโฮมิกวีละตินที่เล่าไว้แทบทุกเรื่องและเล่าอย่างละเอียดพิสดาร ทศนะของโฮมิกวีนั้นห่างไกลจากเรื่องดั้งเดิมมากกว่าปัจจุบันนี้อีก เขาเห็นว่าเรื่องราวนี้ไร้สาระโดยแท้ เขาได้เขียนไว้ว่า “ข้าเห็นกวีโบราณพราห์เพื่อคำไปบปดนำชนลูก ไม่เคยได้เห็นมากับตาไม่ว่าเมื่อใด” แท้จริงแล้วเขาตั้งใจจะสื่อให้เห็นว่าอย่าไปสนใจเรื่องพวกนี้โง่งงเพียงไร แต่เขาจะแต่งองค์ทรงเครื่องเรื่องราวให้งดงามจนผู้ที่ได้อ่านจะชอบใจ และเรื่องราวของเทพเจ้าก็ได้ถ่ายทอดออกมาอย่างเป็นข้อเท็จจริงที่หนักแน่นสำหรับกวียุคเริ่มแรกของกรีก ต่อมาเรื่องราวได้ถูกถ่ายทอดออกมาโดยโฮเมอร์ อิลีียดและโอดิสซีย์เป็นเรื่องราวงานเขียนที่เก่าแก่ที่สุดของกรีก เป็นการเล่าเรื่องสงครามระหว่างกรีกกับทรอย และการผจญภัยของวีรบุรุษกรีก ลำดับต่อมาเป็นเพลงสรรเสริญแบบโฮเมอร์ซึ่งเป็นบทกวีที่เขียนเพื่อสรรเสริญเทพเจ้าต่างๆ โฮเมอร์ไม่เคยสงสัยเกี่ยวกับการเกิดขึ้นของอะไรเลย กำเนิดเทพเจ้าเป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับการสร้างจักรวาลและเทพเจ้าต่างๆ รุ่นแล้วรุ่นเล่า และเป็นที่มาสำคัญสำหรับปกรณัมปรัมปรา ซึ่งแตกต่างจากเฮซิออดที่กล่าวถึงเทพเจ้าไว้อย่างมากมายในบทกวีของเขาคือ กำเนิดเทพเจ้า (Theogony) เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับปกรณัมปรัมปราล้วนๆ เฮซิออดเป็นคนแรกในกรีซที่นึกสงสัยว่าสรรพสิ่งอุบัติขึ้นได้อย่างไร ไม่ว่าโลก ท้องฟ้า เทพเจ้า มนุษยชาติ และเขาได้พยายามคิดคำอธิบายไว้สำหรับเรื่องราวที่เกิดขึ้น [11]

เรื่องราวเทพเจ้าอันงดงามที่ถูกถ่ายทอดจากการรังสรรค์โดยกวีในแต่ละยุคสมัยล้วนเป็นเรื่องราวที่จินตนาการขึ้นมาด้วยความเข้าใจในความงาม และธรรมชาติ ความงดงามของเรื่อนร่างสตรีกรีกล้วนได้รับแรงบันดาลใจเทพเจ้าทั้งสิ้น และความเป็นเทพเจ้าก็ยังคงมีทุกสิ่งทุกอย่างไม่แตกต่างไปจากสิ่งที่มนุษย์เป็นอยู่ทั้ง อารมณ์ต่างๆ ที่แสดงถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้น การแสดงออกของความรัก การแสดงออกถึงอาการโกรธ ความรู้สึกต่างๆ ที่กวีถ่ายทอดออกมาคล้ายคลึงกับมนุษย์เพียงแต่ว่าเทพเจ้าจะสามารถถ่ายทอดและแสดงความรู้สึกที่รุนแรงและสุดโต่งมากกว่าที่มนุษย์แสดงออกมาอีก การมีตัวตนอยู่จริงๆ ของเทพเจ้าที่มนุษย์สามารถรับรู้ได้อาจจะเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นเฉพาะภายในจิตใจที่เชื่อมโยงความจริงกับการที่เทพเจ้าได้ดลบันดาลให้เกิดความรู้สึกนึกคิด และเหตุการณ์ต่างๆ เหล่านั้น ดังนั้นเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นมนุษย์จึงเชื่อว่า

ไม่ได้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่เป็นสิ่งที่เทพเจ้าได้สร้างสรรค์ให้เกิดเหตุการณ์เหล่านั้นขึ้นมา เทพเจ้าจึงเป็นเหมือนความเชื่อและความหวังของมนุษย์ เมื่อวันใดที่มนุษย์ไม่เชื่อและศรัทธาในเทพเจ้า เทพเจ้าก็จะลงโทษมนุษย์ด้วยภัยพิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ มนุษย์จึงมีการสวดอ้อนวอนถึงเทพเจ้าต่างๆ ให้คอยปกป้องคุ้มครองให้พ้นจากอันตรายต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น

การกำเนิดเทพนารีวีนิส

เทพนารีวีนิสได้สร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ภาพสตีเปลือยให้กับศิลปินมากมาย ในทุกยุคทุกสมัย เทพกัญญาแห่งความรักและความงาม ซึ่งทำให้ทุกคนลุ่มหลงในความรักอย่างไร้หัวไม่ขึ้น ไม่ว่าจะเทพหรือมนุษย์ เทพกัญญาผู้รักการแยมสรวล ผู้หัวเราะอย่างน่ารักและเย้ยหยันบรรดาผู้ที่จิตภริยาของนางมดใจไว้ได้ เทพกัญญาผู้มีเสน่ห์จนใครๆ ต้านทานไม่ไหว ผู้ขโมยแม้แต่เซาว์ปัญญาและบดบังความฉลาดของคนฉลาดไปให้เงาเขาเบาปัญญาไปได้ในพริบตา เทพนารีวีนิสจะเฝ้าหัวเราะเยาะชายชาติตรีทั้งเทพและมนุษย์ ผู้ที่ตกอยู่ในวังวนแห่งห้วงพิศวาสอันเกิดจากการหว่านเสน่ห์ของเธออย่างสำราญใจ เทพนารีวีนิสเป็นธิดาของซุสกับไดโอนี แต่บทกวีสมัยต่อมากล่าวว่ นางผุดขึ้นมาจากฟองสมุทร การกำเนิดของเทพนารีวีนิส (Venus ในภาษาโรมัน) หรือ ออโฟรไดท์ (Aphrodite ในภาษากรีก) เรื่องมีอยู่ว่า หลังจากเทพบิดรอุรานอสหรือยูเรนัส และเทพมารดรจีอาได้ให้กำเนิดพระราชโอรส 6 องค์ และพระราชธิดา 6 องค์ ซึ่งต่อมาทั้ง 12 องค์นี้เรียกรวมกันว่าคณะเทพไทแทน[11]

เทพบิดรอุรานอสทรงคิดหว่านวิตกว่า สักวันหนึ่งพระองค์จะทรงถูกโค่นบัลลังก์ จึงทรงตัดสินพระทัยโยนคณะเทพไทแทนลงไปในเหวลึกใต้บาดาลอันมืดมิดที่เรียกว่า ดินแดนทาร์ทารัส เพื่อจองจำไว้ชั่ววันนิรันดร์ ไม่เพียงเท่านั้น ทุกครั้งที่เทพมารดรจีอาให้กำเนิดพระราชโอรสหรือพระราชธิดา เทพบิดรอุรานอสก็จะทรงจับเลือดเนื้อเชื้อไขของพระองค์โยนลงไปดินแดนทาร์ทารัสทุกครั้ง ซึ่งสร้างความโกรธแค้นและเศร้าเสียใจแก่เทพมารดรจีอายิ่งนัก วันหนึ่งเทพมารดรจีอาได้เสด็จแอบลงไปยังดินแดนทาร์ทารัส และได้ทรงปล่อยเทพโครนัส หรือ แซเทอรัน พระราชโอรสองค์สุดท้ายของคณะเทพไทแทนให้เป็นอิสระ และทรงมอบเคียววิเศษเป็นอาวุธให้เทพโครนัสทรงนำไปต่อกรกับพระราชบิดา เมื่อเทพโครนัสกระทำการโค่นพระราชอำนาจของเทพบิดรอุรานอสได้สำเร็จ จึงทรงพันธนาการพระราชบิดาอย่างแน่นหนา และทรงใช้เคียววิเศษตัดอวัยวะของเทพบิดรอุรานอส แล้วเหวี่ยงทิ้งลงมายังมหาสมุทรเบื้องล่างตรงบริเวณใกล้ๆ กับเกาะไซเธอร่า ในปัจจุบันนี้

เมื่ออวัยวะของเทพบิดรอุรานอสกระทบลงกับผิวน้ำในมหาสมุทรเกิดฟองแตกกระจาย ทันใดนั้นสิ่งที่มีหัตศวรรย์พันลึกได้อุบัติขึ้น นั่นคือ เทพนารีผู้งดงามผุดผ่องราวหยาดน้ำค้างต้องแสงตะวันแรกได้ผุดขึ้นมาจากฟองน้ำนั้นด้วย ด้วยเหตุนี้ ชาวกรีกจึงเรียกขานพระนามของเทพนารี

พระองค์นี้ว่า “Aphrodite” อันหมายความว่า “ผู้กำเนิดจากฟองสมุทร” เพราะ “aphros” แปลว่า “ฟอง” จากนั้นลมตะวันตกก็พัดพาพระนางไปขึ้นฝั่ง ณ เกาะไซปรัส ด้วยเหตุนี้ เกาะไซเธอร่าและเกาะไซปรัส จึงกลายเป็นสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์แห่งเทพนารีหรือโฟร์ไดท์ บางครั้งก็มีผู้เรียกขานพระนามของเทพนารีพระองค์นี้ตามชื่อเกาะทั้งสองนี้ว่า “ไซเธอเรีย” หรือ “ไซเฟรีย” ซึ่งหมายถึง “ผู้มาจากเกาะไซเธอร่า หรือเกาะไซปรัส”

เพลงสวดสรรเสริญของไฮเมอรัสบทหนึ่งเรียกนางว่า “เทพกัญญาผู้งดงามสุกสว่างราวทองคำ” โดยบอกว่า

ลมหายใจแห่งลมตะวันตกให้กำเนิดนาง

เนื้อชลธิ์กังวาน

ผุดจากฟองพรายบอบบาง

พัดเป่าสู่ไซปรัสคลื่นกระจาย ซึ่งเป็นเกาะแห่งนาง

และเหล่าโอมงยามสวมมงกุฎทอง

ต้อนรับนางด้วยปรีดา

แต่งองค์ทรงเครื่องนางในพัศตราภรณ์อมตะ

และนำนางไปถวายปวงเทพ

ซึ่งตะลึงลานยามได้ยลโฉม

ไซเธอร่าผู้สวมมงกุฎไวโอเล็ต

ชาวโรมันเขียนถึงเธอในลักษณะเดียวกันนี้ พร้อมกับที่นางถือกำเนิดขึ้นก็เกิดมีความงามขึ้น ลมหลับลิ้นหน้านางและเมฆฝน มวลมาลีหอบตรลบกระจายฟุ้งบนพิภพ คลื่นในท้องทะเลหัวเราะว่า นางเคลื่อนกายไปในแสงเรืองรอง เมื่อปราศจากนางจะไม่มีความสำเร็จบานใจหรือความงามในแห่งหนใด นี่เป็นภาพที่เหล่ากวีชอบวาดนางไว้

เนื้อเรื่องและวรรณกรรมผสมผสานกับความเป็นธรรมชาติได้อย่างงดงาม การมีตัวตนในวรรณกรรมของเทพีวีนิสได้เชื่อมโยงเรื่องราวเข้ากับธรรมชาติ สถานที่ที่ทำให้เชื่อว่าเทพีวีนิสมีอยู่ และปรากฏตัวอยู่ในสถานที่แห่งนั้นจริงทำให้คนมีความเชื่อความศรัทธาต่อสถานที่แห่งนั้น วันสำคัญต่างๆ ที่เกิดเหตุการณ์นั้นกลายเป็นวันสำคัญต่อมนุษยชาติ วรรณกรรมแฝงให้มนุษย์กลับมารักความงามที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ ศรัทธาความงดงามของเทพเจ้า และให้ศรัทธาและเคารพธรรมชาติเพื่อให้ธรรมชาติและความงามประสานกลมเกลียวเป็นหนึ่งเดียวกับมนุษย์[12]

เพลโตและเทพีวีนิส

จากเรื่องราวของการเกิดขึ้นและมีตัวตนอยู่ในเรื่องราวของเทพีอโฟรไดท์ในแต่ละเรื่องราว และเรื่องเล่าที่ต่างกันไป เพลโตกล่าวไว้เกี่ยวกับเรื่องราวของอโฟรไดท์และเรื่องราวเกี่ยวกับความรักไว้ใน 2 ลักษณะด้วยกัน ผลงานของเพลโตได้แบ่งความรักออกเป็น 2 ประเภทในปรัชญาวิวาทะว่าด้วยความรักว่า ความรักแบ่งออกเป็น 2 ประเภทตามลักษณะการเกิดขึ้นของเทพีอโฟรไดท์ คือความรักที่มาจาก “อโฟรไดท์” แห่งสรวงสวรรค์ที่เรียกว่าความรักแบบสูงส่ง และ “อโฟรไดท์” แห่งโลกที่เรียกว่าความรักแบบสามัญ

คำกล่าวในสุนทรพจน์ที่ “อริสโตเดมัส” เล่าออกมาเป็นสุนทรพจน์ของพอลซาเนียส (พอลซาเนียส) ได้กล่าวตอบคำถามกันระหว่างเพลตัสไว้ว่า “เพลตัส ข้าพเจ้าคิดว่าท่านยังไม่ได้หยิบยกเหตุผลที่ถูกต้องมาเล่าให้พวกเราฟัง กล่าวคือเราไม่ควรสรรเสริญความรักโดยไม่แบ่งแยกให้ชัดเจน ถ้าความรักมีอยู่เพียงประเภทเดียวก็ถือว่าสิ่งที่ท่านกล่าวนั้นเพียงพอแล้ว แต่ความรักมีมากกว่าหนึ่งประเภท ดังนั้น เราควรเริ่มต้นด้วยการตัดสินว่าประเภทไหนที่เราควรสรรเสริญ ข้าพเจ้าจะแก้ไขข้อบกพร่องนี้เอง”

“ก่อนอื่น ข้าพเจ้าจะขอบอกพวกท่านว่าความรักประเภทใดที่เราควรสรรเสริญ จากนั้น จะพยายามพรรณนาให้สมควรแก่คุณค่าของความรักประเภทนั้น”

“เราทุกคนรู้แล้วว่าความรักมีอาจแบ่งแยกออกจากเทพีอโฟรไดท์ และหากมีเทพีอโฟรไดท์เพียงองค์เดียว ก็ต้องมีความรักประเภทเดียวแต่เรามีเทพีสององค์ จึงต้องมีความรักสองประเภท

“ข้าพเจ้ากล่าวถูกหรือไม่ที่ยืนยันว่าเทพีสององค์? องค์แรกไม่มีพระชนนี เรียกกันว่าอโฟรไดท์แห่งสรวงสวรรค์ พระองค์เป็นบิดาของเทพยูเรนัส ส่วนองค์รองเป็นพระบิดาของซีอุส และเทพีไดโอนีเรีย เรียกกันว่าอโฟรไดท์สามัญ แลความรักที่ติดตามเธอมาก็เรียกได้สอดคล้องกันว่าความรักสามัญขณะความรักที่มากับอโฟรไดท์องค์แรกเรียกว่าความรักอันสูงส่ง

“เทพทั้งปวงควรสรรเสริญความรักทั้งสองประเภทนี้ แต่ควรแบ่งแยกความแตกต่างในธรรมชาติของเธอ ดังนี้ ข้าพเจ้าพยายามแบ่งแยกอุปนิสัยของความรักทั้งสองประเภทดังกล่าว ซึ่งธรรมดาแล้วพฤติกรรมของเธอทั้งสองย่อมแปรผันไปตามอุปนิสัย ตัวอย่างเช่นสิ่งที่พวกเรากำลังกระทำอยู่ในขณะนี้ก็คือการดื่มกิน ร้องเพลงและพูดคุยการกระทำเช่นนี้ในตัวมันเองมีอาจกล่าวได้ว่าดีหรือเลว แต่มันจะเปลี่ยนไปตามอุปนิสัย เมื่อทำถูกต้องเราก็เรียกว่าดี เมื่อทำผิดก็เรียกว่าเลว”

“ในทำนองเดียวกัน ไซว่าความรักทุกประเภทหากแต่ประเภทเดียวเท่านั้นที่มีเป้าหมายอันสูงส่งควรแก่การสรรเสริญ”

“ความรักที่สืบมาแต่โฟรโดทส์บะญีเป็นความรักชนิดธรรมดาไม่แตกต่างกันในความรู้สึก ที่มีอยู่ในตัวบรูซ สตรี หรือคนหนุ่มสาวทั่วไป ทั้งเป็นความรักทางกายมากกว่าทางจิตใจ สัตว์โลกผู้ เวลาที่ครอบครองความรักชนิดนี้ปรารถนาเพียงจะได้ให้มาโดยไม่คำนึงว่าวิธีการที่ได้มานั้นสูงส่ง หรือไม่ ดังนั้น จึงทำความดีแลชั่วคละเคล้ากันไป”

“อโฟรโดทส์บะญีกำเนิดแต่พระมารดาที่มีพระชนม์เยาว์กว่าพระมารดาของอโฟรโดทส์แห่ง สรวงสวรรค์ ทั้งทรงถือกำเนิดจากการสันถวะระหว่างเพศหญิงแลเพศชาย จึงรับเอาอุปนิสัยเพศทั้งสองมา

“ทว่าอโฟรโดทส์แห่งสรวงสวรรค์รับอุปนิสัยจากพระมารดาผู้ถือกำเนิดจากบุรุษเพศ ความรัก สืบมาแต่เทพีองค์นี้จึงเป็นความรักของชายหนุ่ม แลเพราะเป็นเทพีที่เจริญวัยแล้ว จึงไร้ซึ่งอุปนิสัย ด้านเสเพลแลราคะจริต ผู้ที่มีความรักประเภทนี้จึงมุ่งความสนใจไปยังบุรุษเพศที่วิระอาหาญแล ฉลาดหลักแหลมใครก็อาจรับรู้ถึงอุปนิสัยอันกระตือรือร้นของความสัมพันธ์แบบนี้ได้ ที่จริงแล้วคน ประเภทนี้ไม่ได้รักเด็กหนุ่ม แต่รักความฉลาดในตัวพวกเขาที่เริ่มพัฒนาขึ้นในช่วงที่เริ่มมีเครา”

“แลเมื่อเลือกชายหนุ่มคนใดมาเป็นคู่ เขาจะซื่อสัตย์ต่อชายผู้นั้น แลครองคู่กับเขาไปจน ตลอดชีวิตไม่ถือโอกาสจากความอ่อนประสพการณ์หลอกลวงเขา หรือทอดทิ้งไปหาคนใหม่”

“แต่ความรักระหว่างชายหนุ่มเป็นสิ่งที่ต้องห้ามตามกฎหมาย เพราะอนาคตของคนวัยนี้ไม่ แน่นอนทั้งคู่อาจเปลี่ยนไปเป็นคนดีหรือเลวก็ได้ ทั้งทางการและทางจิตใจ แต่เราก็อาจสร้างความ ใฝ่ดีให้เกิดขึ้นในตัวเขา ในกรณีเช่นนี้พวกเขาอาจยึดเอาความดีเป็นกฎเกณฑ์ของตน แต่ผู้มีความ รักที่ผิดทางก็ควรต้องใช้กฎหมายบังคับ เช่นที่เราคอยรังมิให้เขาไปติดพันหญิงเสเพลผู้ทำให้ความ รักมีมลทิน”

“บางคนถูกชักนำให้เชื่อว่าความรักระหว่างชายเป็นสิ่งผิดกฎหมาย โดยมองว่าเป็นสิ่ง เลวร้ายแลไม่บังควรสำหรับพวกเขา ที่จริง การกระทำที่ถูกกฎหมายและทำนองคลองธรรมก็อาจไม่ ถูกต้องเสมอไป”

เทพีอโฟรโดทส์ในความหมายของเพลโตได้แสดงออกมาเป็น 2 รูปแบบ รูปแบบแรกที่เกิดขึ้นตามสามัญสำนึกนั้นอาจหมายถึงความรักที่เป็นสิ่งปกติทั่วไปของผู้หญิงกับผู้ชายตามธรรมชาติ แตกต่างจากการเกิดรูปแบบที่สอง เป็นการเกิดโดยเพศชายดลบันดาลให้เกิดขึ้นมา ดังนั้นความ เป็นชายในตัวของเทพีอโฟรโดทส์จึงมุ่งไปสนใจไปยังบุรุษที่วิระอาหาญและฉลาดหลักแหลมมากกว่า หรืออาจเป็นสองรูปแบบในเทพองค์เดียวกันในบางเรื่องเล่าหรือความเชื่อนางอาจเป็นผู้หญิง ธรรมดา และในอีกด้านหนึ่งนางอาจจำเป็นต้องเป็นตัวร้ายเพื่อความสมบูรณ์ของเรื่องราว ในบทกวียุค หนึ่งๆ นางมักถูกเสนอภาพเป็นคนทรยศและมุ่งร้าย ใช้อำนาจเช่นหม่ามนุษย์อีกด้วย[13]

ในปรัชญาของเพลโตได้ตอบเรื่องราวเกี่ยวกับความรักได้อย่างเห็นได้ชัดเจนว่า เกิดจากความเห็นชอบของแต่ละบุคคลที่ไม่อาจให้เหตุผลได้ แต่ก็เป็นที่รู้กันอย่างชัดเจนว่าเป็นสิ่งที่อยู่ตรงกลางระหว่างอริชชาและปัญญา ความไม่สวยงามจะต้องเป็นสิ่งที่อัปลักษณ์ หรือสิ่งที่ไม่ดีเยี่ยมเป็นสิ่งที่ชั่วร้าย หรือความรักเป็นสิ่งที่ไม่สวยงามหรือว่าดีแล้ว ดังนั้นมันจึงเป็นสิ่งที่อัปลักษณ์และชั่วร้าย แต่ความรักเป็นสิ่งที่อยู่กึ่งกลางระหว่างทั้งสองสิ่งนั้น การเปรียบเทียบความรักว่าเป็นกฎวิญญูณธรรมที่ยิ่งใหญ่ และเปรียบเทียบเช่นเดียวกับดวงวิญญูณธรรมทั้งหลาย ความรักสถิตกึ่งกลางระหว่างความเป็นเทพและมนุษย์ ความรักเป็นสื่อกลางระหว่างเทพเจ้าและมนุษย์ ที่นำพาการสวดอ้อนวอนและการบวงสรวงของมนุษย์ไปสู่การสำเนียงของเทพเจ้า ทั้งนำเทวบัญชาและคำตอบของเทพเจ้ามาสู่มนุษย์ด้วย ความรักเป็นตัวกลางที่ทอดมช่องว่างที่แบ่งแยกระหว่างฝ่ายทั้งสอง และดังนั้นสิ่งทั้งปวงจึงเชื่อมโยงกันอยู่ในความรัก ศิลปะของศาสตร์พยากรณ์และนักบวช เช่นการบวงสรวง รหัสพิธิ การเสกเป่า การทำนายและการใช้เวทมนตร์ทั้งปวง สามารถสัมฤทธิ์ผลได้โดยผ่านความรักด้วยเทพเจ้ามีอาจสัมพันธ์กับมนุษย์ได้โดยตรงเว้นแต่จะกระทำการผ่านความรัก ดังนั้นความสัมพันธ์ทั้งปวงระหว่างเทพกับมนุษย์ ทั้งยามหลับและยามตื่นสามารถดำเนินการได้ด้วยวิธีเช่นนี้ เพื่อทำความเข้าใจในสิ่งนี้ได้ต้องใช้ความรู้ระดับญาณทัศนะ ด้วยความรู้อื่นๆ เช่นศิลปะและหัตถกรรมล้วนเป็นความรู้สามัญ วิญญูณธรรมและสื่อกลางดังกล่าวมีอยู่มากมายและหลากหลาย ทว่าหนึ่งในจำนวนนั้นคือความรัก

เทพีวีนิส ความงามของความรัก

เรื่องราวความรักของเทพีวีนิสนั้นยังคงมีเนื้อเรื่องที่เล่ากันอย่างแพร่หลายว่า เมื่อเทพีวีนิสถูกคลื่นซัดไปติด ณ เกาะไซปรัสนั้น ฤๅเทพผู้รักษาประตูทวารแห่งเขาโอลิมปัสลงมาจับพาเทพีวีนิสขึ้นไปยังเทพสภา เทพทุกองค์ในที่นั่งต่างตะลึงหลงใหลในความงามของนาง และต่างองค์ต่างก็อยากได้นางเป็นคู่ครอง แม้แต่จูปีเตอร์ก็อยากได้ แต่นางไม่ยินดี จูปีเตอร์จึงประทานนางให้แก่วัลคันเทพรูปพรามผู้มีบาทอันแปเป้ เป็นบำเหน็จรางวัลทดแทนความดีความชอบในการที่วัลคันประกอบอัสนีบาตรถวาย และเป็นการลงโทษเทพีวีนิสในเหตุที่ไม่ยินดีที่จะรับรักของจูปีเตอร์ไปในตัว แต่เทพองค์แรกที่เทพีวีนิสพิศวาสและร่วมอภิรมย์ด้วยคือมารส์หรือแอเรสซึ่งเป็นเทพเจ้าแห่งการสงคราม เทพบุตรของจูปีเตอร์กับจูโน ทั้งสองได้เป็นผู้สู้หาเทพีวีนิสและให้ประสูติบุตรสององค์และธิดาหนึ่งองค์รวมเป็นสามองค์ มีนามตามลำดับว่าอิรอสหรือคิวปิด แอนทิวอส (Amteros) และเฮอร์ไมโอน (Hermione) หรือฮาร์โมนี (Harmonia) [13]

เทพีวีนิสให้ประสูติบุตรธิดากับมารส์สามองค์ ธิดาคือนางเฮอร์ไมโอนนั้นได้อภิเษกแควมัสเจ้ากรุงธีบส์ ส่วนบุตรคือคิวปิดกับแอนทิวอส คิวปิดคือกามเทพของโรมัน ชาวกรีกเรียกอิ

รอส อีรอสหรือคิวดิตซึ่งเป็นบุตรของวินัสกับมาร์สนี้เป็นคนละองค์กับอีรอสหรือคิวดิตที่อุบัติขึ้นแต่ครั้งสร้างโลก และการกล่าวขวัญถึงโดยทั่วๆ ไปก็มักหมายถึงคิวดิตซึ่งเป็นบุตรของวินัสกับมาร์สขององค์นี้

นอกจากเทพพอลโลแล้ว คิวดิตเป็นที่ถือกันว่าประกอบด้วยรูปลักษณะงามที่สุดในบรรดาเทพทั้งหลาย ปรัชญาเมธีเพลโตกล่าวความอุปมาอุปไมยเกี่ยวกับเทพองค์นี้ไว้ว่า “กามเทพคืออีรอส ย่อมเข้าสิงหัวใจคนก็จริง แต่ก็ไม่ทุกหัวใจไป ด้วยว่าที่ใดมีความแข็งแกร่งกระด้างเธอก็ผละหนึ่เกียรติคุณอันล้ำเลิศของเธอนั้นอยู่ที่ว่า เธอหาอาจที่จะทำผิดหรือยอมให้ผู้อื่นทำผิดไม่ แม้กำลังบังคับไม่ไห้สามารถจะหักเธอลงได้”

ตามตำนานที่ยอมรับกันทั่วไปกล่าวว่า คิวดิตเป็นเทพ “ติดแม่” เป็นที่สุดเมื่อมีวินัสอยู่ ณ ที่ใด คิวดิตก็ปรากฏอยู่ ณ ที่นั้นด้วย อันเป็นข้อเปรียบถึงธรรมชาติแห่งความงามและกามวิสัยนั่นเอง คิวดิตถือลูกศรแห่งกามอันหนักกับคนธนูน้อยเป็นอาวุธสำหรับยิงเสียบหัวใจเทพและมนุษย์ให้เกิดความปรารถนาเร่าร้อนไปด้วยพิศวาส

อำนาจศรของคิวดิตไม่แต่จะทำพิษเข้ากับเจ้าของโดยเหตุบังเอิญ แม้แต่เจ้าแม่วินัสมารดาของคิวดิตเองก็เคยตกอยู่ในอำนาจศรกลกามของบุตรโดยบังเอิญเช่นเดียวกัน แสดงว่าฤทธาานุภาพของศรคิวดิตนั้นสามารถครอบงำจิตใจมนุษย์และเทพเทวีเสมอหน้ากันหมดไม่เลือกกว่าใครทั้งสิ้น

โดยที่ในชั้นเดิมคิวดิตเป็นเด็กเยาว์อยู่เป็นนิത്യ ไม่มีวันเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ดังนั้นจึงต้องมีเทพน้อยอีกองค์หนึ่งอุบัติขึ้นเพื่อเป็นเพื่อนเล่นและบริวารของเธอ เรียกว่าแอนทิวรอส

เมื่อไม่เห็นคิวดิตเจริญวัยเสียเลย วินัสปรารถนากับเฮมิสเทวีแห่งความยุติธรรมว่า คิวดิตบุตรของเธอคงมีลักษณะทารกอยู่ไม่สร้าง ทำอย่างไรจึงจะเลี้ยงดูเธอให้เติบโตขึ้นได้ เฮมิสชี้แจงว่า เหตุที่คิวดิตไม่เติบโตก็เพราะว่าเธอขาดเพื่อนเล่นแก่หงา ถ้ามีน้องเกิดขึ้นสักองค์หนึ่ง เธอคงจะโตขึ้นอีกมาก ต่อมาไม่ช้าแอนทิวรอสก็เกิดขึ้นภายหลัง แต่นั้นคิวดิตก็เติบโตและแข็งแรงอย่างรวดเร็ว (ถึงกระนั้นรูปคิวดิตที่เขียนและสลักกันขึ้นทั่วไปก็ไม่พ้นรูปเด็ก) แอนทิวรอสนอกจากจะเป็นเพื่อนเล่นของคิวดิตแล้ว ยังถือกันว่าเป็นเทพบันดาลให้มีการรักต่อบด้วย

แต่ว่าตำนานแห่งความรักมีเรื่องเล่าที่แตกต่างกันอยู่ในการเกิดของภูตแห่งความรักหรือที่เรียกกันว่าอีรอสหรือคิวดิตอีกองค์หนึ่งที่อาจจะดูเป็นเหมือนลูกของนางแต่เป็นคนละองค์กัน เรื่องมีอยู่ว่าในวันสมภพของเทพีวินัส มีงานเลี้ยงกันในหมู่เทพเจ้า ครั้นนั้น โพรอส เทพแห่งความอุดมสมบูรณ์ ผู้เป็นบุตรของเมทีส เทพแห่งการไต่ร่อง มาร่วมเป็นแขกในงานเลี้ยงนั้นด้วย เมื่องานเลี้ยงยุติลง เพเนีย ภูตผู้อยากจน ได้มาร้องขอเศษอาหารอยู่ที่หน้าประตู ขณะนั้น เทพโพรอสซึ่งมีน

เมจากการเสวยน้ำทิพย์เนคตาร์ (ครั้งนั้นยังไม่มีไวน์) ได้เข้าไปหลับสนิทอยู่ในอุทยานของเทพซีอุส ในสถานการณ์คับแค้นนางภูตเพเนียจึงว่าแผนจะให้กำเนิดบุตรกับพระองค์ นางจึงลงนอนเคียงข้างและให้กำเนิดภูตแห่งความรัก เพราะว่าความรักในธรรมชาติเป็นผู้หลงใหลในความงาม และเพราะว่าเทพีวีนัสเป็นเทพีที่งดงามอีกทั้งเขาเกิดมาในวันเดียวกับพระนาง นั้นทำให้เขากลายเป็นบริวารผู้ติดตามรับใช้ เทพองค์นี้จึงเป็นทั้งผู้อุปถัมภ์และเป็นชะตากรรมของภูตแห่งความรัก ในเบื้องต้น ความรักมักยากจนแต่เป็นคนอ่อนโยนและงดงามเช่นที่คนจำนวนมากจินตนาการไว้ ทว่าบางครั้งทุกข์ยากและมอดช่อ เดินเปลือยเท้าและไร้บ้าน หลับอยู่บนพื้นดินใต้ท้องฟ้า ตามข้างถนนหรือหน้าประตู และมักอมทุกข์เช่นเดียวกับผู้ที่เป็นมารดา ในส่วนที่คล้ายกับบิดานั้น เขามีคุณสมบัติที่ขัดแย้งกับความเป็นผู้ที่มีรูปงามและเป็นคนดี กล่าวคือเป็นคนกล้าหาญ กล้าได้กล้าเสีย มีความเข้มแข็ง และเป็นนักล้าที่ทรงพลัง เป็นผู้มีกุศโลบาย ใส่ใจในการแสวงหาปัญญา ปรารถนาเรื่องและมีความเป็นปราชญ์ทั้งเป็นพ่อมดและโซฟิสต์ที่ร้ายกาจ

วีนัสเป็นเทพีที่ชาวกรีกและโรมันโบราณถือว่าเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของมนุษย์มากที่สุด เนื่องจากเทพีวีนัสเป็นเทพีครองความรักและความงาม และความงามกับความรักก็เป็นสิ่งที่จับใจคนมากกว่าเรื่องอื่นๆ ด้วยเหตุนี้เจ้าแม่จึงมักเป็นที่เทิดทูนและกล่าวขวัญถึงในวิถีศิลปและวรรณคดีต่างๆ นอกจากนี้ชาวกรีกและโรมันยังถือว่าเจ้าแม่เป็นเทวีครองความมีลูกตกและการให้กำเนิดทารกด้วย มีคติความเชื่อประการหนึ่งซึ่งอย่างน้อยก็ยังพูดกันติดปากชาวตะวันตกมาจนทุกวันนี้ว่าทารกถือกำเนิดเพราะนกกระสานำมา คตินี้ก็สืบเนื่องจากข้อยึดถือของชาวกรีกและโรมัน เช่นนั้นมาแต่เดิมเหมือนกัน

ในเทพปกรณัมกล่าวว่า นกกระสาเป็นนกประกอบบารมีของเทพีวีนัสคราวใดมีนกกระสาตัวเมียไปทำรังอยู่บนยอดหลังคาบ้านใด ก็หมายความว่าเจ้าแม่วีนัสโปรดให้ครอบครัวในบ้านนั้นมีลูกและจะให้เกิดความรุ่งเรืองในยุโรป โดยเฉพาะภาคตะวันตกเฉียงเหนือ ถือนกกระสาประหนึ่งทีเคารพที่เดียว ในเยอรมันและเนเธอร์แลนด์ถือว่านกกระสาเป็นนกที่นำโชคลาภมาให้ ดังนั้นชาวเยอรมันและวิลันดาจึงยินดีที่จะให้นกกระสาทำรังบนหลังคาบ้านเสมอ ยิ่งอาศัยอยู่นานเท่าใดก็ยิ่งเป็นมงคลแก่บ้านนานเท่านั้น นกกระสาจึงเป็นที่กล่าวขวัญถึงอย่างสำคัญตามเทพนิยายนิทานชาวบ้าน และนิทานเทียบสุภาษิตต่างๆ ของฝรั่งด้วยเหตุดังกล่าวมานี้

เรื่องราวของเทพีวีนัสเป็นเรื่องราวที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ วิถีชีวิตของวีนัสเชื่อมโยงถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ ความเชื่อของการต้องการสืบพันธุ์และการมีบุตรเพื่อการเจริญพันธุ์ แสดงให้เห็นความต้องการของมนุษย์ที่ต้องการสืบทอดเผ่าพันธุ์ ความเชื่อของความอุดม

สมบูรณ์ เริ่มตั้งแต่การภาวนาเมื่อให้มีบุตร การตั้งครรภ์ การดูแลระหว่างอุ้มท้องให้ปลอดภัย การคลอดบุตรที่ขอได้รับความปลอดภัยและโชคดีให้เด็กที่กำลังเกิดมาด้วยความอุดมสมบูรณ์

เทพีวินัสผู้สร้างแรงบันดาลใจ

เรื่องราวของความรักที่เกิดจากเทพีวินัสได้สร้างความอัศจรรย์ใจให้กับมนุษย์อยู่มากมาย เรื่องเล่าที่เป็นเรื่องทั้งเรื่องที่เป็นสุขนานุกรมและโศกนาฏกรรมปะปนกันไป เรื่องราวที่เกิดขึ้นและคลอใจให้มนุษย์ธรรมดาสามัญสมหวังและผิดหวังกับความรักแตกต่างกันไปตามบทกวีที่เล่าเรื่องแตกต่างกันออกไป เรื่องราวความรักของมนุษย์จึงเทพีวินัสคอยช่วยเหลือ ปกป้องดูแลและสร้างเรื่องราวต่างๆ ให้มนุษย์ไม่คาดคิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นคือความรักที่เทพเจ้าส่งมาและเป็นเรื่องที่ไม่ได้บังเอิญเกิดขึ้น เทพีวินัสเปรียบเสมือนตัวแทนของความเชื่อ และความหวังของมนุษย์ที่สวดอ้อนวอนขอความรักให้บังเกิดตามความปรารถนาของตนเอง ดังเรื่องเล่าที่จะกล่าวถึงทั้งสองเรื่องนี้ เป็นเรื่องเล่าที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อในการสวดอ้อนวอนให้เกิดความรัก และเทพีวินัสก็ได้ช่วยเหลือให้ความรักนั้นประสบความสำเร็จ อาจจะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจากความบังเอิญแต่สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่พยายามสร้างสรรค์ผลงานให้สวยงามและรักในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตนเอง ความรักในการสร้างสรรค์เป็นความรักที่งดงาม ความรักนั้นเปรียบเสมือนการให้กำเนิดและการให้กำเนิดนั้นเป็นความสร้างสรรค์ ความรักในความงามก็เปรียบเสมือนการก่อให้เกิดความงามเช่นกัน เรื่องราวต่อไปนี้แสดงให้เห็นความรักในความงามที่ก่อกำเนิดความสร้างสรรค์

พิกเมเลียนกับกาลาเทอา

เนื้อเรื่องที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับศิลปินเริ่มต้นที่เทพีวินัสเป็นเจ้าแม่ครองความงาม และมีบุตรเป็นผู้บันดาลความรักแก่ชนทั้งปวง เจ้าแม่ยังมีบทบาทเกี่ยวกับเรื่องพิศวาสของมนุษย์ไม่มากนักน้อย เพราะว่าความงามมักเป็นต้นเหตุของความรักตามธรรมดาโลกียวิสัยเสมอ เรื่องของความงามและความรักกับอนุภาคของเจ้าแม่วินัสในเรื่องพิศวาสของมนุษย์เรื่องหนึ่งเกิดขึ้นในเกาะไซปรัส มีช่างปั้นรูปฝีมือคนหนึ่งชื่อว่าพิกเมเลียน (Pygmalion) เป็นโรคเกลียดผู้หญิงถึงแก่ตั้งใจจะอยู่เป็นโสดตลอดชีวิต พิกเมเลียนปั้นรูปผู้หญิงขึ้นรูปหนึ่ง ประกอบด้วยความงามอย่างน่าอัศจรรย์จนผู้หญิงเป็นๆ ไม่กล้าเข้าใกล้ เขาให้ชื่อรูปปั้นว่ากาลาเทอา (Galatea) เป็นรูปประติมากรรมที่งามสรรพอย่างหาที่ติมิได้ และดูราวกับสำเร็วด้วยฝีมือธรรมชาติก็ปานกัน พิกเมเลียนชื่นชมศิลปกรรมของตัวเองยิ่งนัก เฝ้าแต่พิศชมรูปกาลาเทอาไม่สร้างชา ไม่ว่าจะพิศดูส่วนไหนก็ให้รู้สึกดังเนื้อหนังมังสาของคนเป็นไปเสียทั้งนั้น ในที่สุดพิกเมเลียนก็หลงรักรูปประติมากรรมของตนเอง ถึง

แก่เข้าตระกองกอดและจุมพิตด้วยทนต์อันน่าจสีเนหาอันร้อนรุ่มสมกุ่มนออยู่ไม่ไหว แต่รูปปั้นก็คงเป็นรูปปั้นที่แข็งทื่อและเย็นเฉียบอยู่นั่นเอง

แต่อำนาจสีเนหาทำให้พิกเมเลียนเคลิบเคลิ้มจนลืมนึกว่ากาลาเทอาเป็นแต่รูปประติมากรรมไปเสียแล้ว เขาจัดแจงแต่งรูปด้วยภาษาอักษรและมณีต่างๆ เหมือนอย่างเด็กๆ แต่งตุ๊กตา ถึงเวลานอนในราตรีกาลก็เอารูปกาลาเทอาไปนอนด้วย เขาบรรจงวางรูปประติมากรรมลงบนเตียงอย่างทะนุถนอม ให้นุ่นหมอนที่อ่อนนุ่มและคลี่ผ้าห่มคลุมให้เสมือนหนึ่งว่ารูปนั้นเป็นคนจริงๆ แต่พิกเมเลียนปฏิบัติอย่างนี้อยู่ไม่นานเท่าไรก็ต้องเลิกล้ม ด้วยไม่อาจที่จะฝันสมมุติว่ารูปนั้นเป็นคนจริงๆ ต่อไปอีกได้ เมื่อตระหนักแน่แก่ใจว่าตนหลงรักรูปประติมากรรมอันปราศจากชีวิต พิกเมเลียนก็ถึงแก่จับเจ้าเฝ้าแต่ระทมทุกข์ท้อใจสุดประมาณ

ในตอนนี้เองเรื่องจึงร้อนถึงเจ้าแม่วีเนสต้องเข้ามาเกี่ยวข้อง ในขณะที่นั้นเป็นเทศกาลเฉลิมเกียรติเจ้าแม่ในเกาะไซปรัส มีงามมหกรรมสมโภชอย่างเอิกเกริก ที่ศาลของเจ้าแม่เนื่องแน่นไปด้วยฝูงคนกันไปสักการบูชา ฝ่ายพิกเมเลียนก็ไปกระทำการบูชาและอธิษฐานขอให้เจ้าแม่โปรดบันดาลให้ได้คู่ครองเป็นหญิงที่งดงามอย่างรูปประติมากรรมของเขาสักคนหนึ่ง เขาไม่กล้าที่จะระบุความประสงค์เจาะจงเฉพาะรูปกาลาเทอาก็จริง แต่เจ้าแม่ก็ตระหนักความในใจของเขาจึงโปรดให้รูปกาลาเทามีชีวิตขึ้น และเพื่อเป็นเครื่องหมายว่าเจ้าแม่ตอบสนองคำอธิษฐานของเขา เจ้าแม่จึงบันดาลให้เปลวไฟ ณ แท่นบูชาลุกขึ้นเป็นประกายโชติช่วงในอากาศสามครั้ง

พิกเมเลียนได้เห็นศุภนิมิตดังนั้นก็กลับบ้านไป ตรงเข้าหารูปกาลาเทอาที่เดียว รูปนั้นยังยืนนิ่งไม่ดิ้นไหว แต่ดูงามยิ่งกว่าเก่า พิกเมเลียนให้บังเกิดความเคลิบเคลิ้มพิศवास เข้าจุมพิตที่ริมฝีปาก และก็ได้ประจักษ์ว่าริมฝีปากนั้นมีไออุ่น พิกเมเลียนถึงแก่ผงะด้วยเอะใจ ลองเอามือลูบคลำที่แขน แขนก็หยุ่น ไม่ว่าจะลูบคลำส่วนไหน ส่วนนั้นก็อุ่นนิ่มไปหมด ปราศจากความแข็งกระด้างดุจแต่ก่อน ในที่สุดเขาลองจับข้อมือคลำชีพจร ชีพจรก็เต้นเป็นอันแน่นั่นว่ารูปกาลาเทอาเป็นร่างชีวิตขึ้นมาแล้วจริงๆ เขาบรรจงประทับริมฝีปากฝากรอยจุมพิตลงบนริมฝีปากกาลาเทอาอีก สีแก้มของกาลาเทาก็เปล่งปลั่งอมเลือดฝาดด้วยความกระดากกระเดื่อง เขาเห็นดวงนิ่มน้อยสุดที่รักลึ้มตาจ้องมองดูเขาและยิ้มอย่างเอียงอาย ให้บังเกิดความปีติถึงโสดที่สุดที่จะหาเปรียบได้

ในที่สุดพิกเมเลียนก็ได้วิวาทกับกาลาเทอาสมปรารถนา และให้กำเนิดบุตรด้วยกันคนหนึ่งชื่อว่าพาฟอส (Paphos) อันเป็นชื่อที่ได้ให้แก่คนที่โปรดของเจ้าแม่วีเนสคนหนึ่งด้วย

สรุปเนื้อหาที่ได้จากรรณกรรม

- เนื้อเรื่องและวรรณกรรมผสมผสานกับความเป็นธรรมชาติได้อย่างงดงาม การมีตัวตนในวรรณกรรมของเทพีวีเนสได้เชื่อมโยงเรื่องราวเข้ากับธรรมชาติ สถานที่ที่ทำให้เชื่อว่าเทพีวีเนสมีอยู่

และปรากฏตัวอยู่ในสถานที่แห่งนั้นจริงทำให้คนมีความเชื่อความศรัทธาต่อสถานที่แห่งนั้น วันสำคัญต่างๆ ที่เกิดเหตุการณ์นั้นกลายเป็นวันสำคัญต่อมนุษยชาติ วรรณกรรมแฝงให้มนุษย์กลับมารักความงามที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ ศรัทธาความงามของเทพเจ้า และให้ศรัทธาและเคารพธรรมชาติเพื่อให้ธรรมชาติและความงามประสานกลมเกลียวเป็นหนึ่งเดียวกับมนุษย์

- เรื่องราวของเทพีวีนัสเป็นเรื่องราวที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ วิถีชีวิตของวีนัสเชื่อมโยงถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ ความเชื่อของการต้องการสืบพันธุ์และการมีบุตรเพื่อการเจริญพันธุ์ แสดงให้เห็นความต้องการของมนุษย์ที่ต้องการสืบทอดเผ่าพันธุ์ ความเชื่อของความอุดมสมบูรณ์ เริ่มตั้งแต่การภาวนาเมื่อให้มีบุตร การตั้งครุฑ การดูแลระหว่างอุ้มท้องให้ปลอดภัย การคลอดบุตรที่ขอได้รับความปลอดภัยและโชคดีให้เด็กที่กำลังเกิดมา มีความอุดมสมบูรณ์

- การแสดงให้เห็นว่าเทพีวีนัสเป็นสัญลักษณ์และตัวแทนแห่งความรัก เป็นสื่อกลางระหว่างความเชื่อในความรักของการสร้างสรรค์ต่างๆ อยู่กึ่งกลางระหว่างความหมายต่างๆ อยู่ระหว่างความสวยงามและสิ่งที่อัปลักษณ์ อยู่ระหว่างอวิชชาและปัญญา ความสัมฤทธิ์ผลในการกระทำต่างๆ ที่ผ่านความรัก

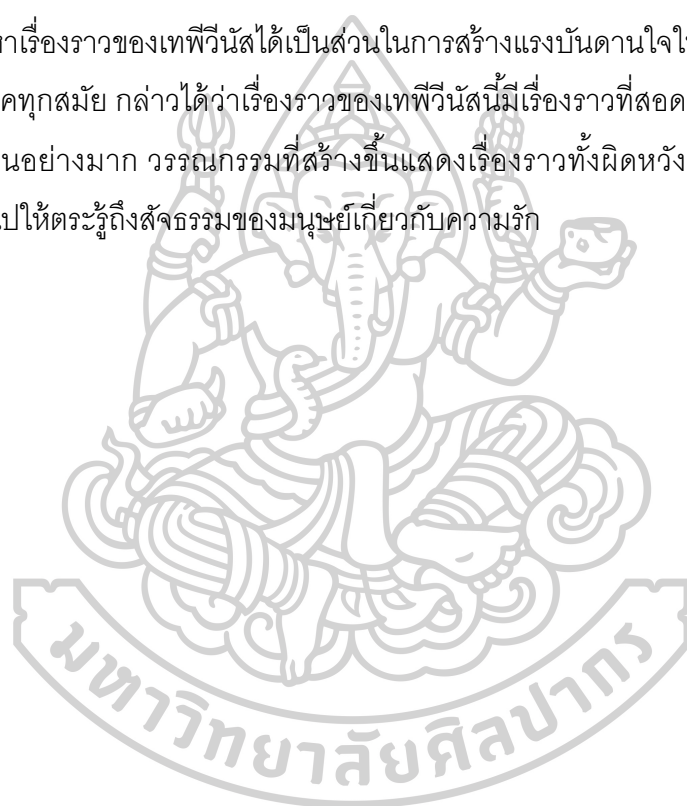
- เรื่องราวของเทพีวีนัสเป็นแรงบันดาลใจให้กับศิลปิน การสร้างผลงานของศิลปินเป็นการสร้างสรรค์ที่เป็นเหมือนการสร้างเพื่อบูชาเทพเจ้า เพื่อให้เกิดความสมหวังในผลงานที่สรรค์สร้าง ทำให้ศิลปินรักและภูมิใจในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง ผลงานของศิลปินเหมือนได้รับคำอวยพรจากเทพเจ้าให้ได้ประสบความสำเร็จ การสร้างผลงานขึ้นมาแสดงให้เห็นความงามผ่านผลงานทั้งด้าน จิตรกรรม วรรณกรรม และบทกวี

- สุขนาฏกรรมและโศกนาฏกรรมที่เกิดขึ้นในวรรณกรรมปะปนกันไปในเรื่องราวที่เกิดขึ้นลดใจให้มนุษย์ทั่วไปได้เข้าใจชีวิตที่เป็นสามัญความสมหวังและความผิดหวังกับความรักที่แตกต่างกันออกไป เทพีวีนัสเปรียบเสมือนตัวแทนของความเชื่อ การปกป้องดูแลเรื่องราวต่างๆ ให้มนุษย์ได้เชื่อว่าเรื่องที่เกิดขึ้นไม่ใช่เรื่องบังเอิญและเกิดจากการสรรค์สร้างของเทพ

- ความหวังของมนุษย์ที่สวดอ้อนวอนขอความรักให้บังเกิดตามความปรารถนาของตนเอง ดังเรื่องเล่าที่จะกล่าวถึงทั้งสองเรื่องนี้เป็นเรื่องราวที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อในการสวดอ้อน

วอนให้เกิดความรัก และเทพีวินัสก็ได้ช่วยเหลือให้ความรักนั้นประสบความสำเร็จ อาจจะเป็นเรื่องที่เกิดจากความบังเอิญแต่สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่พยายามสร้างสรรค์ผลงานให้สวยงาม และรักในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตนเอง ความรักในการสร้างสรรค์เป็นความรักที่งดงาม ความรักนั้นเปรียบเสมือนการให้กำเนิดและการให้กำเนิดนั้นเป็นความสร้างสรรค์ ความรักในความงามก็เปรียบเสมือนการก่อเกิดความงามเช่นกัน เรื่องราวต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นความรักในความงามที่ก่อกำเนิดความสร้างสรรค์

เนื้อหาเรื่องราวของเทพีวินัสได้เป็นส่วนในการสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในทุกยุคทุกสมัย กล่าวได้ว่าเรื่องราวของเทพีวินัสนี้มีเรื่องราวที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างมาก วรรณกรรมที่สร้างขึ้นแสดงเรื่องราวทั้งผิดหวังและสมหวังของมนุษย์สามัญชนทั่วไปให้ตระรู้ถึงสังขรณ์ของมนุษย์เกี่ยวกับความรัก

บทที่ 3

งานศิลปะที่ได้รับแรงบันดาลใจจาก “เทพธิดาวีนัสในห้วงนิทรารมย์” ของ จอร์โจเน

การนำเสนอรูปสตรีเปลือยได้กลับมาอีกครั้งในยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการเป็นครั้งแรกใน “Sleeping Venus” เทพธิดาวีนัสในห้วงนิทรารมย์ ของ จอร์โจเน จิตรกรชาวเวนิส การฟื้นคืนชีพของภาพสตรีเปลือยในสรีระที่งดงาม ท่วงท่าที่สง่างามและเย้ายวนใจได้กลายมาเป็นแม่แบบการสร้างสรรคภาพสตรีเปลือยให้กับโลกศิลปะตะวันตกและเป็นแรงบันดาลใจให้กับศิลปินทุกยุคทุกสมัยทั่วโลกมาจนถึงปัจจุบัน แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้รูปแบบการสร้างผลงานภาพเปลือยได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต แนวความคิดในการให้สร้างสรรค์และแรงบันดาลใจเกี่ยวกับวีเนิสที่มีการตีความที่แตกต่างกันออกไปมีผลในรูปแบบของผลงานศิลปะในแต่ละยุคสมัย[2]

จอร์โจเน (Giorgio Barbarelli da Castelfranco; c.1477/8–1510) จิตรกรชาวอิตาลีในเมืองเวนิส ประวัติของ Giorgione หรืออีกชื่ออาจเรียกได้ว่าซุสโซ (Zurzo) ประวัติศิลปินมีเพียงเล็กน้อย เนื่องจากศิลปินเสียชีวิตเพียงอายุ 32 หรือ 33 ปีเท่านั้น จอร์โจเน จิตรกรที่มาจากเมืองเล็กๆ ของเวเนโต ประมาณ 40 กิโลเมตรจากเมืองเวนิส เขาได้ฝึกฝนฝีมือกับจิโอวานนี เบลลินี (Giovanni Bellini) ศิลปินในราชสำนักผลงานเขียนขึ้นเกี่ยวกับคริสต์ศาสนา แทนบูชาต่างๆ ในโบสถ์ วรรณกรรม บทกวี และปรัชญาในยุคสมัยนั้น ภาพวาดส่วนใหญ่ของเขาเป็นภาพวาดเกี่ยวกับภูมิทัศน์ของบ้านเกิดของศิลปิน เนื้อหาของภาพที่เป็นแบบกึ่งนามธรรมทั้งสี่ที่ใช้เพียงไม่กี่สีที่ต้องนำมาตีความหมายของภาพซึ่งส่วนหนึ่งได้เนื้อหาจากวรรณกรรม และบทละคร เทคนิคการเขียนภาพแบบนุ่มนวลของฟีแปรแสดงให้เห็นฝีมือของศิลปินในยุคสมัยนั้น เขาได้รับเกียรติในงานสำคัญต่างๆ ในราชวงศ์ระดับสูง ทั้งกลุ่มของนักปรัชญา งานรื่นเริงและการชมละครเพลง วรรณกรรมต่างๆ มีส่วนอย่างมากในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินด้วย

สถาบันการศึกษาของ อัลดัส มานูทีอุส (Aldus Manutius) มีส่วนสำคัญในการสร้างนักคิดและศิลปินในเมืองเวนิส เป็นสถาบันที่รวบรวมนักคิดและนักปรัชญาในด้านต่างๆ ที่มีชื่อเสียง

เช่น นักภูมิศาสตร์ นักประวัติศาสตร์ นักเขียนและนักวิจารณ์ นักปรัชญาชาวลาตินสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมมีส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินอีกด้วย และหนึ่งในอิทธิพลต่อการทำงานของเขาคือเลโอนาร์โด ดา วินชี (Leonardo da Vinci) ที่ได้มีโอกาสมาเยือนเวนิสในปี 1500

ความสัมพันธ์กันระหว่างจอร์โจแนกับทิเทียน (Titian) ได้มีบันทึกถึงศิลปินทั้ง 2 ท่านนี้ว่า เคยฝึกฝนฝีมือในสถาบันเวอเรนเทีย (Venetian School) กับจิโอวานนี เบลลินี ทั้งสองมีฝีมือโดดเด่นในการใช้สีแสดงอารมณ์ผ่านรูปแบบแนวประเพณี พวกเขาได้ร่วมกันเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังในภายนอกหอพ่อค้าเยอรมัน (Fondaco dei Tedeschi) ในเมืองเวนิส จอร์โจแนเสียชีวิตในเดือนตุลาคม 1510 หลังจากการตายของจอร์โจแนด้วยโรคระบาด ผลงานของเขาบางส่วนได้ถูกวาดต่อจนเสร็จด้วยฝีมือของ Titian แต่ชื่อเสียงและอิทธิพลจอร์โจแนทั้งการจัดวางองค์ประกอบ สัญลักษณ์และความหมายที่แฝงอยู่ในภาพ รวมถึงลักษณะของภาพภูมิทัศน์ที่เป็นเอกลักษณ์เป็นแรงบันดาลใจให้กับนักศึกษาสถาบันเวอเรนเทีย รุ่นต่อๆ มาเรียกรูปแบบนี้ว่า “Pan Giorgionismus” ซึ่งหมายความคล้ายคลึงกับภาพร่างต้นแบบของจอร์โจแนศิลปินรุ่นต่อมา เช่น Palma Vecchio, Sebastiano del Piombo, Giovanni Cariani และ Giulio Campagnola ได้รับอิทธิพลในการสร้างสรรค์ผลงานเช่นกัน[2]

อิทธิพลจากวรรณกรรม The Hypnerotomachia Poliphili

เนื้อหาในวรรณกรรมที่มีส่วนเชื่อมโยงในการสร้างสรรค์ผลงานของ Giorgione กับ การสร้างสรรค์ผลงาน Sleeping Venus ของเขา “The Hypnerotomachia Poliphili” เนื้อหาที่ได้มาจากวรรณกรรมเรื่องราวความรักที่ตีพิมพ์ขึ้นในเดือนธันวาคมปี 1499 โดยสถาบัน Aldus Manutius สถาบันที่มีชื่อเสียงที่สุดในเวนิสตีพิมพ์ขึ้น หนังสือมีภาพประกอบจากภาพพิมพ์แกะไม้จำนวน 172 ภาพจากศิลปินที่ไม่ทราบชื่อ หนังสือเล่มนี้ไม่ได้ระบุชื่อของผู้แต่งไว้แต่โครงสร้างการใช้ภาษาและลักษณะตัวอักษรที่ตกแต่งอย่างประณีตทำให้เห็นความตั้งใจของผู้ทำหนังสือเล่มนี้ขึ้นมา ข้อความของหนังสือเล่มนี้ถูกเขียนขึ้นแบบแปลกแตกต่างออกภาษาที่ใช้อยู่ในกลุ่มภาษาที่ใช้กับทั่วไปแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียนรวมทั้งภาษาอิตาเลียน ภาษาลาติน และกรีก ชื่อหนังสือเป็นบทกวีที่แปลความหมายตามเนื้อเรื่องได้ว่า “ความรักในความฝัน” แสดงให้เห็นเรื่องราวความสัมพันธ์ในความฝันที่มนุษย์ทุกคนมี คุณค่าของความรู้และความทรงจำ[6]

เรื่องราวของหนังสือเป็นเรื่องราวของโปลิปฟิล (Poliphilo) หญิงสาวที่ถูกทรมานโดยการถูกสาบไม่ให้หลับถ้าเธอไม่สมหวังเรื่องความรักและถ้าเธอหลับเธอจะไม่มีโอกาสตื่นขึ้นมาอีกเลย ในที่สุดเขาก็ผล็อยหลับไปแล้วดูเหมือนว่าในความฝันหญิงสาวได้ตื่นขึ้นมาได้ตื่นไม่ใหญ่และได้เริ่มการผจญภัยในความฝันของเขาเอง เนื้อเรื่องค่อนข้างซับซ้อนวุ่นวายหญิงสาวได้เดินทางผ่านสถานที่แปลกๆ เผชิญหน้ากับมังกร หมาป่า และซากปรักหักพังของอนุสาวรีย์ในสถานที่ที่ลึกลับ เดินทางไปยังสวนผลไม้ บ่อน้ำพุ และในที่สุดหญิงสาวได้พบกับภูตตนหนึ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับเขา หญิงสาวได้ตกหลุมรักภูตตนนั้นจนหญิงสาวคิดว่าในความฝันของเธอเป็นความจริง ต่อจากนั้นมีการฉลองหลังจากพิธีการคล้ายการแต่งงานของเธอ ภูตตนนั้นได้บอกกับเธอว่า “คุณรักคนที่คุณรักให้ดี” เหมือนเป็นคำสาบเธอได้ถูกจองจำในความรักของความฝันของเธอที่ยังคงเป็นหญิงสาวบริสุทธิ์ที่ถือครองพรหมจรรย์ เธอได้ถูกมอบหน้าที่ให้เป็นเหมือนนางไม้คอยเฝ้าบ่อน้ำพุอันศักดิ์สิทธิ์ เปรียบเสมือนคนเฝ้าประตูวิญญาณที่ผ่านเธอไปยังดินแดนอันเป็นนิรันดร์ ไดอาน่า เทพธิดาแห่งดวงจันทร์ได้พยายามที่จะนำร่างเธอไปซ่อนเพื่อให้เธอได้หลับไหลไปชั่ววันรันดร์ ในขณะที่นั้นมีผู้คนผ่านเข้ามาเธอก็ได้พบกับชายรูปร่างที่ซึ่งเป็นคนรักของเธอ เมื่อเธอตกอยู่ในสภาวะที่เหมือนกับจะตายไปแล้วกามเทพซึ่งได้เห็นเรื่องราวอยู่ตลอดได้ปรากฏตัวขึ้นเพื่อช่วยเหลือให้เธอกลับมาจากความตาย กามเทพได้จูบเธอแล้วเธอก็กลับมามีชีวิตขึ้นอีกครั้ง วินัสได้ช่วยพรให้เธอได้เจอความรักที่ดีและรักกันไปอย่างมั่นคงตลอดกาล

วรรณกรรมเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นสถานะของเพศที่ถูกปกปิดในช่วงยุคกลาง อิทธิพลของศาสนาทำให้เรื่องเพศและความรักของวัยรุ่นหนุ่มสาวเป็นบาป การแสดงออกของความรักเป็นสิ่งที่ต้องปกปิดเนื่องด้วยเนื้อหาความเชื่อของอดัมกับเอวาที่ทำผิดต่อพระเจ้าและทำให้เกิด ในคติทางศาสนาบาปเข้าสู่มนุษย์ครั้งแรกในโลกจากการไม่เชื่อฟังพระเจ้าของเอวาเพราะถูกหลอกลวงให้ประพฤติดี เนื่องจากเอวาไม่เชื่อฟังดังนั้นผู้หญิงจึงได้รับโทษให้รับความทุกข์ที่ยิ่งใหญ่คือการต้องอุ้มท้องและคลอดบุตร เพื่อเตือนให้มนุษย์ระลึกถึงความเจ็บปวดจากการมีบาป “เราจะเพิ่มความทุกข์ลำบากมากขึ้นแก่เจ้าเมื่อเจ้ามีครรภ์ เจ้าต้องคลอดบุตรด้วยความเจ็บปวดถึงกระนั้น เจ้าจะปรารถนาในสามีของเจ้าและเขาจะปกครองตัวเจ้า” ขณะที่อดัมไม่เชื่อฟังพระเจ้าเพราะเชื่อภรรยา ดังนั้นผู้ชายจึงได้รับโทษให้ต้องทำงานหนักเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว “เจ้าต้องหากินด้วยเหงื่ออาบ

หน้าจอนี้จะกลับไปเป็นดิน เพราะเจ้าถูกนำมาจากดินและเพราะเจ้าเป็นผงฐีดิน และเจ้าจะกลับเป็นผงฐีดินดั้งเดิม” วรรณกรรมเรื่องนี้มีการปรากฏตัวขึ้นของเทพีวีนัส เป็นเรื่องราวของความเชื่อในยุคกรีกและโรมันสะท้อนให้เห็นความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องเทพต่างๆ ยังคงมีตัวตนอยู่ ปรัชญา วรรณกรรมและเรื่องราวต่างๆ ของเทพปกรณัมได้มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานอีกครั้ง

ภาพที่ 2 Giorgione, Sleeping Venus, 1510

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ; 108.5 cm × 175 cm, ที่มา Sleeping Venus [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 18 พฤศจิกายน 2557, เข้าถึงได้จาก [https://en.wikipedia.org/wiki/Sleeping_Venus_\(Giorgione\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Sleeping_Venus_(Giorgione))

“Sleeping Venus” เทพีธิดาวีนัสในห้วงนิทรารมย์ ค.ศ.1510

ภาพวาด “Sleeping Venus” (ภาพที่ 2) เทพีธิดาวีนัสในห้วงนิทรารมย์ จอร์โจแนเขียนภาพนี้ขึ้นมาราวปี 1510 เป็นผลงานสุดท้ายก่อนที่เขาจะเสียชีวิต เป็นภาพที่มีอิทธิพลในการเขียนงานอื่นๆ หลายชิ้นจนมาถึงปัจจุบัน มีความเชื่อว่าภาพวาดของวีนัสนี้ผู้ที่เขียนฉากหลังโดยเฉพาะท้องฟ้าเป็นฝีมือของทิเตียนที่เขียนเสร็จสมบูรณ์ภายหลังจากที่จอร์โจแนได้เสียชีวิตลงไปแล้ว

เนื้อหาของภาพวีนัสภาพสตีเปลือยเปรียบเสมือนการปฏิวัติการวาดภาพเปลือยถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการนำเสนอภาพสตีในยุคสมัยใหม่ จังหวะของการวางท่าทางในการนอนของผู้หญิงท่ามกลางภูมิทัศน์ด้านหลังที่มีจังหวะที่สอดคล้องประสานกันราวกับหญิงเปลือยเป็นส่วนหนึ่งในสภาพแวดล้อมของธรรมชาติ การวางท่าทางและตำแหน่งของมือซ้ายที่วางไว้บนต้นขา มือขวาวาง

อยู่บนศีรษะ ผ้าปูที่เขียนด้วยสีชาวนวลและเป็นเงาเหมือนผ้าซาตินตัดกับผ้าสีแดงอีกที่หนุนนอน อยู่ รายละเอียดความยับย่นของผ้าและแสงเงารายละเอียดของฉากหลังอย่างบรรจงเป็นการจัดวางองค์ประกอบที่สมบูรณ์แบบตามเอกลักษณ์เฉพาะตัวของศิลปิน[5]

สัดส่วนของหญิงสาวในภาพสะท้อนให้เห็นถึงรสนิยมของศิลปินในยุคสมัยนั้นที่มีหน้าท้อง อันอวบอิม ปทุมถันที่กลมกลึงเต่งตึงของหญิงสาว ลักษณะของผู้หญิงที่มีตะโพกใหญ่พียงพาย แสดงให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์โดยสอดคล้องกันกับเส้นของภูเขาที่สลับซับซ้อนที่ปรากฏอยู่ ด้านหลังฉาก

ด้วยลักษณะแสดงให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของหญิงสาววัยรุ่น ริมฝีปากที่แดงทำให้ รู้สึกถึงหญิงสาววัยหนุ่มสาวที่พร้อมต่อการเจริญพันธุ์ ปทุมถันที่เต่งตึงทำให้มีความรู้สึกมีน้ำมีนวล ของผิวพรรณ หน้าท้องที่กว้างด้วยมุมมองจากด้านข้าง ทานอนที่แสดงให้เห็นศีรษะสัดส่วนที่อวบ อิมทำให้ผู้พบเห็นได้เกิดความหลงใหลในเรือนร่างของหญิงสาว ศิลปินมีความแยบยลในการ กำหนดท่าทางให้เห็นศีรษะที่ดูแล้วไม่ได้ทำให้รู้สึกถึงความย่ำแย่ชวนให้ผู้ที่พบเห็นได้เกิดความ หลงใหล

ภาพที่ 3 Scene with Satyr and Sleeping Nymph, 1499

เทคนิคภาพพิมพ์ไม้; 290 x 215 mm, ที่มา Metropolitan Museum of Art, New York [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 5
กุมภาพันธ์ 2557, เข้าถึงได้จาก http://www.wga.hu/html_m/b/bordon/satyr.html

ลักษณะท่าทางในการจัดภาพได้รับอิทธิพลมาจากวรรณกรรม “ความรักในความฝัน”
(The Hypnerotomachia Poliphili) ที่มีชื่อเสียงในยุคสมัยนั้น การจัดท่าทางในหนังสือเล่มนี้
คล้ายคลึงกันกับภาพที่จอร์โจแนได้ถ่ายทอดออกมา เรื่องราวของหญิงสาวถูกทรมานโดยการนอน
ไม่หลับในที่สุดเขาก็ผล็อยหลับไป [14]

ค.) ภาพแขนขวา

ข.) ภาพมือซ้าย

ภาพที่ 4 ภาพแสดงให้เห็นการจัดท่าทางการวางมือทั้งสองข้าง

(ค.) ภาพแขนขวา แสดงให้เห็นการวางท่าทางการนอนของแขนขวา

(ข.) ภาพมือซ้าย แสดงให้เห็นการวางท่าทางการนอนของแขนซ้าย

ลักษณะของการจัดท่าทางของแขนข้างขวา (ภาพ ค.) ที่หนุนอยู่บนศีรษะแสดงความหมายถึงความคิดของเรื่องราวในความฝันเกี่ยวกับความรัก สีหน้าของใบหน้าแสดงให้เห็นถึงความสงบสุขในความฝัน ริมฝีปากที่แดงระเรื่อแสดงให้เห็นถึงความเย้ายวนใจ มือซ้าย (ภาพ ข.) วางมือลงอยู่บนหน้าขาลักษณะเหมือนปิดบังอวัยวะทางเพศของเธอสอดคล้องกับเนื้อหาที่ว่าเธอเป็นหญิงสาวบริสุทธิ์และถือครองพรหมจรรย์ การจัดวางท่าทางของมือทั้งสองข้างนี้อีกนัยหนึ่งแสดงให้เห็นการปิดบังเกี่ยวกับเรื่องเพศตามคติทางศาสนา [15]

ลักษณะความงดงามของใบหน้าที่เห็นได้อย่างชัดเจนด้วยโครงหน้าที่มีลักษณะรูปไข่ คิ้วทั้งสองข้างที่โค้งราวกับปีกการรับกันกับเส้นของดวงเปลือกตาที่กำลังหลับไหล สันจมูกที่โด่งขึ้นมาจากการเน้นเป็นลักษณะความงามเฉพาะของหญิงสาวชาวตะวันตก ริมฝีปากที่มีลักษณะบางเล็กเป็นสีแดงระเรื่อบนใบหน้าที่ยเรียบเนียนของแก้มทั้งสองข้าง ทำให้รู้สึกถึงความสงบนิ่งในการหลับไหลไปชั่วขณะหนึ่งลักษณะเหมือนกำลังเฝ้ารอให้หญิงสาวที่หลับไหลตื่นจากนิรารมย์ ผมของหญิงสาวที่เป็นลอนมีสีออกน้ำตาลแดง ในช่วงศตวรรษที่ 15 – 17 สันนิฐานว่าหญิงสาวที่มีผมสีน้ำตาลแดงหรือสีแดงจะถูกกล่าวหาว่าเป็นแม่มดหรือผู้ที่ถูกสาปให้รับใช้ซาตาน

(ง.) ผ้าสีแดง

(จ.) ผ้าสีขาวนวล

ภาพที่ 5 ภาพผ้าภายในผลงาน

(ง.) ภาพผ้าสีแดง ผ้าปลอกหมอน

(จ.) ภาพผ้าสีขาวนวล ผ้าปูนอนที่มีลักษณะยับย่น

จากข้อสันนิษฐานผ้าที่ยับย่นทั้งสองพื้นแสดงความหมายของภาพในลักษณะของการนอน จะเห็นได้ว่าผ้าที่ปูที่พื้นสีขาว (ภาพ จ.) เทบจะหลุดออกมาจากตัวของหญิงสาวในภาพ ขาซ้ายที่วางอยู่นอกผ้าแสดงความหมายให้เห็นลักษณะการนอนที่ตื่นหลุดออกมาจากผ้าปูที่นอนแสดงให้เห็นถึงการผจญภัยในความฝันที่ต้องใช้ร่างกายของเธอในความฝัน ผ้าปูสีขาวเปรียบเสมือนถึงความบริสุทธิ์ของหญิงสาวในภาพ ส่วนผ้าสีแดงเหมือนภายในมีหมอนขนาดใหญ่ทำให้ดูเหมือนหญิงสาวในภาพนอนได้อย่างสบายและมีความสุขในการนอน ปลอกหมอนผ้าสีแดงมีลักษณะเป็นผู้คลุมขนาดใหญ่ (ภาพ ง.) หมายถึงความรักและความซื่อสัตย์ที่เธอกำลังพยายามหาในความฝันของเธอที่ดูเหมือนหลับอย่างสบายและมีความสุข

ระยะของภาพแบ่งออกเป็น 4 ระยะที่สอดคล้องประสานกันไปของภาพ จุดเด่นของภาพเป็นภาพหญิงเปลือยที่นอนอยู่บนผ้า ถัดออกไปด้านหลังจะเป็นเนินเขาเล็กที่สุดที่สอดคล้องกับพื้นที่หญิงสาวนอนในระยะหน้าทำให้รู้สึกเป็นพื้นที่ต่อเนื่องกันในระยะที่ไม่ไกลมากนัก ถัดออกไปจากเนินเขาเล็กๆ นั้นเป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บนเนินเขาอีกลูกหนึ่งซึ่งมีทางเดินเข้าไปยังหมู่บ้าน ถัดจาก

หมู่บ้านออกไปไกลสุดลูกตาจะเมืองและภูเขาที่มีขนาดเล็กเมื่อมองจากที่ไกลๆ ลักษณะการจัดองค์ประกอบนี้เป็นลักษณะเฉพาะตัวของศิลปิน ทำให้รู้สึกร่างภาพนั้นสอดประสานกันอย่างกลมกลืนไปกับธรรมชาติ เหมือนมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ

(ฉ.) ระยะเวลาใกล้

(ซ.) ระยะเวลากลางภาพ

(ช.) ระยะเวลาไกล

ภาพที่ 6 ภาพทิวทัศน์แสดงระยะภายในภาพ

(ฉ.) ภาพทิวทัศน์ระยะใกล้ เนินเขาเล็กๆ

(ซ.) ภาพทิวทัศน์ระยะกลางภาพ ภาพหมู่บ้านบนเนินเขา

(ช.) ภาพทิวทัศน์ระยะไกลภาพที่ราบระยะไกล

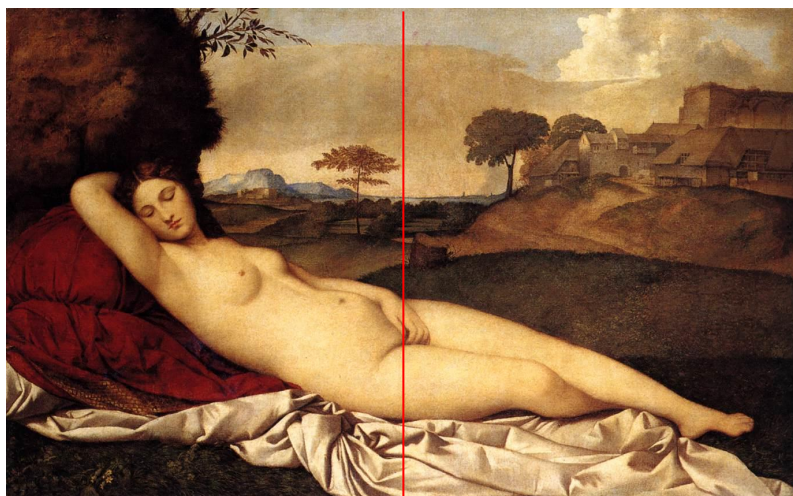
ภาพทิวทัศน์ระยะใกล้ (ภาพ ฉ.) แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงต่อเนื่องกันระหว่างบริเวณที่หญิงสาวนอนอยู่กับระยะกลางภาพ บนเนินเขาเล็กๆ นั้นมีต่อไม่ความหมายของธรรมชาติที่ถูกทำลาย ความไม่มีชีวิตหรือในผลงานหมายถึงความตาย เนินเขาถูกนี้มีส่วนโค้งที่ล่อไปกับเส้นโค้งระหว่างเรือนร่างของหญิงสาวที่นอนอยู่ แสดงให้เห็นความกลมกลืนกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

ภาพทิวทัศน์ระยะกลาง (ภาพ ซ.) เชื่อมต่อกับเนินเขาด้วยทางเดินเล็กๆ ที่มุ่งตรงไปยังหมู่บ้าน บรรยากาศของหมู่บ้านที่สงบสุขด้วยสีของแสงให้บรรยากาศถึงยามเย็นที่สงบเงียบโดยไม่ปรากฏภาพผู้คนภายในหมู่บ้าน ถัดจากหมู่บ้านลงไปเป็นพื้นที่ราบจนถึงภูเขาที่ไกลสุดตา (ภาพ ช.) ภาพทิวทัศน์ส่วนใหญ่ของศิลปินเป็นภาพทิวทัศน์และภูมิประเทศบ้านเกิดของศิลปินที่เป็น

ภูเขาสลักับที่ราบลุ่ม ความชื่นชอบการวาดทิวทัศน์ของศิลปินได้ปรากฏในผลงานของศิลปินอีกหลาย ๆ ภาพ [16]

ภาพทิวทัศน์ด้านหลังเป็นการสร้างระยะโดยการใส่สีอ่อนและเข้มสลักันไปเป็นระยะ ระยะที่อยู่ใกล้สุดใช้สีเข้มบนเนินเขาสูงแรกมีต้นไม้อยู่บนเนินเขาสูงนี้ ถัดออกไปจะเห็นทางเดินมุ่งไปยังหมู่บ้านที่มีสีอ่อนลงมาแสดงให้เห็นถึงความเงียบสงบด้วยสีที่ทำให้รู้สึกถึงแสงที่ส่องกระทบบ้านเรือนเหมือนแสงแดดในเวลายามเย็น ระยะถัดออกไปเป็นพื้นที่ราบในระยะไกลยังคงเป็นลักษณะของเมืองที่อยู่ในระยะไกลกับภูเขาที่เป็นสีอ่อนของท้องฟ้า ศิลปินแสดงให้เห็นถึงความกลมกลืนของแสงในธรรมชาติ การแทรกสีทำให้มองเห็นภูเขาในลักษณะที่ไกลออกไปด้วยสี

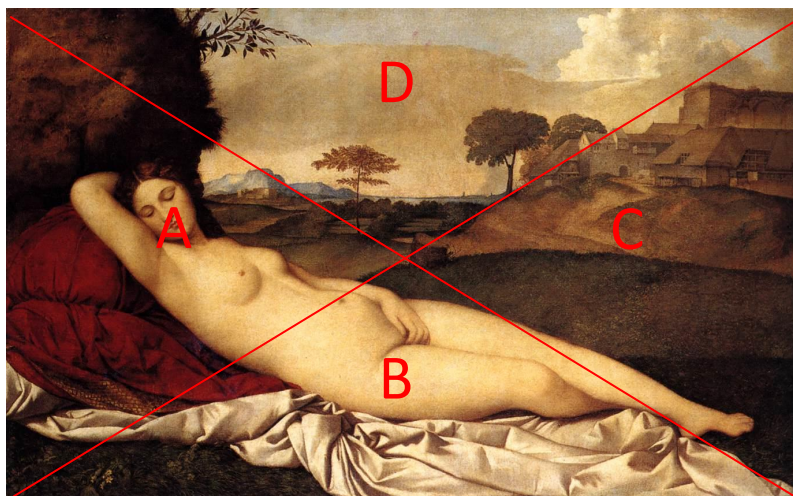
ภาพของทิวทัศน์ในงานของ Giorgione เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของศิลปินในผลงานอื่นๆ ที่สำคัญก่อนหน้านี้ ทำให้รู้สึกว่าศิลปินมีความละเอียดอ่อนในการจัดวางองค์ประกอบต่างๆ ของภาพ ภาพทิวทัศน์ในงานอื่นๆ ที่คล้ายกันเป็นองค์ประกอบที่บอกเล่าเรื่องราวของตัวละครให้เด่นชัดขึ้นจากการตีความตามเนื้อหาที่ศิลปินต้องการจะถ่ายทอด

ภาพที่ 7 การแบ่งภาพออกเป็น 2 ส่วนแสดงให้เห็นถึงความสมดุลของภาพ

การจัดวางองค์ประกอบและความสมดุลของภาพเมื่อแบ่งภาพเป็น 2 ส่วนเท่าๆ กัน ทั้งสองข้างมีการจัดวางองค์ประกอบที่ใกล้เคียงกัน ภาพด้านซ้ายเป็นภาพของเนินดินที่สูงเลยภาพออกไปทำให้รู้สึกเท่ากับภาพทางด้านขวาที่เป็นกลุ่มบ้านและเนินเขาที่ลดหลั่นเป็นชั้นไป ทำให้บรรยากาศทิวทัศน์เหมือนมองอยู่บนเนินเขาที่สามารถมองเห็นทิวทัศน์ได้ไกลออกไปสุดสายตา

ภาพที่ 8 จุดกึ่งกลางของภาพ

จากภาพด้านบนแสดงให้เห็นจุดตัดตรงกลางภาพเป็นรูปดอกไม้ที่ถูกตัดทิ้งอยู่เกือบตรงกลางภาพพอดี การแสดงสัญลักษณ์แทนความหมายที่ปรากฏอยู่กึ่งกลางภาพแสดงให้เห็นสิ่งที่ไม่ชีวิต ความตายที่สอดคล้องกับเนื้อหาของวรรณกรรม

ด้วยองค์ประกอบของภาพที่แบ่งออกมาได้เป็น 3 ส่วนในภาพมีภาพหญิงสาวที่เป็นตัวเอกของภาพ ภาพทิวทัศน์ที่เป็นฉากหลัง และภาพทางเดินที่นำสายไปยังหมู่บ้านที่สงบเงียบ การจัดวางองค์ประกอบที่ดูแล้วประสานกลมเกลียวกันเหมือนภาพเล่าเรื่องราวบางอย่าง รวมทั้งท่าทางการนอนและสัญลักษณ์ที่แฝงอยู่ในผลงานเป็นเอกลักษณ์ที่เด่นชัดในตัวของศิลปิน

ภาพเล่าเรื่องราวของการเดินทางของความฝันเริ่มต้นจากกรอบภาพสามเหลี่ยมด้านซ้าย (ช่อง A) ของภาพแสดงให้เห็นการหลับไหลของหญิงสาวอย่างสงบนิ่ง ความฝันถึงความสุขในความฝันแสดงผ่านหมอนใบใหญ่ในปลอกหมอนสีแดง ถัดมาจะเห็นมือที่ปิดบังอวัยวะเพศ (ช่อง B) แสดงถึงความบริสุทธิ์ของหญิงสาวการถือครองพรหมจรรย์ ผ้าสีปูที่นอนสีขาวที่ยับย่นแสดงให้เห็นถึงการดิ้นรนของการผจญภัยในความฝัน ภาพสามเหลี่ยมช่องทางขวามือ (ช่อง C) แสดงสัญลักษณ์ของความตายด้วยดอกไม้ที่โดนตัดบนเนินใกล้ๆ เปรียบกับชีวิตที่ต้องก้าวผ่านความตายและจะมีทางเดินเป็นช่องเล็กๆ ในเนินเขาถูกที่สามนำทางไปสู่ยังดินแดนที่สงบสุขอันเป็นนิรันดร์ (ช่อง D) ช่องสามเหลี่ยมด้านบนแสดงให้เห็นถึงความเยียบสงบของท้องฟ้าในยามเย็น

สรุปเนื้อหาของภาพผลงาน

- ภาพ “Sleeping Venus” ได้แรงบันดาลใจจากวรรณกรรมที่มีชื่อเสียงของเวนิสการถ่ายทอดผลงานแสดงเนื้อหาของเรื่องราว “ความรักในความฝัน” การเล่าเรื่องราวในภาพผลงานผ่านสัญลักษณ์ต่างๆ ในเนื้อหาที่สอดคล้องกับวรรณกรรม

- ความงามของเรือนร่างสตรีที่หลับใหลและบรรยากาศของภาพที่ผ่อนคลายแสดงถึงความกลมกลืนระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ท่าทางการจัดท่านอนของสตรีเป็นจุดเริ่มต้นของการวาดภาพผู้หญิงในท่านอน การจัดทำทางการวางของมือทั้งสองข้างแสดงนัยยะถึงความปกปิดส่วนที่เป็นอวัยวะเพศได้รับอิทธิพลส่วนหนึ่งมาจากศาสนาคริสต์

- ศิลปินเริ่มศึกษาสัดส่วนของมนุษย์มากขึ้น ความถูกต้องของสัดส่วนที่สวยงามและสมส่วน สัดส่วนของมนุษย์มีความสมบูรณ์มากขึ้นจากการศึกษาและถ่ายทอดออกมาของศิลปิน ศิลปินมีความรู้ ความเข้าใจทางกายวิภาค สัดส่วนจะไม่เหมือนคนยัดนุ่นเหมือนสมัยก่อน

- การนำเรื่องราวในเรื่องของเทพปกรณัมมาผสมผสานกับเนื้อหาของผลงาน เป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้ศิลปินพยายามถ่ายทอดทั้งเรื่องราวและรูปแบบให้งดงามมากยิ่งขึ้น ภาพสตรีเปลือยนี้อาจไม่ใช่เทพีวีนิสโดยตรงแต่ศิลปินพยายามถ่ายทอดให้มนุษย์เห็นความงามของเรือนร่างสตรีกับธรรมชาติผ่านเรื่องราวของเทพีวีนิส

- ภาพวาด “Sleeping Venus” มีอิทธิพลทางเรื่องราวและรูปแบบของการจัดวางองค์ประกอบของศิลปินในยุคสมัยต่อมา หลังจากปี 1510 ที่ภาพวาดนี้แสดงให้เห็นถึงการจัดวางท่าทางของภาพสตรีเปลือยในแนวนอน ผลงานที่มีการจัดวางท่าทางที่ใกล้เคียงมากที่สุดเป็นผลงานของลูคัส ครานัค (Lucas Cranach 1472 - 1553) ศิลปินชาวเยอรมันที่ได้รับแรงบันดาลใจจากภาพ “Sleeping Venus” ของจอร์โจเนได้ถ่ายทอดผลงานออกมาในชื่อ “Reclining Nymph” เป็นภาพของหญิงเปลือยในลักษณะนอนทอดกายอยู่ใต้ต้นไม้

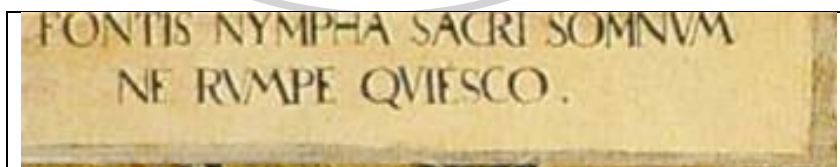

ภาพที่ 9 Lucas Cranach, Reclining Nymph, 1530-34

เทคนิค สีน้ำมันบนแผ่นไม้; 75 x 120cm, ที่มา Museo Thyssen-Bornemisza, Madrid [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2557, เข้าถึงได้จาก http://www.wga.hu/html_m/c/cranach/lucas_e/08/2nymph3.html

Lucas Cranach- "Reclining Nymph", 1530 - 34

ภาพเขียนของนางไม้นี้ได้ถูกสร้างสรรค์ขึ้นราวปี ค.ศ. 1530 - 34 (ภาพที่ 9) ภาพวาดชิ้นนี้บอกเล่าเรื่องราวของวรรณกรรม "ความรักในความฝัน" (The Hypnerotomachia Poliphili) ได้อย่างชัดเจน การจัดวางองค์ประกอบของภาพที่คล้ายคลึงกับภาพ "Sleeping Venus" ทั้งท่าทางที่เกือบจะคล้ายกัน สีของผ้าทั้งสองผืนที่เป็นสีแดงและสีขาวแสดงให้เห็นถึงรูปแบบของการเชื่อมโยงกันของทั้ง 2 ผลงานนี้ ภาพวาดชิ้นนี้เปรียบได้เหมือนภาพประกอบในวรรณกรรมโดยตรง สัญลักษณ์ที่แฝงอยู่บอกเล่าถึงเรื่องราวความฝันของหญิงสาวได้เป็นอย่างดี

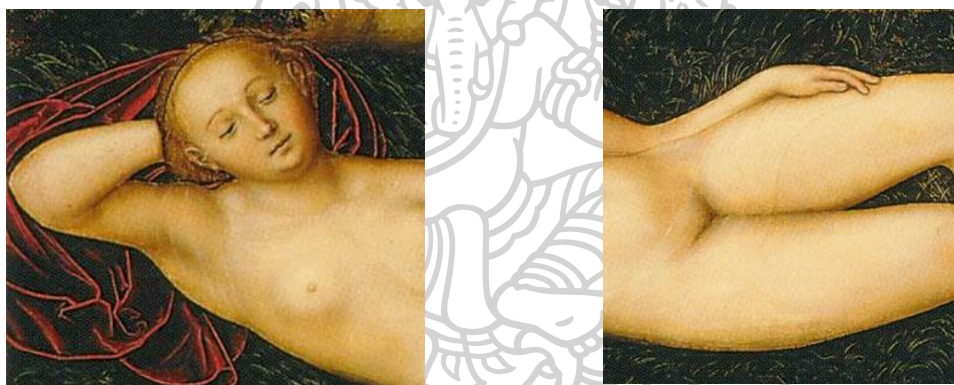

ภาพที่ 10 ภาพจารึกประกอบภาพด้านบนซ้ายของภาพ

จารึกด้านบนซ้ายของภาพ "FONTIS NYMPHA SACRI SOMNVVM NE TVMPE QVIESCO" (ภาพที่ 10) มีความหมายบอกเล่าเรื่องราวของภาพแปลเป็นภาษาอังกฤษที่มีใจความว่า "I am the nymph of the sacred fountain. Do not interrupt my sleep as I am resting." มี

ใจความว่า “ฉันเป็นนางไม้ที่เฝ้าน้ำพุอันศักดิ์สิทธิ์ อย่รบกวนเวลานอนพักผ่อนของฉัน” เป็นเหมือนคำบอกเล่าเรื่องราวประกอบในภาพนี้[14]

ใบหน้าของหญิงสาวในภาพเหมือนกำลังจะเคลิ้มหลับ ลักษณะเปลือกตาที่กำลังจะปิดลงของหญิงสาวที่ยังคงเห็นลูกนัยน์ตาสีดำจุดเล็กๆ อยู่แสดงให้เห็นถึงความอ่อนเพลีย หน้าอกที่ชัดเจนถึงความกลมกลึงไม่ใหญ่โต หน้าท้องที่ใหญ่หลวม แสดงให้เห็นลักษณะของหญิงสาววันแรกรุ่ง ภาพอวัยวะเพศหญิงที่แสดงเห็นชัดเจนแม้ว่าจะมีผ้าขาวบางๆ พาดผ่านลำตัวของเธออยู่ ท่อนขาที่เรียวเล็กไขว่กันและแสดงให้เห็นเท้าทั้งสองข้างอย่างชัดเจน ทำให้รู้สึกได้ว่าภาพนี้ได้ถ่ายทอดออกมาจากความรู้สึกที่เป็นเอกลักษณ์ส่วนตัวของศิลปิน

(ฉ.) ภาพแขนขวา

(ญ.) ภาพมือข้างซ้าย

ภาพที่ 11 ภาพการจัดท่าทางการวางมือทั้งสองข้าง

(ฉ.) ภาพแขนขวา แสดงให้เห็นการจัดท่าทางของแขนขวา

(ญ.) ภาพมือซ้ายแสดงให้เห็นการจัดท่าทางของแขนซ้าย

รายละเอียดในการวางท่าทางของมือทั้ง 2 ข้างมีข้อแตกต่างกันระหว่างภาพ “Sleeping Venus” ภาพมือข้างขวาของผลงานชิ้นนี้แสดงให้เห็นสัดส่วนของแขนอย่างชัดเจน ต้นแขนขวา (ภาพ ฉ.) ที่วางอยู่บนผ้าปูสีแดงแทนหมอนหนุนทำให้ท่านอนรู้ไม่รู้สึกถึงความสบายแสดงให้เห็นถึงเรื่องราวความครุ่นคิด ความผิดหวังในความรักของเธอ และผสมด้วยหน้าตาหญิงสาวที่รู้สึกได้ถึงถึงความอ่อนเพลีย มือข้างซ้าย (ภาพ ญ.) วางที่บนหน้าขาแทนที่จะปิดส่วนอวัยวะเพศแต่ใช้ผ้าขาวบางบดบังแทนแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกของหญิงสาวแทนที่แทนด้วยผ้าขาวบาง

(ฎ.) ระยะเวลาใกล้

(ฎ.) ระยะเวลากลาง

(ฐ.) ระยะเวลาไกล

ภาพที่ 12 ภาพทิวทัศน์แสดงระยะภายในภาพ

(ฎ.) ภาพทิวทัศน์ระยะใกล้ มีนกคู่กันกับคันศรและธนู

(ฎ.) ภาพทิวทัศน์ระยะกลางภาพ น้ำพุศักดิ์สิทธิ์ในวรรณกรรม

(ฐ.) ภาพทิวทัศน์ระยะไกลชายป่า

ภาพทิวทัศน์ด้านหลังเป็นการกำหนดระยะที่ยังคงแผ่เงาและเรื่องราวของวรรณกรรมภายในภาพเขียนไว้ด้วย ระยะใกล้ (ภาพ ฎ.) ได้ต้นไม้จะมีนกคู่หนึ่งอยู่ใต้ต้นไม้ บนต้นไม้มีคันศรและศรของกามเทพแขวนอยู่แสดงให้เห็นถึงการเฝ้ามองของเทพคิวบิต นกคู่นั้นอาจตีความแทนความหมายของความรักที่อยู่เป็นคู่ แสดงถึงการมีตัวตนของเทพแห่งความรักมาประานพรให้เกิดความรักอีกด้วย ระยะกลางของทิวทัศน์ (ภาพ ฎ.) นำเสนอเกี่ยวกับน้ำพุอันศักดิ์สิทธิ์ที่วิญญานทุกคนต้องผ่านจุดนี้เพื่อไปยังดินแดนอันเป็นนิรันดร์ โดยมีเส้นของแม่น้ำทอดยาวไปยังระยะไกลในชายป่า (ภาพ ฐ.) เป็นการเชื่อมโยงกันในองค์ประกอบของทัศนียภาพและเรื่องราว

สรุปเนื้อหาของภาพผลงาน

- ผลงานชิ้นนี้แสดงออกถึงเรื่องราวในวรรณกรรมอย่างละเอียดและมีตัวหนังสือเป็นตัวกำหนดเรื่องราวไว้ในภาพอย่างชัดเจน ใช้สัญลักษณ์ต่างๆ สื่อสารบอกเรื่องราวภายในภาพให้เข้าใจเรื่องราวได้อย่างละเอียดอ่อนอีกด้วย เริ่มมีการเน้นเล่าเรื่องราวเนื้อหาของวรรณกรรมภายในภาพให้ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น

- ท่าทางของการนอนของหญิงสาวที่ไม่ได้ต่างไปจากเดิมมากเพียงเอาผ้าขาวบางมาปกปิดเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความบริสุทธิ์แทนความหมาย

- ลักษณะกายวิภาคที่ไม่เน้นถึงความถูกต้องตามลักษณะของความงามในเรือนร่างของหญิงสาว หน้าอกที่ดูเป็นเหมือนก้อนเนื้อยัดนูนเป็นการเขียนภาพประกอบในเรื่องราวของคริสต์ศาสนาในยุคกลาง

การถ่ายทอดเรื่องราวในวรรณกรรมออกมาเป็นภาพได้อย่างละเอียดอ่อน ภาพที่เล่าเรื่องนี้เป็นที่นิยมในทุกยุคทุกสมัย เพื่อนที่สนิทสนมกันกับจอร์โจแเน คือ ทิเทียนก็ได้สร้างสรรค์ผลงานภาพเปลือยของหญิงสาวในแนวนอนนี้ผ่านผลงานที่ชื่อว่า "Venus of Urbino" ภาพ "Venus with Organist and Cupid" "Venus and Cupid" และภาพ "Venus and Cupid" ภาพทั้งสามนี้เป็นเหมือนกระจกเงาที่ส่องให้เห็นชัดในเนื้อหาของความคิดของจอร์โจแเนหลังจากการเสียชีวิตของจอร์โจแเนในปี 1510 ภาพเขียน "Sleeping Venus" ที่สันนิษฐานว่ายังวาดไม่เสร็จได้ถูกสานต่อโดยเพื่อนสนิทของเขาที่ชื่อว่าทิเทียน แม้ว่าจะเป็นแค่ส่วนท้องฟ้าในพื้นที่หลัง แต่เขาก็ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของภาพราวกับว่า Giorgione เป็นคนที่วาดภาพนั้นด้วยตัวเอง

ภาพที่ 13 Titian, Venus of Urbino, 1538

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ; 119cm × 165 cm, ที่มา Venus of Urbino [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2557, เข้าถึงได้จาก https://en.wikipedia.org/wiki/Venus_of_Urbino

Titian - "Venus of Urbino", 1538

ภาพวาดวินัสแห่งอูเบียโน "Venus of Urbino" ของทิทียัน (ภาพที่ 13) ได้วาดขึ้นในปี 1538 เป็นเวลาห่างจากภาพเขียน "Sleeping Venus" ของจอร์โจแนราว 28 ปี ภาพวาดชิ้นนี้แสดงเอกลักษณ์เฉพาะตัวของศิลปินที่แตกต่างออกไปจากจอร์โจแนแต่รูปแบบการจัดท่วงท่าในการนอนของตัวเอกในภาพยังคงคล้ายคลึงกับผลงาน "Sleeping Venus" แต่ต่างออกไปจากเดิมด้วยการแสดงสีหน้า ดวงตาที่มองจงออกมาและท่าทางเปลี่ยนไปเล็กน้อย ภาพวาดฉากหลังเปลี่ยนจากทิวทัศน์ที่เป็นภูเขาไปสู่ความเป็นห้องภายในสถานที่แห่งหนึ่ง กิจกรรมของตัวละครที่เป็นฉากหลังแฝงเรื่องราวในวรรณกรรม

ภาพด้านบนแสดงให้เห็นท่าทางการนอนที่เกือบจะคล้ายกันกับภาพ "Sleeping Venus" ลักษณะหัวที่หันไปทางด้านขวามือ หน้าตาของหญิงสาวดูมีชีวิตชีวาเหมือนกำลังเพิ่งตื่นจากความฝันอันหลับใหลมาอย่างยาวนาน สายตาที่จงมองออกมายังผู้ชมแสดงให้ราวกับว่าเธอไม่รู้สึกรำคาญแต่อย่างใดกับความเปลือยเปลือยของร่างกาย หน้าอกที่กลมกลิ้ง ทั้งหน้าท้องและร่างกายที่ดูอวบอ้วนแสดงให้เห็นร่างกายของหญิงสาวบริสุทธิ์ที่พร้อมต่อวัยเจริญพันธุ์ ส่วนตรงกลางของภาพมี

สุนัขนอนหลับอยู่ เส้นนำสายตานำไปสู่จากด้านหลังมีหญิงรับใช้ 2 คนกำลังค้นหาเสื้อผ้าในหีบอันใหญ่โต

(ท.) ภาพใบหน้าของหญิงสาวที่จ้องมองออกมายังผู้ชม

(ค.) มือด้านขวาที่ถือช่อดอกไม้

(ข.) มือข้างซ้าย

ภาพที่ 14 ภาพลายละเอียดการจัดวางท่า

(ท.) ภาพใบหน้าของหญิงสาวที่จ้องมองออกมายังผู้ชม

(ค.) ภาพมือขวาที่ถือดอกไม้

(ข.) ภาพมือข้างซ้ายที่ปิดบังอวัยวะเพศ

ท่าทางของหญิงสาวในภาพวาดใบหน้าที่เหมือนกับเพิ่งตื่นมาจากการหลับไหลจ้องมองออกมายังผู้ชม (ภาพ ท.) ใบหน้าที่อวบอิมด้วยสีของแก้มที่มีสีแดงเจือนิดๆ แสดงให้เห็นความสดใสของวัยสาว มือด้านขวาถือดอกกุหลาบสีแดง (ภาพ ค.) แสดงความหมายแทนเทพีวีนิสที่ลงมาประทานพรให้เธอได้พบกับความรักที่แท้ของวัยหนุ่มสาว มือซ้ายที่ปิดบังอวัยวะเพศ (ภาพ ข.)

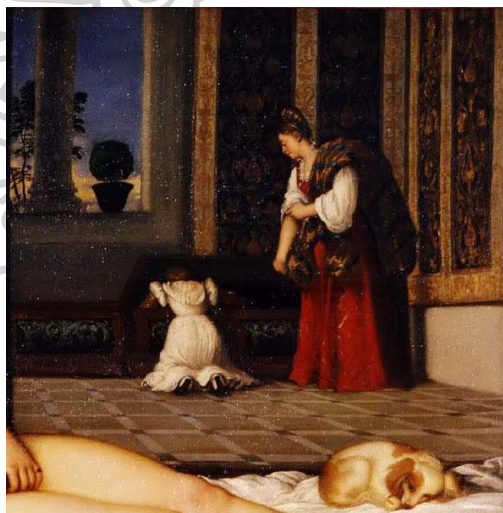
แสดงให้เห็นถึงความบริสุทธิ์ของหญิงสาวที่พยายามปิดบังไม่ให้เห็นของสงวนของเพศหญิง นีวก้อยข้างซ้ายสวมแหวนแสดงถึงความหมายของความเชื่อเรื่องโชครางเกี่ยวกับความรัก

ลักษณะผ้าปูที่นอนสีขาวและหมอนสีขาวแสดงให้เห็นถึงความบริสุทธิ์ผุดผ่องของหญิงสาวได้เป็นอย่างดี ชายผ้าสีชาวด้านบนถลกขึ้นมาให้เห็นผ้าคลุมเตียงอีกผืนที่เป็นสีแดง เหมือนเป็นนัยยะแสดงให้เห็นถึงความรักที่ถูกปิดซ่อนอยู่ด้วยความบริสุทธิ์ของหญิงสาว บนผ้าสีแดงอีกผืนมีดอกกุหลาบที่ดูเหมือนว่าจะเจาะจงเลือกตกลงมาที่ผ้าคลุมเตียงสีแดงนั่นเองแสดงให้เห็นถึงคำอวยพรของเทพีวีนิสต่อความรักที่ถูกปิดบังของวัยหนุ่มสาวได้ใกล้ชิดกันและพอรักที่แท้จริงต่อไป

ความหมายของฉากหลังที่แฝงเรื่องราวเหมือนจะซับซ้อนในการตีความหมายจากวรรณกรรม ฉากหลังภายในบ้านเรื่องราวที่กำลังดำเนินไปของแต่ละบุคคลภายในภาพแสดงให้เห็นความละเอียดลออของศิลปินที่พยายามใส่เรื่องราวให้เชื่อมโยงเข้าหากันภายในภาพให้ภาพด้านหน้าและด้านหลังดูประสานกลมเกลียวกันเป็นเรื่องราวเดียวกัน

(ด.) สุนัขที่กำลังหลับ

(ต.) เส้นกระเบื้อง

ภาพที่ 15 ภาพลายละเอียดขององค์ประกอบภายในภาพ

(ด.) สุนัขที่กำลังหลับอยู่ปลายเท้า

(ต.) ภาพช่องประตูที่มีเส้นกระเบื้องนำสายตาเข้าไป

ระยะที่อยู่ถัดไปจากหญิงสาวเป็นภาพของสุนัขที่กำลังหลับอยู่ที่ปลายเตียง (ภาพ ด.) ศิลปินแสดงสัญลักษณ์ของสัตว์ที่มีความซื่อสัตย์นอนเฝ้าอยู่ไม่ห่าง สิ่งที่ศิลปินจงใจให้เกิดขึ้นในฉากหลังของภาพที่ผู้หญิงนอนที่เป็นฉากด้วยผ้าสีเข้มแสดงให้เห็นเหมือนช่องประตูที่นำสู่เข้าไปอีกฉากหนึ่งของเรื่องราว (ภาพ ต.) ด้วยเส้นนำสายตาของพื้นกระเบื้องไปสู่เรื่องราวต่อเนื่องในฉากหลัง

สุนัขที่นอนเฝ้ามีลักษณะหูด้านซ้ายที่ยาวเกินจริงออกไปเหมือนศิลปินจงใจจะวาดให้เห็นหัวสุนัขอีกหัวหนึ่งในภาพ ทำให้ตีความได้ในอีกกรณีหนึ่งอาจเป็นสัตว์ในเทพนิยายปกรณัมของกรีกที่ได้รับอิทธิพลมาในยุคนี้ เซอร์เบอรัส หรือ เคอร์เบอรัส (Kerberos แปลว่าปีศาจที่เกิดขึ้นจากในหลุม) ที่มีหน้าที่เฝ้าประตูทางลงไปสู่นรก เป็นสัตว์สัญลักษณ์ของความตายเป็นหมาเฝ้าประตูที่ซื่อสัตย์ของเฮดิส ภาพสุนัขนี้จะปรากฏในผลงานชิ้นต่อไปของศิลปินอีกด้วย

(ด.) สาวใช้ 2 คนกับหีบใบใหญ่

(ต.) ท้องฟ้ายามเย็น

ภาพที่ 16 ภาพลายละเอียดฉากหลังของภาพ

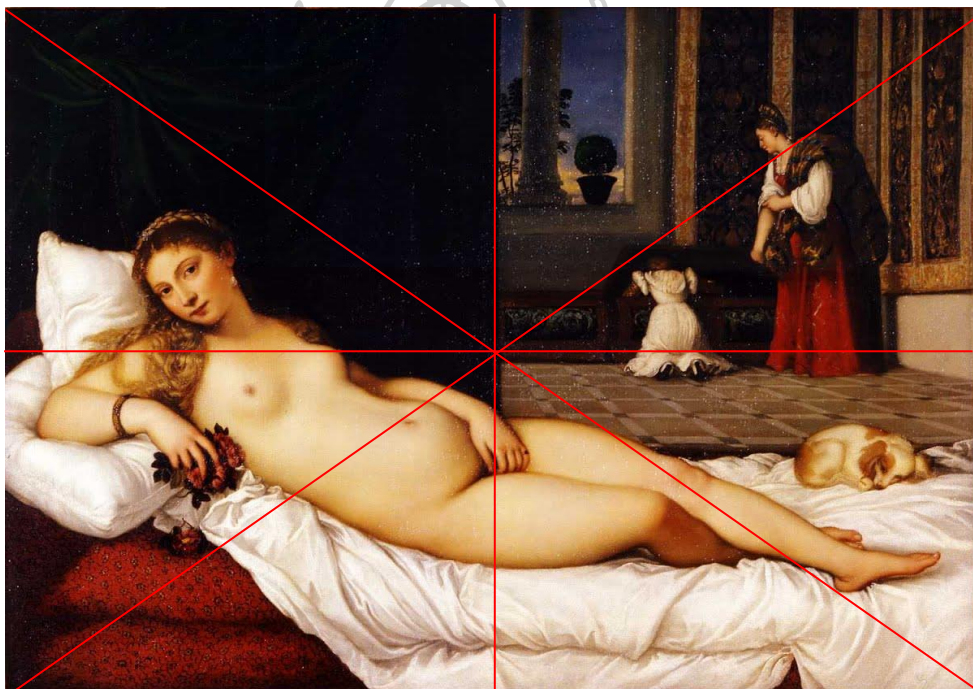
(ด.) สาวใช้สองคนกับหีบผ้าใบใหญ่

(ต.) บรรยากาศท้องฟ้ายามเย็นในภายนอก

เส้นของกระเบื้องที่นำสายตาไปสู่ฉากด้านหลังที่เห็นว่ามีหญิงสาวใช้สองคนกำลังหาสิ่งของบางอย่างในหีบใบที่มีขนาดใหญ่ (ภาพ ด.) หีบขนาดใหญ่เหมือนหีบที่ใช้เก็บชุดที่สำคัญในพิธีต่างๆ ศิลปินกำลังสื่อสัญลักษณ์ของการแต่งงานด้วยหีบใบใหญ่ ในยุคสมัยนั้นส่วนใหญ่นิยม

เก็บชุดต่างๆ ในงานพิธีที่สำคัญไว้ในหีบใบใหญ่ เนื่องจากยังไม่นิยมใช้ตู้เก็บเสื้อผ้าในปัจจุบันนี้ หญิงสาวอีกคนหนึ่งที่กำลังยืนใส่ชุดสีแดงเป็นสีแทนของความรักและการเฉลิมฉลอง

ส่วนระยะใกล้สุดแสดงให้เห็นห้องฟ้าสีเข้มที่ยังมีแสงเรืองๆ ของประอาทิตย์ที่กำลังจะลับขอบฟ้าไป (ภาพ ท.) เป็นการแสดงให้เห็นเป็นการบ่งบอกช่วงเวลาในเรื่องของภาพ ความหมายของช่วงเวลายังสอดคล้องกับวรรณกรรมตอนที่ว่าไดอาน่าเทพธิดาแห่งดวงจันทร์ที่จะนำร่างของเธอไปซ่อนและทำให้เธอหลับไหลไปชั่ววันจันทร์

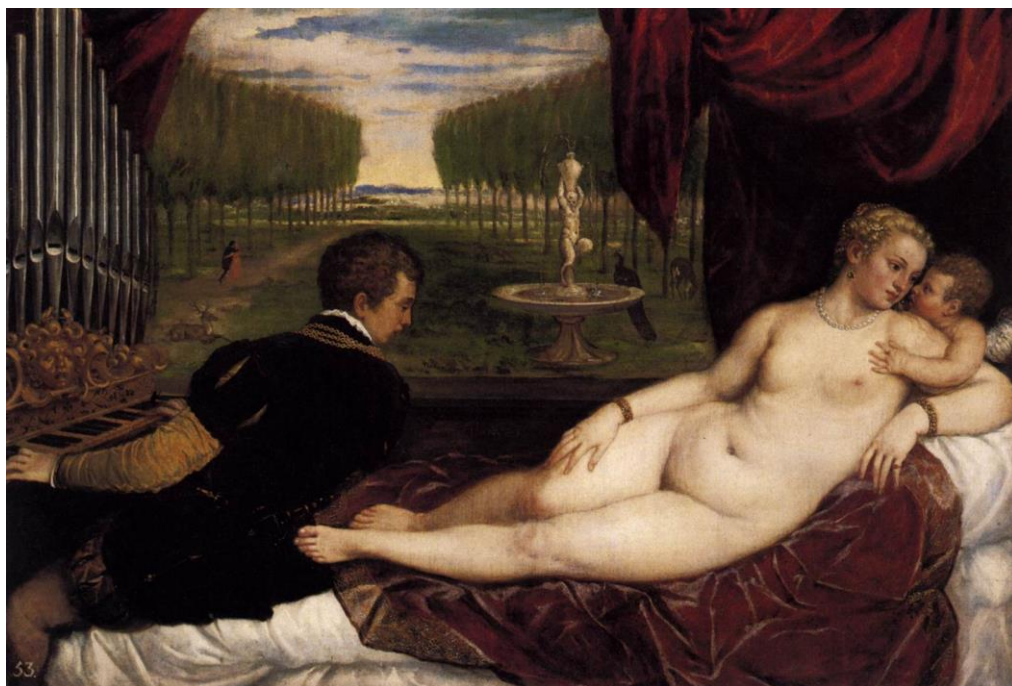
ภาพที่ 17 จุดกึ่งกลางของภาพ

จุดกึ่งกลางของภาพ (ภาพที่ 17) นำไปสู่ฉากหลังที่มีเรื่องราวที่เกิดขึ้นหลังจากนี้ เส้นนำสายตาของกระเบื้องจากขวาไปซ้ายแสดงให้เห็นถึงจุดกึ่งกลางภาพเดียวกัน แสดงให้เห็นปริศนาของเรื่องราวต่อจากนี้ที่ซ่อนอยู่ที่ฉากหลัง ภาพนี้เป็นภาพหนึ่งที่ถ่ายทอดวรรณกรรมได้อย่างแยบยลของศิลปิน ความเข้าใจในภาพสอดคล้องกับวรรณกรรมที่เป็นแรงบันดาลใจให้กับศิลปินในยุคสมัยนั้น อาจกล่าวได้ว่าความหมายของวินส์ในช่วงเวลานั้นเปรียบเสมือนคำอธิษฐานเกี่ยวกับความรักของหญิงสาวบริสุทธิ์เพื่อให้พบกับรักแท้และยังยืนอันเป็นนิรันดร์

สิ่งที่เชื่อมโยงกันระหว่างภาพวาดของจอร์จแนกกับที่เขียนในผลงาน ท่าทางของการนอน เป็นท่าทางที่คล้ายคลึงกันลักษณะการวางมือในตำแหน่งของมือขวาที่พยายามปิดบังส่วนลับของเพศ ปุ่มถันที่กลมกลึงและเต่งตึงแสดงให้เห็นลักษณะของหญิงสาววัยเจริญพันธุ์ แสดงให้เห็นถึงรสนิยมในเรือนร่างของสตรีในยุคสมัยขณะนั้น รูปร่างที่แสดงให้เห็นหน้าท้องอันอวบอ้อมแสดงให้เห็นความสมบูรณ์

สรุปเนื้อหาของภาพผลงาน

- เนื้อหาของภาพได้เปลี่ยนไปจากเดิมในเรื่องราววรรณกรรมเรื่องเดียวกัน ลักษณะหญิงสาวที่เพิ่งตื่นจากห้วงนิทรารมย์ แสดงถึงความมีชีวิตที่กำลังจ้องมองออกมาผู้ชมอย่างไม่ละอายต่อการเปลือยเปลวร่างกายในท่านอน ถือเป็นกรเปลี่ยนแปลงมุมมองจากเดิมที่วาดสตรีในท่านอนที่หลับใหลอยู่ เปลี่ยนมาเป็นตื่นนอนอย่างมีชีวิตชีวาและจ้องมองออกมาทั้งศิลปินที่กำลังวาดภาพนี้และผู้ชมภาพนี้หลังจากภาพวาดถูกสร้างสรรค์เสร็จเรียบร้อยแล้ว
- ท่าทางของการนอนได้เปลี่ยนแปลงออกไปเล็กน้อยด้วยแขนข้างขวาที่เคยเป็นแขนที่หนุนหัวนอนเปลี่ยนมาเป็นการวางแบบท้าวแขน ศิลปินอาจคำนึงถึงแบบที่ต้องใช้เวลานอนในการวาดภาพนานๆ เพื่อให้แบบของภาพมีความผ่อนคลายศิลปินเน้นถึงความถูกต้องของสัดส่วนของร่างกายทางกายวิภาค มีการใช้เส้นผมบังส่วนช่วงหัวไหล่ให้ดูแขนของนางแบบไม่ใหญ่จนเกินไป
- การเปลี่ยนแปลงจากที่เคยวาดจากฉากหลังที่เป็นทิวทัศน์กลับมาเป็นภายในห้องๆ หนึ่ง จากภาพเปลือยท่ามกลางธรรมชาติศิลปินได้เลือกเขียนเป็นบรรยากาศภายในห้องเพื่อให้ผู้ชมเชื่อว่าภาพนี้วาดขึ้นจากนางแบบที่มีตัวตนอยู่จริง ไม่ใช่การเปลือยกายตามสถานที่สาธารณะ

ภาพที่ 18 Titian, Venus with Organist and Cupid, 1548

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ; 148 x 217cm, ที่มา Museo del Prado, Madrid [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2557, เข้าถึงได้จาก http://www.wga.hu/html_m/t/tiziano/09/03organ.html

Titian - "Venus with Organist and Cupid", 1548

ภาพ "Venus with Organist and Cupid" (ภาพที่ 18) ผลงานภาพวาดของ Titian ได้วาดขึ้นหลังจาก "Venus of Urbino" ราว 10 ปี ภาพนี้นำเสนอแตกต่างออกไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิง ทั้งท่าทางในการนอนของภาพหญิงเปลือย องค์ประกอบที่เพิ่มขึ้นด้วยการใส่ตัวละครและรายละเอียดเพิ่มเติม เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวให้ยังน่าสนใจเพิ่มขึ้น

ความเชื่อมโยงระหว่างภาพต้นแบบของ จอร์โจเน ในผลงานเทพีวีนิสในห้วงนิทรารมย์ จะเห็นได้ว่าท่าทางของการนอนของหญิงสาวได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโดยการสลับข้างกัน และลักษณะท่าทางการนอนที่เปิดเผยให้เห็นส่วนต่างๆ ของเรือนร่างอย่างเห็นได้ชัดเจน ปทุมถันและหน้าท้องที่กลมกลึงแสดงให้เห็นลักษณะของรายละเอียดของเนื้อที่มีรอยยับย่น ลักษณะของหญิงสาวที่แสดงให้เห็นความไม่ยี่หระในการแสดงตัวในลักษณะของการเปลือยกาย หญิงสาวผู้มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับนางแบบในภาพก่อนหน้านี้นี้ของทิเทียนแสดงให้เห็นว่าศิลปินได้เป็นคน

กำหนดลักษณะท่าทางในการนอนของแบบเพื่อต้องการเล่าเรื่องราวผ่านเรือนร่างอันงดงามของสตรีเพศ

ภาพด้านบนนี้ได้บอกเล่าเรื่องราวต่อเนื่องจากวรรณกรรมเดียวกัน ภาพแสดงให้เห็นหญิงสาวที่นอนอยู่ด้านบนคนเดียว มีกามเทพตัวน้อยกำลังคลอเคลียอยู่กับหญิงสาว นักดนตรีที่กำลังเล่นดนตรีที่หันกลับมาจ้องมองเรือนร่างของหญิงสาวแสดงให้เห็นถึงการผสมกลมเกลียวกันของเรื่องราวภายในภาพ ฉากหลังมีกระถางน้ำพุศักดิ์สิทธิ์ตั้งอยู่ด้านนอก ต้นสนที่เรียงรายทอดยาวไปเป็นแนวและมีทางเดินมุ่งไปยังดินแดนที่ไกลสุดตา

(ธ.) การวางมือขวา

(น.) ใบหน้าของหญิงสาว

ภาพที่ 19 ภาพการจัดท่าทางการวางมือทั้งสองข้าง

(ธ.) การวางมือขวาบนหน้าขาแนบชิดกับลำตัว

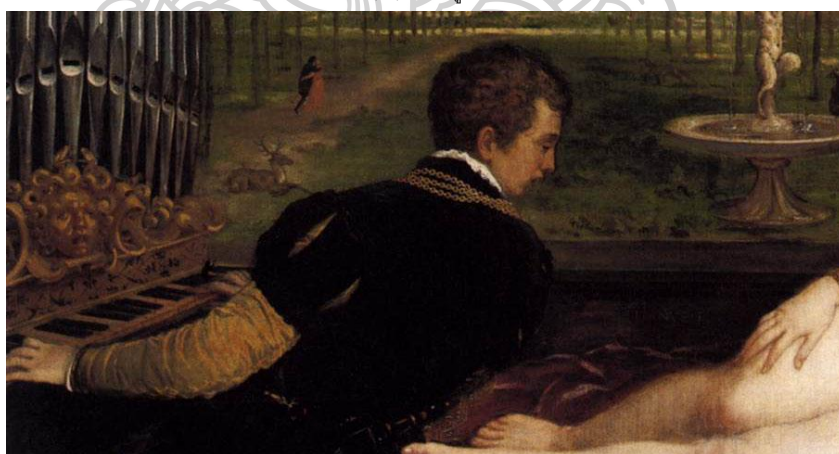
(น.) แขนซ้ายที่วางลงไปที่หมอน

ลักษณะหญิงสาวที่อวบอ้วน ใบหน้าที่แสดงถึงความมีชีวิตชีวกำลังกระซิบกระซาบอยู่กับกามเทพตัวน้อย การวางท่าที่แตกต่างจากภาพที่แล้วเปรียบเหมือนการกลับค่าจากความจริงเข้ามาสู่ความในความฝัน ภาพนี้เล่าเรื่องราวของความฝันในวรรณกรรม มือข้างขวา (ภาพ ธ.) วางไว้ที่ต้นขาเปิดเผยให้เห็นอวัยวะเพศอย่างชัดเจน การวางมือซ้าย (ภาพ น.) อยู่ในลักษณะที่วางแขนพิงไปกับหมอนทำแตกต่างไปจากเดิมที่เคยเป็นแขนที่หนุนศีรษะอยู่ เป็นการจัดท่าที่ให้เหมือนว่าหญิงสาวกำลังตื่น มีแขนของกามเทพน้อยโอบไหล่ข้างซ้ายเพื่อปกปิดสัดส่วนที่อาจทำให้แขนของผู้หญิงดูใหญ่

หญิงสาวนอนอยู่บนที่นอนด้วยผ้าปูที่สลับกันจากภาพก่อนหน้านี้ด้วยผ้าปูที่เป็นสีแดงได้กลับขึ้นมาอยู่ด้านบนบนทับกับผ้าสีขาวที่อยู่ด้านล่าง ความหมายของผ้าสีขาวที่ถูกทับอยู่บนผ้าสีแดงเปรียบเหมือนกับความรักของหญิงสาวที่ถูกความรักเข้าครอบงำ ฉากหลังเป็นม่านสีแดงแสดงให้เห็นบรรยากาศความรักของหญิงสาวที่อบอวนอยู่ด้านใน เหมือนกำลังเคลิบเคลิ้มไปกับเสียงดนตรีที่ชายหนุ่มกำลังเป็นผู้ขับกล่อมให้ฟังในยามหลับใหล

(บ.) หัวเมดูซ่า

(ป.) ภาพชายหนุ่มเล่นเปียโน

ภาพที่ 20 ภาพแสดงองค์ประกอบรองภายในผลงาน

(บ.) ภาพหัวกะโหลกเปียโนเป็นรูปของหัวเมดูซ่า

(ป.) ภาพชายหนุ่มที่กำลังเล่นเปียโน

ภาพชายหนุ่มที่กำลังเล่นเปียโน (ภาพ ป.) แต่สายตากลับมองหันมาจับจ้องเรือนร่างของหญิงสาวอย่างไม่ลดละสายตา ในเครื่องดนตรีหัวกะโหลกของเปียโนมีสัญลักษณ์เป็นหัวของเมดู

ซ่า (ภาพ บ.) อยู่บนเครื่องดนตรีแสดงความหมายถึงคำสาบของความรักที่ไม่สมหวังหรือความตายที่กำลังจับจ้องมองเธออยู่ เปรียบเสมือนนฤตหนุ่มที่กำลังขับกล่อมบทเพลงแห่งความตายให้หญิงสาวได้เคลิบเคลิ้มต้องมนต์เสน่ห์ของบทเพลงนั้น ในภาพมีการเล่าเรื่องราวเชื่อมโยงกันไปสู่วิวทัศน์ที่เป็นฉากหลังทางด้านนอก

(ผ.) ภาพทิวทัศน์

(ผ.) ผู้หญิงกับผู้ชายเดินบนถนน

(พ.) น้ำพุศักดิ์สิทธิ์

(พ.) ภาพระยะไกลสุดลูกตา

ภาพที่ 21 ภาพแสดงองค์ประกอบรองภายในผลงาน

(ผ.) ภาพทิวทัศน์

(ผ.) ผู้หญิงกับผู้ชายเดินบนถนน

(พ.) น้ำพุศักดิ์สิทธิ์

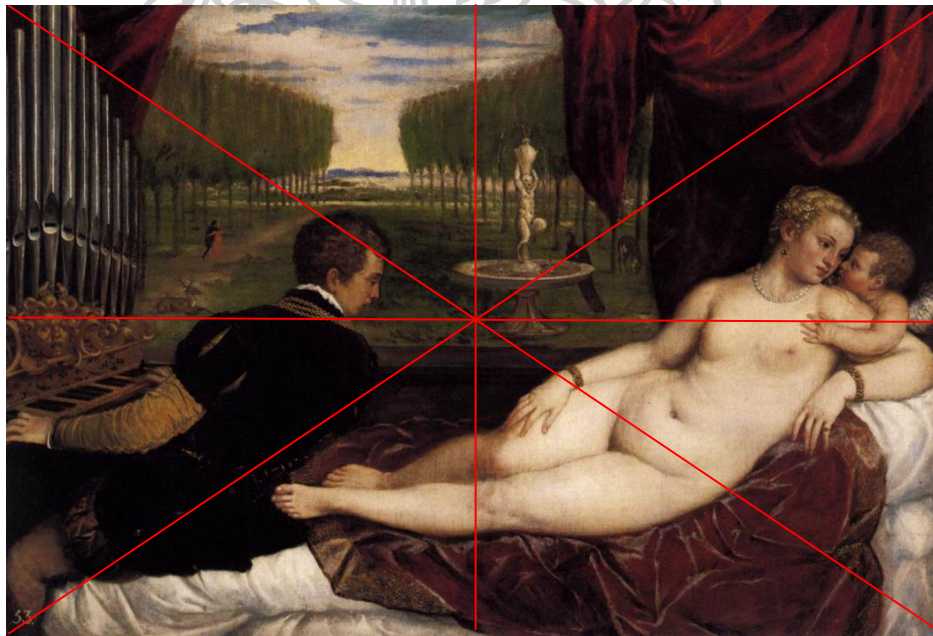
(พ.) ภาพทิวทัศน์ที่น่าสายตาให้มองไปเห็นระยะที่ไกลสุดตา

ภาพด้านบนแสดงให้เห็นภาพทิวทัศน์ในระโกล์ที่บอกเล่าเรื่องราวในภาพวาด ภาพ กวางป่า(ภาพ ผ.) ตัวผู้ที่มีเขาแตกแขนงที่กำลังวิ่งอย่างเร็วว่า แทนสัญลักษณ์ของเพศชายวัยหนุ่ม ที่มีรูปร่างงดงามกำลังเดินผ่านฉากหลังให้หญิงสาวได้หลงไหล ตรงกลางของภาพเป็นกระถางน้ำพุศักดิ์สิทธิ์ที่มีนกยูงเกาะอยู่ นกยูงในที่นี้เป็นสัญลักษณ์แทนตัวตนของเทพีวีนิส (ภาพ พ.) ที่กำลังลงมาให้พรเพื่อให้หญิงสาวประสบความสำเร็จเกี่ยวกับความรักของหญิงสาวกับชายหนุ่มรูปงาม

ภาพทิวทัศน์ด้านหลังแสดงนัยยะสำคัญในการเล่าเรื่องราวของวรรณกรรม การกำหนดระยะที่แบ่งออกด้วยวัตถุ สัตว์ที่แสดงความหมาย ภาพคนบนถนน และแนวต้นไม้ที่นำไปสู่ดินแดนอันไกลสุดลูกตาจึงทำให้ภาพนี้น่าค้นหามากยิ่งขึ้น

ระยะสุดท้ายของภาพ (ภาพ พ.) จะเห็นทางเดินเล็กโดยมีเส้นนำสายตาของแนวต้นไม้ และทางเดินเข้าไปยังดินแดนอันไกลโพ้น ภาพชายหนุ่มกับหญิงสาว (ภาพ ผ.) เดินกอดกันเคียงคู่ อยู่บนทางเดินมุ่งหน้าไปสู่ดินแดนอันเป็นนิรันดร์ เหมือนความรักที่ได้รับคำอวยพรให้ทั้งสองครองรักกันไปตราบนิรันดร์ เนื้อหาของภาพส่วนใหญ่เป็นการเล่าเรื่องราวของความฝันของหญิงสาว

ภาพที่ 22 จุดกึ่งกลางของภาพ

ภาพด้านบนแสดงให้เห็นถึงเส้นนำสายตาที่พุ่งเข้าหาจุดกึ่งกลางของภาพ (ภาพที่ 21) การหันมามองของชายหนุ่มที่ไม่ละสายตาออกจากหญิงสาวในภาพนั้นแสดงให้เห็นการจับจ้องมองของบ้างสิ่งบางอย่าง ไม่ว่าจะเป็นสัตว์อยู่ในนอกของหน้าต่างที่กำลังโฉบทะยานเข้ามาทางกึ่งกลางของภาพ และดวงตาคู่หนึ่งของเมดูซ่าที่กำลังจ้องมองมายังจุดเดียวกันในกึ่งกลางของภาพ การเล่าเรื่องในภาพนี้ไม่เหมือนภาพก่อนหน้านี้ด้วยการดำเนินอนจากการหันหัวไปด้านซ้ายมือเปลี่ยนมายังด้านขวามือเปรียบเสมือนการกลับค่ากันระหว่างภาพความจริงกับภาพของความฝัน

เนื้อหาเหมือนกามเทพคอยเตือนหญิงสาวไม่ให้หลงใหลเคลิบเคลิ้มไปกับรูป รส กลิ่น เสียง และสัมผัสของความรักที่อยู่ในความฝันที่เป็นภาพลวงตา จะเห็นได้ว่าหญิงสาวสนใจฟังอยู่แต่กับกามเทพตัวน้อย หรือไม่ถ้าเธอหันกลับมาองชายหนุ่มคนนี้เธอจะติดอยู่ในคำสาปไปตลอดกาล

สรุปเนื้อหาของภาพผลงาน

- เนื้อหาของภาพเป็นการกลับค่ากันระหว่างความจริงกับความฝัน โดยศิลปินเลือกที่จะใช้ท่านอนในการหันหัวอนจากที่เคยหันหัวไปทางซ้ายมือของภาพที่เปรียบเสมือนความจริงที่หญิงสาวกำลังนอนหลับใหล หรือว่าตื่นลืมตาขึ้นมา แปรเปลี่ยนมาเป็นการหันหัวมายังด้านขวาของภาพและบรรยายเรื่องราวของภาพหญิงสาวนั้นเหมือนเป็นเรื่องราวที่อยู่ในความฝัน อิทธิพลความเชื่อนี้มีส่วนในการวาดภาพในยุคต่อมาที่ส่วนใหญ่จะวาดภาพผู้หญิงเปลือยในท่านอนส่วนใหญ่จะหันหัวไปทางซ้ายมือ

- ศิลปินใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ในการบอกเล่าเรื่องราวภายในภาพมากขึ้น องค์ประกอบแทนความหมาย เช่น กวางตัวผู้มีเขาแตกแขนงที่กำลังโฉบทะยาน แสดงสัญลักษณ์ของชายหนุ่มรูปงาม นกยูงซึ่งมีความหมายแทนเหมือนหญิงงาม การสอดแทรกเรื่องราวของเทพปกรณัมด้วยศีรษะของเมดูซ่าที่หัวกะโหลกของเปียโน มีการปรากฏของภาพเด็กเป็นกามเทพตัวน้อย แสดงถึงอิทธิพลที่ได้รับมาจากเรื่องราวของกรีก – โรมัน ในช่วงของยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ

- ลักษณะทางกายวิภาคที่มีการศึกษาสัดส่วนอย่างชัดเจนและถูกต้องมากยิ่งขึ้น ลักษณะการถ่ายทอดความเป็นเนื้อหนังที่ไม่น่ามีนวลสมจริง

ภาพในเรื่องราวเดียวกันนี้ยังถูกถ่ายทอดด้วยฝีมือของ Titian ในภาพที่มีชื่อผลงานว่า “Venus and Cupid” ในปี 1550 หรืออีก 2 ปีถัดมา ภาพที่ศิลปินวาดขึ้นมานี้พยายามถ่ายทอดเรื่องราวของวรรณกรรมออกมาให้ผู้รับชมได้เห็นถึงแง่มุมต่างๆ การตีความหมายของสัญลักษณ์บางอย่างที่แฝงอยู่ในภาพเพื่อเป็นข้อคิด และสิ่งเตือนใจให้หญิงสาวในแง่มุมต่างๆ

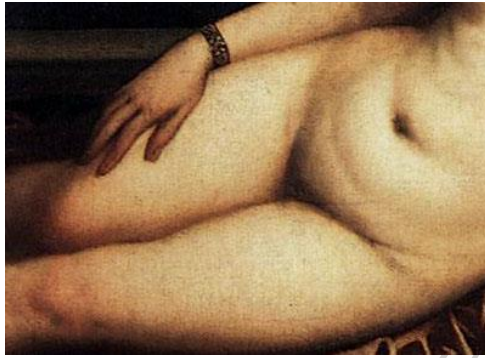

ภาพที่ 23 Titian, Venus with Organist and Cupid, 1548

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ; 148 x 217cm, ที่มา Museo del Prado, Madrid [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2557, เข้าถึงได้จาก http://www.wga.hu/html_m/t/tiziano/09/03organ.html

Titian - “Venus and Cupid”, 1550

ภาพวาดขึ้น (ภาพที่ 22) แตกต่างออกไปอย่างสิ้นเชิงกับภาพที่ Titian ได้สร้างสรรค์ผลงานขึ้นมาก่อนหน้านี้ทั้ง 2 ภาพ ทั้งบรรยากาศของทัศนียภาพที่ดูลึกซึ้งซับซ้อน สัญลักษณ์บางอย่างที่ลึกซึ้งซับซ้อน สีหน้าและการแสดงอารมณ์ผ่านใบหน้าของบุคคลในภาพที่แสดงออกมาทำให้รู้สึกถึงลึกซึ้งน่าหวาดกลัว การจัดวางท่าทางของหญิงสาวที่เปลี่ยนไปจากเดิมแสดงเนื้อหาสาระในอีกแง่มุมหนึ่งของภาพ

(ภ.) ภาพมือขวา

(ม.) ภาพใบหน้าของหญิงสาวและกามเทพ

(ย.) ลักษณะการจับของมือซ้าย

ภาพที่ 24 ภาพแสดงการจัดท่าทางในการนอนของหญิงสาว

(ภ.) ภาพมือขวา

(ม.) ภาพใบหน้าของหญิงสาวและกามเทพ

(ย.) ลักษณะการจับดอกกุหลาบของมือซ้าย

ภาพด้านบนแสดงให้เห็นการจัดท่าทางของภาพหญิงสาวในท่านอนที่เหมือนกันกับภาพ “Venus with Organist and Cupid” แต่แตกต่างกันที่การแสดงออกของหน้าทางหน้าตา อารมณ์ และสีหน้าของกามเทพน้อย (ภาพ ม.) แสดงให้เห็นถึงความประหวั่นพรั่นพรึงถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในภาพหน้าตาของหญิงสาวที่กล้าหาญไม่หวาดกลัวสิ่งใดที่กำลังจะเกิดขึ้น มือซ้ายถือดอกกุหลาบกำแบบหลวมๆ (ภาพ ย.) แสดงภาพตัวแทนของคำอวยพรของเทพีวีนิัส มือขวาวางอยู่บนหน้าขา (ภาพ ภ.) ไม่ได้แสดงถึงการปกปิดอวัยวะเพศแต่อย่างใด หน้าอกที่ดูไม่ใหญ่กับหน้าท้องที่ดูอวบอ้วนแสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์ของหญิงสาว

จะเห็นได้ว่าภาพหญิงสาวทั้ง 3 ภาพนี้มีจุดสังเกตที่คล้ายกันกับว่าเป็นคนๆ เดียวกันคือ แหวนที่สวมอยู่บนนิ้วก้อยด้านซ้ายมือมีความหมายของโชคดีเกี่ยวกับความรัก แสดงให้เห็นถึงความบริสุทธิ์ที่มีในตัวของผู้หญิงสาว การที่ให้เพ็ญวิเศษช่วยพรให้เกิดรักที่สมหวังและโชคดี

ผ้าปูที่นอนสีแดงเข้มเป็นมันเงาแสดงให้เห็นความลึกซึ้งของความรัก ฉากผ้าม่านสีแดงที่เป็นเหมือนฉากกันเปิดไปสู่บรรยากาศด้านนอกที่ดูวังเวงลึกซึ้ง ผ้าปูที่นอนสีขาวอีกผืนแสดงให้เห็นถึงความบริสุทธิ์

(จ.) ภาพสุนัขและนกกเค้าแมว

(ด.) ภาพแมวดำ

ภาพที่ 25 ภาพสัตว์ที่แสดงนัยยะของภาพ

(จ.) ภาพสุนัขและนกกเค้าแมว

(ด.) ภาพแมวดำ

ภายในภาพปรากฏสัตว์ที่เป็นสัญลักษณ์อยู่ 3 ชนิด นกเค้าแมวที่เกาะอยู่ริมหน้าต่างเปรียบเสมือนทูตแห่งความตายที่มาคอยรับวิญญาณหญิงสาว ด้วยสายตาที่จ้องมองหญิงสาวอยู่ส่วนใกล้กันกับนกกเค้าแมวเป็นสุนัขผู้ซื่อสัตย์กำลังปกป้องเจ้าของให้พ้นจากภยันตรายที่กำลังจะเกิดขึ้น ความซื่อสัตย์ของสุนัขเปรียบเสมือนความรักที่ซื่อสัตย์ต่อคนรักได้เช่นกัน มีปรากฏภาพแมวดำที่อยู่ได้โตะที่ว่างซ่างๆ เพียง แมวดำเป็นสัญลักษณ์ของความโชคร้าย แมวดำถือได้ว่าเป็นตัวแทนของซาตานในความเชื่อของชาวตะวันตกอีกด้วย [13]

(ว.) ลูกศรของกามเทพ

(ศ.) แจกันดอกกุหลาบ

(ษ.) ทิวทัศน์ของฉากหลัง

ภาพที่ 26 ภาพสัตว์ที่แสดงนัยยะของภาพ

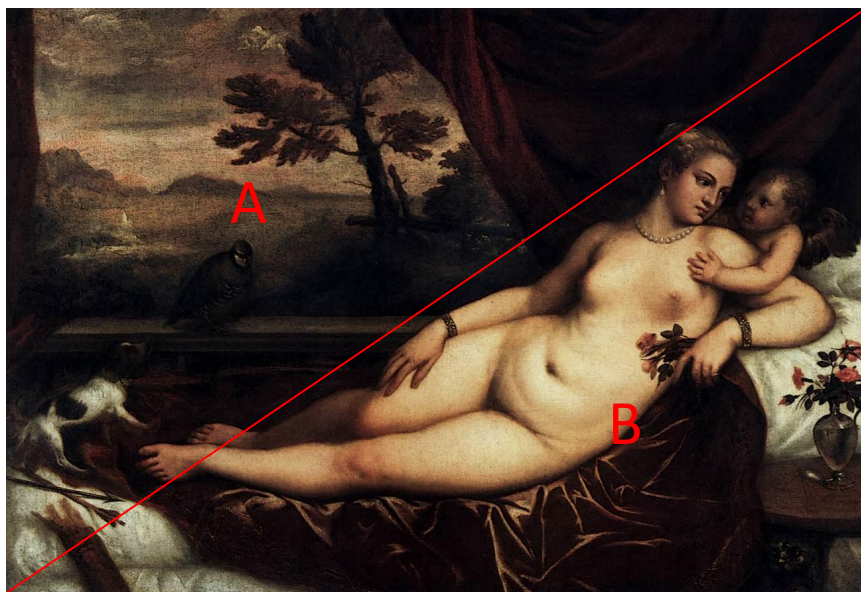
(ว.) ลูกศรของกามเทพ

(ศ.) แจกันดอกกุหลาบ

(ษ.) ทิวทัศน์ของฉากหลัง

ลูกศรของกามเทพที่ถูกวางทิ้งไว้แสดงให้เห็นถึงความประหวั่นพรั่นพรึงของกามเทพตัวน้อยที่หวาดกลัวในเรื่องราวของความตายในภาพที่เกิดขึ้น แจกันดอกกุหลาบแสดงให้เห็นตัวแทนของเทพีวีโนัสที่มาอวยพรให้หญิงสาวโชคดีเกี่ยวกับความรักของหญิงสาว

ทิวทัศน์ที่มีในผลงานชิ้นนี้เหมือนเป็นดินแดนที่ไม่มีจริงอยู่บนโลก ดินแดนหลังความตายด้วยบรรยากาศที่มีดลล่ำสีเจือด้วยสีแดงที่ดูเหมือนบรรยากาศแห่งแสงของความทุกข์ทรมาน ซึ่งนกเค้าแมวเป็นเหมือนทูตที่มารอรับวิญญาณไปยังดินแดนหลังความตาย

ภาพที่ 27 การแบ่งภาพในการจัดองค์ประกอบ

การแบ่งภาพของเรื่องราวแบ่งออกเป็น 2 ส่วนอย่างเห็นได้ชัดเจน ภาพสามเหลี่ยมด้านขวามือเป็นภาพเรื่องราวของการมีชีวิตอยู่ การสื่อสารกันระหว่างกามเทพกับหญิงสาว(ช่อง B) ไบหน้าของความประหวั่นพรั่นพรึงถึงความน่ากลัวของความตายนำไปสู่เนื้อหาของภาพสามเหลี่ยมทางซ้ายมือ ที่แสดงสัญลักษณ์แห่งความความตายที่เป็นทูตพาวิญญาณไปสู่ดินแดนแห่งความทุกข์ชั่ววินินด์ (ช่อง A)

คริสต์ศตวรรษที่ 16 ในช่วงปี 1501 - 1600 ภาพวาดของหญิงเปลือยได้ถูกสร้างสรรค์ด้วยแรงบันดาลใจที่เริ่มมาจากวรรณกรรมอันมีชื่อเสียง ความหมายของภาพวาดเหมือนกับการเล่าเรื่องราวภาพวาดภายในโบสถ์ สัญลักษณ์ต่างๆ แสดงให้เห็นถึงความแยบยลทางความคิด ความหมายของเรื่องราวและการจัดองค์ประกอบศิลป์ได้ตั้งใจใส่เนื้อหาและรายละเอียดของวรรณกรรมให้ผู้ชมภาพเขียนต้องใช้เวลาในการวิเคราะห์ความหมายของภาพที่ศิลปินพยายามจะสื่อความหมายออกมาให้ผู้ชมได้รับรู้ แง่คิดของวรรณกรรมแสดงให้เห็นเกี่ยวกับความงามของเรือนร่างของสตรีเปลือย ที่เชื่อมโยงกับความรักในความรักบริสุทธิ์ของหญิงสาววัยแรกแย้ม ความเชื่อ ความฝันและความศรัทธาในความรักของวัยรุ่นหนุ่มสาวที่บริสุทธิ์ความรักที่จะคงอยู่ไปตราบนานวัน [14]

สรุปเนื้อหาของภาพผลงาน

- เนื้อหาของภาพยังคงเรื่องราวของวรรณกรรมไว้อย่างครบถ้วน การเล่าเรื่องราวภายในผลงานแฝงสัญลักษณ์ต่างๆ ในการจัดองค์ประกอบให้เรื่องราวในภาพสัมพันธ์กัน สัตว์สัญลักษณ์ภายในภาพได้รับอิทธิพลจากผลงานชิ้นก่อนหน้าของศิลปิน เป็นเหมือนเครื่องยืนยันในความคิดของศิลปินเกี่ยวกับความหมายที่แฝงในผลงานดังกล่าว

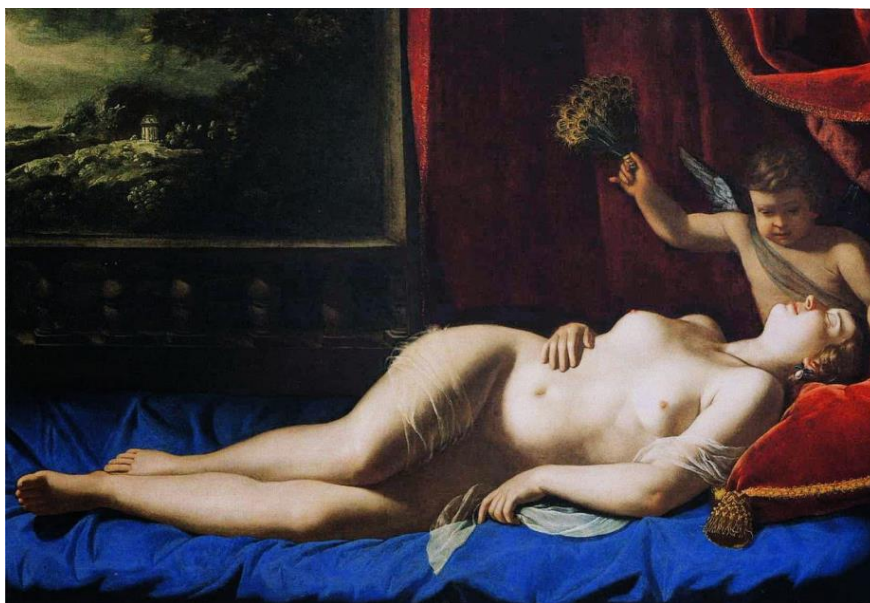
- ลักษณะทางกายวิภาคที่ถูกต้องตามสัดส่วนที่สวยงามของหญิงสาว ความเป็นเนื้อหนังของมนุษย์รวมถึงรอยยับย่นต่างๆ แสดงถึงความเข้าใจและการศึกษาทางกายวิภาคของศิลปินอย่างถูกต้องและแม่นยำ จะเห็นได้ว่าลักษณะท่าทางการนอนคล้ายคลึงกันเหมือนเป็นผลงานชิ้นเดียวกัน

ผลงานดังกล่าวเป็นแรงบันดาลใจให้กับศิลปินทั้งรูปแบบ ท่าทางการนอนของภาพสตรีเปลือยที่ถ่ายทอดออกมาในยุคต่อๆ มา ศิลปินที่ได้รับแรงบันดาลใจจากภาพวาด “Sleeping Venus” ในรูปแบบศิลปะในยุค บารอก (Baroque) ประมาณต้นคริสต์ศตวรรษที่ 17 ในประเทศอิตาลี

ศิลปินหญิงนามว่า อาร์เทมิเซีย เจ็นทิลีสกี (Artemisia Gentileschi; July 8, 1593 – c.1656) อาร์เทมิเซียเป็นจิตรกรหญิงชาวอิตาลีเจน จิตรกรหญิงในสมัยนั้นยังไม่ค่อยเป็นที่ยอมรับในการเขียนภาพ เธอเป็นจิตรกรหญิงคนแรกที่ได้เป็นสมาชิกของสถาบันแห่งฟลอเรนซ์ (Accademia di Belle Arti Fireze) และเป็นสตรีคนแรกที่เขียนภาพเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ศาสนาและวรรณกรรมในสมัยที่เนื้อหาของเรื่องราวต่างๆ นี้เป็นสิ่งที่เกินกว่าผู้หญิงจะเข้าใจได้

ภาพวาด “Sleeping Venus” เขียนรูปขึ้นประมาณปี ค.ศ. 1525 ภายหลังจากภาพต้นแบบในการศึกษามากกว่า 1 ศตวรรษ (115 ปีหลังจากภาพวาด “Sleeping Venus” ของ Giorgione) อาร์เทมิเซีย ได้ถ่ายทอดเรื่องราวผ่านความเข้าใจในวรรณกรรมออกมาได้อย่างสมบูรณ์แบบ เนื้อหาและความงามผ่านภาพหญิงเปลือยได้ถ่ายทอดออกมาด้วยฝีมือของจิตรกรหญิงเป็นครั้งแรก

ภาพที่ 28 Artemisia Gentileschi, *Sleeping Venus*, 1625

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ; 96.52 × 143.83 cm, ที่มา Virginia Museum of Fine Arts [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 18 ธันวาคม 2557, เข้าถึงได้จาก http://www.wga.hu/html_m/t/tiziano/09/03organ.html

Artemisia Gentileschi – “Sleeping Venus”, 1625

ภาพวาด “Sleeping Venus” (ภาพที่ 27) ของอาร์เทมิเซียแสดงให้เห็นท่าทางของการนอนหลับของหญิงสาวบริสุทธิ์อย่างเจียบสงบภายในภาพ เรือนร่างของหญิงสาวมีความอุดมสมบูรณ์ ใบหน้าอันอวบอิมแสดงให้ถึงความสุขริมฝีปากแดงหน้าอกที่ดูเต่งตึงสีชมพูแสดงถึงความ เป็นหญิงสาววัยแรกแย้ม หน้าท้องที่อวบอิมแสดงให้เห็นความสมบูรณ์ในเรือนร่างของหญิงสาวที่ยังบริสุทธิ์ผุดผ่อง มือด้านขวาวางที่หน้าท้องหมายถึงความพร้อมของหญิงสาววัยเจริญพันธุ์ มือซ้ายจับผ้าขาวบางที่สอดผ่านขาขวามาถึงหลังแสดงความหมายของความบริสุทธิ์ของพรหมจรรย์ของหญิงสาว ผ้าปูที่นอนสีฟ้าแสดงให้เห็นถึงความรู้สงบ เยือกเย็น เป็นอิสระ หมอนที่หนุนสีแดงและผ้าฉากหลังที่เป็นสีแดงเป็นตัวแทนของความรักที่อยู่รอบๆ ภายในความฝัน [8]

(ส.) ภาพกามเทพถือพัดหางนกยูง

(ห.) ภาพทัศนียภาพภายนอก

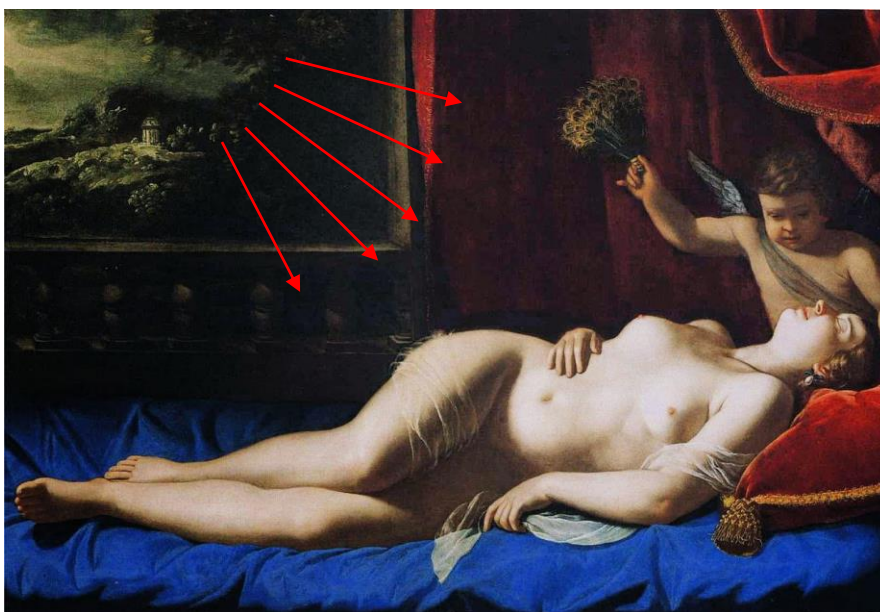
ภาพที่ 29 ภาพสัตว์ที่แสดงนิสัยของภาพ

(ส.) ภาพกามเทพถือพัดหางนกยูง

(ห.) ภาพทัศนียภาพภายนอก

รายละเอียดของภาพแสดงให้เห็นถึงกามเทพที่ถือพัดหางนกยูง (ภาพ ส.) กล่าวถึงวรรณกรรมตอนที่กามเทพได้ลงมาจุบหญิงสาวเพื่อให้ตื่นขึ้นมาจากความฝันก่อนที่เธอจะหลับไปชั่ววินาที สัญลักษณ์ของวินัสปรากฏในรูปของหางนกยูงที่กามเทพถือ นิ้วก้อยของกามเทพที่ชี้ออกมาแสดงหมายถึงสัญลักษณ์ของความโชคดีของความรัก

ภาพทัศนียภาพภายนอก (ภาพ ห.) ที่มีแสงสาดส่องลงมาจากท้องฟ้าซึ่งไม่สามารถระบุช่วงเวลาที่แน่ชัดได้ แสงสีเหลืองทองสาดส่องให้เห็นทัศนียภาพภายนอกที่เชื่อมโยงกับความหมายของดินแดนแห่งความสุขอันเป็นนิรันดร์ แสงสาดส่องผ่านช่องหน้าต่างกระทบผ่านพัดหางนกยูงที่กามเทพถืออยู่เบื้องบน เปรียบเสมือนคำอวยพรที่ให้โชคดีแห่งความรักเขามาสู่หญิงสาวที่หลับไหลอย่างมีความสุข และจะตื่นขึ้นมาพบกับความรักที่เป็นนิรันดร์ [2]

ภาพที่ 30 ภาพแสดงให้เห็นเส้นของแสงที่สองมาจากภายนอก

จุดเด่นของผลงานศิลปะในยุคสมัยนี้คือสีส้มที่สดใสของแสงที่จัดจ้านตัดกับเงามืดทำให้รับรู้ถึงลำแสงที่พุ่งเข้ามาของแสงจากทางหน้าต่าง (ภาพที่ 29) แสงที่พุ่งเข้ามาตกกระทบวัตถุที่แสงที่ศิลปินต้องการแสดงออกในเนื้อหาของภาพตามลำดับ แสงที่สาดส่องลงมาแสดงให้เห็นถึงความอบอุ่น สงบ เยือกเย็นจากสีฟ้าของผ้าปูที่นอนที่หญิงสาวนอนอยู่ ผ้าปูที่นอนเปลี่ยนแปลงไปจากภาพ Sleeping Venus ในอดีตที่ส่วนใหญ่จะนำเสนอฟ้าเป็นสีขาว ผ้าสีขาวเปลี่ยนมาเป็นฟ้า ในลักษณะฟ้าคลุมไหล่บางๆ พาดผ่านช่องระหว่างขาพันรอบตัวมาจนถึงท่อนแขนซ้าย เพื่อให้สีฟ้าที่เป็นสีเข้มตัดกับสีผิวขาวนวลของหญิงสาวสัมผัสได้ถึงความเย้ายวนอบอวล สีผิวของกามเทพน้อยที่เข้มซบให้ใบหน้าของหญิงสาวสว่างขาวเนียนมากยิ่งขึ้นบนหมอนสีแดงสดประดับด้วยพู่สีเหลืองทอง

ผลงานชิ้นนี้แตกต่างจากผลงานที่คล้ายกันในอดีต การไม่ปรากฏสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับความตาย กระตุ้นให้ผู้ชมได้เห็นความสุขของความรักของหญิงสาวที่เทพีวีนิัสได้ประทานพรลงมา ให้จากสรวงสวรรค์ การถ่ายทอดความงามของเรือนร่างสตรีด้วยฝีมือของจิตรกรหญิงได้สร้างสรรค์อย่างละเอียดอ่อนทั้งการจัดองค์ประกอบภาพแสดงให้เห็นถึงความงามและความรักได้อย่างชัดเจน

สรุปเนื้อหาของภาพผลงาน

- ท่าทางการนอนที่เปลี่ยนแปลงไปแสดงถึงท่าทางที่เป็นธรรมชาติมากขึ้น ลักษณะทางกายวิภาคที่ถูกต้องและสมจริงของความเป็นเนื้อหนังของมนุษย์ การพัฒนาการวางท่วงท่าที่ดูผ่อนคลายมากขึ้นจากเดิม แสงและเงาที่ชัดเจน ลักษณะความสมบูรณ์ของร่างกายของหญิงสาวตามทัศนคติของศิลปินในยุคสมัยนั้น

- การจัดองค์ประกอบในการเล่าเรื่องราวที่คล้ายคลึงกันกับในผลงานช่วงก่อนหน้านี้ แสดงถึงเรื่องราวที่ได้รับอิทธิพลสืบต่อกันมา เรื่องราวของวรรณกรรมได้ถูกตีความหมายในมุมมองใหม่ของศิลปิน

ภาพวาดอีกชิ้นที่สำคัญในยุคสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 17 ผลงานของดีเอโก เบลัซเกซ (Diego Rodríguez de Silva y Velázquez; June 6, 1599 – August 6, 1660) ศิลปินชาวสเปนได้รับการศึกษาทางด้านปรัชญาละติน และศิลปะตั้งแต่วัยเด็ก ส่วนใหญ่ผลงานของศิลปินจะเกี่ยวข้องกับศาสนา ด้วยศิลปินเขียนการใช้แสงจัด และเงามีที่ชัดเจนทำให้ผลงานของเขาโดดเด่นมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ผลงานส่วนใหญ่ของเขาปรากฏในราชสำนักและเกี่ยวข้องกับศาสนาเป็นส่วนใหญ่

ภาพวาด “Rokeby Venus” เขียนรูปนี้ราวปี 1647 - 51 ได้รับแรงบันดาลใจมาจากภาพ “Sleeping Venus” ของ Giorgione อีกภาพหนึ่ง ศิลปินพยายามเสนอภาพวาดของเขาในอีกมุมมองหนึ่งที่แตกต่างออกไปซึ่งกลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผลงานศิลปะทำให้ภาพนี้โดดเด่นและแตกต่างออกไปจากเดิม

ภาพที่ 31 Diego Velázquez , Venus at her Mirror (The Rokeby Venus), 1647 – 51
 เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ; 122,5 x 177 cm, ที่มาNational Gallery, London [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 20 สิงหาคม
 2557, เข้าถึงได้จากhttp://www.wga.hu/html_m/v/velazque/07/0714vela.html

Diego Velázquez–“Venus at her Mirror (The Rokeby Venus)”, 1647–51

ภายในภาพเป็นการสร้างมุมมองใหม่ของภาพเปลือยของหญิงสาวในลักษณะของท่านอน เหมือนมุมมองภาพจากด้านหลัง (ภาพที่ 30) ความมั่งคั่งของเรือนร่างของหญิงสาวที่เปลี่ยนไป จากมุมมองทางด้านหลัง ไม่ได้แสดงให้เห็นหุ้มน้และอวัยวะเพศอย่างชัดเจน แต่ให้เห็นความกลมกลิ้งของสะโพก เอวที่ดูคอดเล็กลงช่วงขาที่เรียวงามแผ่นหลังที่ขาวเนียน รูปร่างหญิงเปลือยที่ดูเล็กลงไปจากยุคสมัยก่อนหน้านี้เป็นสิ่งที่ได้รับความนิยมของชายหนุ่ม

เป็นเหตุผลหนึ่งในการถ่ายทอดผลงานของศิลปินในสเปนเกี่ยวกับการถ่ายทอดภาพเปลือยของหญิงสาวด้วยการหันหลัง ข้อจำกัดทางศาสนากับการเซ็นเซอร์ภาพเปลือยที่มองดูแล้วผิดศีลธรรมในยุคสมัยนั้นอาจมีความผิดถึงขั้นโดนปรับและถูกเนรเทศ แต่แทนที่จะโดนลงโทษ ภาพวาดของศิลปินได้รับการยอมรับจากสังคมในยุคนั้น เนื่องจากภาพไม่ได้แสดงให้เห็นเรือนร่างที่เปลือยเปล่าโดยตรง เห็นเพียงแค่หน้าของหญิงสาวที่ถ่ายทอดผ่านกระจกเงาเท่านั้น

ลักษณะของโครงสร้างสีของผ้าโดยรวมยังคงมีสีขาวของผ้าปูนอนและผ้าอีกผืนในสีเข้ม เป็นการจัดโครงสร้างที่ตัดกันอย่างชัดเจนและยังคงมีนัยยะแฝงจากผ้าขาวบางอีกผืนที่วางกองอยู่บริเวณหน้ากระจก ดูจากด้านหลังเหมือนจะปิดบังตรงอวัยวะเพศอยู่พอดี แสดงนัยยะให้เห็นถึงความบริสุทธิ์ของหญิงสาว ผ้าสีแดงสดปรากฏขึ้นในฉากหลังตัดกับบรรยากาศที่ทึบทางด้านหลัง แสดงให้เห็นถึงความจัดจ้านในการใช้สีของศิลปิน

กามเทพตัวน้อยที่ถือกระจกบานใหญ่สะท้อนให้เห็นใบหน้าของหญิงสาวที่มองสะท้อนกลับมายังผู้ชม แม้ว่าหน้าตาจะเห็นได้ไม่ชัดด้วยกระจกที่เบลอไม่เห็นความงามของหญิงสาวชัดนักแต่ยังเห็นสีแก้มที่แดงระเรื่อๆ ของผิวที่ขาวผ่านกระจกเงาแสดงให้เห็นผิวพรรณที่สมบูรณ์ของหญิงสาววัยแรกรุ่น

สรุปเนื้อหาของภาพผลงาน

- ด้วยข้อจำกัดของการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินในยุคสมัยนั้นยังคงแสดงให้เห็นหลักศีลธรรมของความดีงามในด้านศาสนา แต่ศิลปินได้ถ่ายทอดผลงานออกมาอย่างแยบยล ในผลงานศิลปินพยายามหลีกเลี่ยงไม่ได้แสดงให้เห็นอวัยวะเพศโดยตรง แต่ยังคงให้ความรู้สึกที่รับรู้ได้ถึงเรื่อร่างเปลือยเปล่าอันเย้ายวนใจของหญิงสาวให้หลงใหลและน่าค้นหา ด้วยกระจกที่สะท้อนให้เห็นเพียงใบหน้าของหญิงสาวเท่านั้น
- เนื้อหาของผลงานยังคงเป็นเนื้อหาที่ได้จากวรรณกรรม รสนิยมทางเรื่อร่างของสตรีที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย สัดส่วนของหญิงสาวที่ผอมเพรียว แม้แต่เพียงมองจากด้านหลังยังเห็นถึงความสมส่วนของสัดส่วนทางกายวิภาคที่ถูกต้องงดงามน่ารัญจวนใจอีกด้วย

อาจกล่าวได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานในช่วงเริ่มแรกของการวาดภาพผลงานสตรีเปลือยในลักษณะท่าทางของการนอนส่วนใหญ่มักจะเป็นเรื่องราวในวรรณกรรม กรอบคิดของสังคมและศาสนาในยุคสมัยนั้นเป็นส่วนที่บีบบังคับเรื่องราวให้เห็นถึงความมีศีลธรรมอันดีงามตามหลักของศาสนา การเปลือยเปล่าของร่างกายไม่ใช่สิ่งที่เห็นกันได้ทั่วไป ศิลปินจึงพยายามสื่อสารความงามตามธรรมชาติของเรื่อร่างผ่านวรรณกรรมที่สะท้อนให้เห็นในเนื้อหาที่มีลักษณะการถ่ายทอดที่ใกล้เคียงกัน

เรื่องราวของผลงานที่ถ่ายทอดต่อกันมาในภาพมีเรื่องราวของ ความงามของเรือนร่างสตรี เนื้อหาของความฝันที่กำลังดำเนินไป ความรักที่มีอยู่ในเรื่องราวของวรรณกรรม และความตายที่ปรากฏเป็นสัญลักษณ์บางอย่างในภาพ เปรียบเสมือนถึงการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่มีองค์ประกอบทั้งหลายเหล่านี้ที่มีความงามของธรรมชาติกับชีวิต เรื่องราวเป็นเรื่องสัจธรรมที่ใกล้ตัวมนุษย์มากขึ้นทั้งความรักที่งดงาม ความฝันที่มีอยู่ในตัวมนุษย์และความตายที่มนุษย์ต้องได้พบเจอ

บทที่ 4

ผลงานศิลปะสมัยใหม่ที่ได้รับแรงบันดาลใจสตรีเปลือย

การจัดทำอนของภาพสตรีเปลือยได้แปรเปลี่ยนไปตามยุคสมัยศิลปินรุ่นใหม่ใฝ่มุมมองความคิดและรูปแบบความเป็นส่วนตัวลงไปในผลงาน พัฒนาการทางด้านศิลปะควบคู่กันไปกับวัฒนธรรมตะวันตกในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 กลุ่มชนชั้นกลางและกระแสมืดที่ส่วนให้ผลงานมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ผลงานศิลปะมีส่วนสร้างรสนิยมให้คนในชนชั้นต่างๆ การสร้างผลงานเริ่มระบุตัวตนของบุคคล การบันทึกเรื่องราวต่างๆ ในประวัติศาสตร์ที่ปรากฏอยู่ในผลงาน การสร้างภาพแทนตัวบุคคลเริ่มเป็นที่นิยมแทนที่การสร้างเรื่องราวของศาสนา และวรรณกรรม ผลงานศิลปะได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจในสมัยนั้น ผลงานศิลปะมีแนวความคิดแบบเสรีประชาธิปไตย โดยเฉพาะเหตุการณ์ปฏิวัติในฝรั่งเศส การปฏิวัติอุตสาหกรรม จึงส่งผลให้ชาวยุโรปหันมาทำตามอารมณ์ความต้องการและความรู้สึกของตนเองอย่างเสรีมากขึ้น

ฟรันซิสโก โกยา (Francisco José de Goya Lucientes; 30 March 1746 – 16 April 1828) จิตรกรชาวสเปนแนวโรแมนติก (Romanticism) ถือว่าเป็นศิลปินคนสำคัญในช่วงศตวรรษที่ 18 และต้นศตวรรษที่ 19 ผลงานของโกยาเป็นเหมือนการบันทึกเรื่องราวเหตุการณ์ในช่วงเวลานั้น ผลงานเน้นอารมณ์ความรู้สึกสะท้อนใจ ร่าเริง แก่ผู้พบเห็นโดยเชื่อว่าคุณค่าของศิลปะเกิดจากอารมณ์ของผู้ชมและผู้สร้างสรรค์ เน้นการใช้สี เส้น แสงเงาที่ชัดเจน

ภาพเปลือยสตรีของโกยาเป็นผลงานที่แตกต่างออกไปจากผลงานภาพสตรีเปลือยที่ผ่านมา โกยาได้แสดงออกถึงความเชื่อมโยงกันระหว่างความรู้สึกส่วนตัวของศิลปินกับนางแบบในการสร้างผลงาน รูปเปลือยของสตรีโกยาได้เขียนรูปไว้สองรูป รูปแรกที่เปิดเผยออกมาเป็นรูปที่เป็นภาพผู้หญิงชั้นสูงใส่เสื้อผ้าเรียบร้อย มิดชิด และรูปเขียนอีกรูปเป็นรูปเปลือยซึ่งนำออกมาเปิดเผยในภายหลัง

ภาพที่ 32 Francisco José de Goya, The Clothed Maja (La Maja Vestida), 1800 – 03
 เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ; 97 x 190 cm, ที่มา Museo del Prado, Madrid [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 14 มีนาคม
 2557, เข้าถึงได้จาก http://www.wga.hu/html_m/v/velazque/07/0714vela.html

Francisco José de Goya y – “La Maja Vestida” (The Clothed Maja), 1800-03

ภาพวาดของโกยาเป็นภาพวาดผู้หญิงในท่านอน (ภาพที่ 31) ที่สวมชุดยาวและเสื้อคลุมสีเหลือง มือของผู้หญิงประสานกันอยู่บริเวณเหนือท้ายทอย แสดงให้เห็นถึงความเปิดเผยเรื้อนร่างของเธออย่างไม่ต้องปิดบังส่วนใด ภาพที่สวมเสื้อฝ้ายยังแสดงให้เห็นถึงความเข้ายวนใจด้วยชุดสีขาวที่บางเบาแนบไปกับเรื้อนร่างยาวไปถึงช่วงข้อเท้า ปลายเท้าเห็นร่องเท้าสีเหลืองคู่เล็ก ส่วนชุดที่แนบหน้าอกทำให้เห็นสัดส่วนของหน้าอกภายใต้เสื้อฝ้ายที่ชัดเจน ผ้าที่คาดเอวเป็นส่วนช่วยเน้นให้หน้าอกดูใหญ่โต ชุดด้านล่างเน้นให้เห็นอวัยวะเพศที่แนบเข้าไปในเนื้อรู้สึกได้ถึงหน้าท้องที่ราบเรียบ หมอนใบใหญ่สีขาวกับผ้าปูสีขาวเปิดให้เห็นที่นอนโซฟาสีเขียว ในภาพไม่สามารถระบุเวลาและสถานที่ได้ บรรยายภาคราวกับว่าภาพวาดนี้เกิดขึ้นเพียงสองต่อสองในห้อง ๆ หนึ่ง [2]

ภาพวาดของโกยา “La Maja Vestida” ภาพเหมือนบุคคลเต็มตัวภาพนี้เป็นภาพของหญิงในสเปน มาร์เรีย ซิลวา (María Cayetana de Silva; June 10, 1762 – July 23, 1802) เป็นผู้ดีชาวสเปนแม่ของเธอเป็นนักเขียนจิตรกรและนักแปล พ่อของเธอเสียชีวิตเมื่อเธออายุได้เพียง 18 ปี ครอบครัวของเธอมีชื่อเสียงอยู่ในแวดวงของชนชั้นสูงในสเปน สามิเธอเป็นคนที่ร่ำรวยที่สุดในสเปน

ด้วยฐานะที่ร่ำรวยทำให้เธอเป็นคนที่เอาแต่ใจรักสนุกซึ่งขัดกับประเพณีของชนชั้นสูงในยุคนั้น ครอบครัวเธออุปถัมภ์จิตรกรที่มีชื่อเสียงในสเปน ความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับโกยาเริ่มต้นประมาณปี 1790 เมื่อศิลปินเริ่มเป็นที่รู้จักในแวดวงของสังคมชั้นสูงและถูกแนะนำรู้จักกับเธอ

เมื่อสามีของเธอเสียชีวิตในปี 1796 เธอมีอายุ 34 ปี เธอได้เก็บตัวอย่างเงียบๆ ในเมืองที่สวยงามทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศสเปนกับจิตรกรที่เขายุปถัมภ์โกยามีข่าวลือกันว่าทั้งสองใช้ชีวิตเหมือนคูรักกัน เป็นเรื่องราวที่โรแมนติกในประวัติศาสตร์ศิลปะของศิลปินชาวสเปน ภาพวาดของโกยาระหว่าง 1797 - 1800 เป็นเรื่องราวของมาร์เรีย เธอเสียชีวิตในเดือนกรกฎาคมปี 1802 ด้วยอายุ 40 ปี และพินัยกรรมตกเป็นของลูกชายโกยาภายหลังที่เธอได้เสียชีวิตลง

นักวิชาการชาวสเปนบางส่วนเชื่อว่าภาพวาดนี้เป็นภาพของ เปปิต้า เทอร์โด (Pepita Tudó 19 May 1779 - 20 September 1869) ซึ่งเป็นภรรยาคนที่ 2 ของนายกรัฐมนตรีนครที่มีอิทธิพลและชื่อเสียงในเมืองมาดริดของสเปน เรื่องราวความรักที่ดูน่าอภัพของเธอทำให้หลายคนตีความภาพวาดของเธอในแง่มุมที่แตกต่างกันออกไป เธอเกิดในเมืองกาติซ พ่อเธอเสียชีวิตตั้งแต่เธอยังเป็นเด็ก และแม่ของเธอเสียชีวิตเมื่อเธออายุได้ประมาณ 16 ปี น้องสาวของเธอทั้งสองคนอาศัยอยู่ที่บ้านของ Manuel de Godoy นายกรัฐมนตรีของเมืองมาดริด เธอได้พบกับ Godoy ในปี 1800

ความรักของเธอกับ Godoy มีความแตกต่างกันของฐานะ ทำให้ Godoy ถูกบังคับจากสมเด็จพระราชินีแห่งสเปนให้แต่งงานกับหญิงชั้นสูงซึ่งเป็นผลดีของ Godoy เองด้วยเหตุผลทางสังคม แต่การแต่งงานนี้ก็ยังคงไม่หยุดความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองคน และในปี 1805 เธอได้ให้กำเนิดบุตรชายคนแรกกับ Godoy และบุตรชายอีกคนในปี 1807 ภรรยาของ Godoy ได้เสียชีวิตลงในปี 1828 และในที่สุด Godoy กับ Pepita ได้แต่งงานกันถึงแม้ว่าเขาทั้งคู่ได้แอบทำพิธีแต่งงานก่อนหน้าที่ภรรยาจะเสียชีวิต พวกเขาย้ายไปอยู่ที่ปารีสในปี 1832 จากนั้นเธอได้กลับมาอยู่ยังสเปนอีกครั้งและเสียชีวิตลงในปี 1869 ในกรุงมาดริด

ภาพที่ 33 Francisco José de Goya, *The Clothed Maja (La Maja Vestida)*, 1799-1800
 เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ; 97 x 190 cm, ที่มา Museo del Prado, Madrid [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 14 มีนาคม
 2557, เข้าถึงได้จาก http://www.wga.hu/html_m/g/goya/5/501goya.html

Francisco José de Goya – “La Maja Desnuda” (The Naked Maja), 1799-1800

ภาพวาดชิ้นนี้ (ภาพที่ 32) ได้ถูกเปิดเผยให้เห็นภายหลังภาพแรกภายหลัง ภายหญิงเปลือยที่มีลักษณะท่าทางการนอนที่เหมือนกันราวกับภาพเดียวกัน ท่าทางการวางมือที่ประสานกันทั้งสองข้างอยู่ด้านหลังเหนือท้ายทอยแสดงให้เห็นถึงความเปิดเผยในเรือนร่างอันเย้ายวน ใบหน้าที่จ้องมองออกมาจากภาพไม่แสดงให้เห็นถึงความเขินอายแม้แต่อย่างใด หน้าอกทั้งสองข้างแสดงให้เห็นความกลมกลึงหน้าท้องที่แบนราบจน สัดส่วนที่เป็นเอวและสะโพกที่ดูเย้ายวนใจ อวัยวะเพศที่เห็นได้ชัดเจนอย่างไม่เขินอายและเรียวขาที่งดงามทั้งสองข้าง การจัดทำทางของศิลปินแสดงให้เห็นเส้นที่ชัดเจนของอวัยวะเพศด้วยเขาทั้งสองข้างที่เบียดกันแน่น หมอนใบใหญ่สีขาวที่นุ่มทั้ง 2 ใบทำให้รู้สึกว่าคุณนอนมีความสบายมากยิ่งขึ้น ผ้าคลุมเพียงแค่บางส่วนของโซฟาบรรยากาศภายในภาพเหมือนอยู่ในห้องเพียงสองต่อสอง หมอนมีที่หนุนนอนทั้ง 2 ใบความหมายเปรียบเหมือนการอยู่กันสองต่อสองระหว่างศิลปินกับนางแบบ [2]

ภาพวาดของโกยาทั้ง 2 ภาพในเวลาใกล้เคียงกันทั้งสองภาพมีท่าทางที่คล้ายกัน มือของผู้หญิงประสานกันอยู่บริเวณเหนือท้ายทอยแสดงให้เห็นถึงความเปิดเผยเรือนร่างของเธออย่างไม่

ต้องปิดบังส่วนใด ภาพที่สวมเสื้อผ้ายังแสดงให้เห็นถึงความเย้ายวนใจไม่ต่างไปจากภาพเปลือย
ท่าทางที่คล้ายคลึงกันเหมือนกับภาพเอ็กชเวย์

ภาพที่ 34 Francisco José de Goya, Duchess of Alba / The White Duchess, 1795
เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ; 194 × 130 cm, ที่มาHispanic Society of America, New York [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ
20 มีนาคม 2557, เข้าถึงได้จากhttps://commons.wikimedia.org/wiki/File:Goya_Alba1.jpg

Francisco José de Goya – “Duchess of Alba /TheWhite Duchess”, 1795

ผลงานของโกยาชิ้นนี้ (ภาพที่ 33) เป็นภาพวาดของมายายอีกภาพหนึ่ง que แสดงให้เห็น
ช่วงเวลาก่อนหน้านี้จะมีภาพเธอในท่าทางการนอน ในภาพแสดงให้เห็นท่าทางที่เป็นนัยยะถึง
ศิลปิน ชุดสีขาวตัดกับสีแดงด้วยโบว์ประดับผม ที่หน้าอกเสื้อ และยังมีผ้าคาดสีแดงที่เอว มีสุนัขที่
เธอเลี้ยงอยู่ด้านซ้ายของมุมภาพ ข้างด้านหลังของสุนัขยังผูกโบว์สีแดงแสดงนัยยะบางอย่าง

แสดงถึงความซื่อสัตย์ต่อความรักที่เธอมีในช่วงเวลานั้น มือของเธอที่พยายามชี้ให้เห็นบางอย่าง
ภายในภาพ

ตัวหนังสือบนพื้นทราย

ภาพที่ 35 ภาพแสดงให้เห็นตัวหนังสือบนพื้นทราย

บนพื้นทรายทางมุมขวาที่เธอชี้ลง (ภาพที่ 34) มาแสดงให้เห็นตัวหนังสือที่จารึกบนพื้น
ทราย แสดงให้เห็น ชื่อบุคคลในภาพ ชื่อศิลปินและปีที่วาดภาพนี้ บรรยายภาคแสดงให้เห็นใน
บรรยายภาคริมทะเลในสถานที่แห่งหนึ่ง จารึกหมายถึงหญิงหม้ายที่ถูกวาดขึ้นโดยโกยาในปี 1795
ซึ่งเป็นปีก่อนที่สามีของเธอจะเสียชีวิตในปี 1796 บรรทัดกลางมีตัวหนังสือจารึกเป็นภาษาลาดิน
ว่า “Alba” ซึ่งแปลได้ว่าความบริสุทธิ์ ศิลปินอาจจะพยายามแฝงความหมายระหว่างตัวเธอกับ
ศิลปินเอง

การสื่อสารออกมาภายในภาพเป็นเหมือนเรื่องราวที่ศิลปินพยายามบันทึกเรื่องราวที่
เกี่ยวข้องกับแบบภายในภาพด้วย การปรากฏชื่อศิลปินที่วาดภาพและบันทึกช่วงเวลาขณะนั้นลง
ไปในภาพแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจที่ศิลปินพยายามจะสื่อความหมายให้ผู้ชมได้รับรู้

ภาพที่ 36 Francisco José de Goya, Mourning Portrait of the Duchess of Alba, 1797

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ; 210 x 149 cm, ที่มาHispanic Society of America, New York [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 20 มีนาคม 2557, เข้าถึงได้จาก http://www.wga.hu/html_m/g/goya/4/402goya.html

Goya - "Mourning Portrait of the Duchess of Alba", 1797

ภาพนี้(ภาพที่ 35) ได้ถูกวาดขึ้นในปี 1797 เป็นภาพมาयाสวมชุดสีดำมีผ้าสีดำบางคลุมอยู่บริเวณศีรษะ ผ้าคาดเอวสีแดงหมายความถึงความรัก ภาพนี้อาจตีความหมายถึงการไว้ทุกข์ให้กับความรักที่จากไปของเธอ สามีของเธอเสียชีวิตในปี 1796 เมื่อเธอลังไปยังผืนทรายที่มีจารึกเป็นชื่อของโกยาในแบบหัวกลับ สื่อความหมายถึงว่าเธอเป็นผู้เขียนชื่อศิลปินบนผืนทรายนี้ด้วยตัวของเธอเอง

(ก.) ชุดสีขาวในท่ายืน

(ข.) ชุดสีขาวในท่านอน

ภาพที่ 37 ภาพเปรียบเทียบกันของชุดที่คล้ายกัน

(ก.) ชุดสีขาวในผลงาน “Goya Alba”

(ข.) ชุดสีขาวในผลงาน “La Maja Vestida”

เปรียบเทียบชุดสีขาวที่วาดขึ้นในผลงาน “Goya Alba”(ภาพ ก.) กับภาพ “La Maja Vestida”(ภาพ ข.) มีความคล้ายคลึงใกล้เคียงกัน แตกต่างกันที่สีฟ้าคาดเอวและโบว์สีแดงที่ติดหน้าอก เป็นเหมือนการยืนยันให้เห็นว่าภาพของหญิงสาวทั้งสองภาพสวมใส่เสื้อผ้าที่ใกล้เคียงกันมากจนแทบจะเป็นเสื้อผ้าชิ้นเดียวกันทั้งเสื้อคลุมสีเหลืองและรองเท้าชั้นสูงสีเหลืองยังคงคล้ายกับเสื้อและรองเท้าที่อยู่ในผลงาน “Mourning Portrait of the Duchess of Alba” (ภาพที่ 35) อีกด้วย

จากภาพวาดทั้ง 4 ภาพเป็นหลักฐานยืนยันได้ว่าภาพผู้หญิงเปลือยในภาพนั้นเป็น มาร์เรีย ซิลวา มากกว่าภาพเหมือนของ เปปพีต้า ภาพทั้งหมดบรรยายเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับศิลปินได้อย่างชัดเจนของ ความโรแมนติกของความรัก ภาพเปลือยของเธอปรากฏขึ้นหลังจากที่เธอได้เสียชีวิตลงไปแล้วศิลปินอาจตั้งใจให้ผลงานนี้เป็นความลับระหว่างคนสองคนและปกป้องตัวเองจากคำวิจารณ์จากบุคคลภายนอกที่ได้พบเห็นภาพลักษณะของตัวเธอ

สรุปเนื้อหาของภาพผลงาน

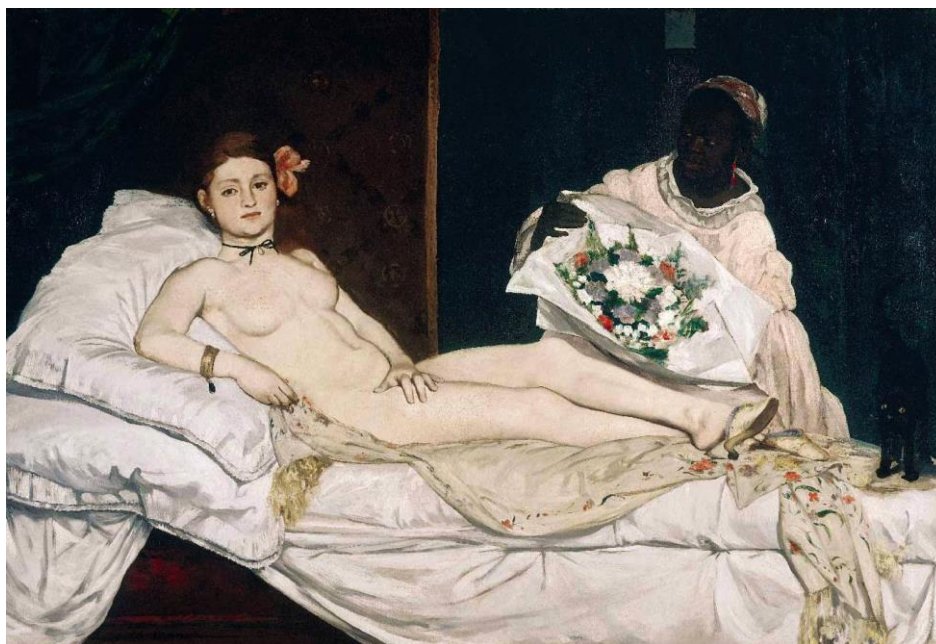
- ภาพผลงานในยุคสมัยใหม่มีการแสดงออกถึงภาพของภาพเหมือนบุคคล ส่วนใหญ่แล้วบุคคลในภาพเป็นผู้อุปถัมภ์ผลงานศิลปะของศิลปิน สะท้อนให้เห็นสังคมของชนชั้นกลาง พ่อค้า ที่มีส่วนในการสร้างผลงานเพื่อบันทึกเรื่องราวส่วนตัวและตอบสนองความต้องการส่วนตัวมากขึ้น ผลงานศิลปะไม่ได้สะท้อนเรื่องราวของศาสนา ราชสำนัก และวรรณกรรม แต่แสดงออกเป็นภาพของบุคคล

- ผลงานศิลปะในยุคนี้สะท้อนให้เห็นความสนใจในความงามของเรือนร่างของสตรีในความประทับใจส่วนตัวของศิลปิน การจัดทำทางของภาพเปลือยสตรีแสดงให้เห็นสตรีระวางกายอย่างชัดเจน สัดส่วนของสตรีระวางกายเป็นการเขียนภาพจากแบบที่มีตัวตนจริงทำให้ผลงานมีความเหมือนจริงมากยิ่งขึ้น

ผลงานภาพเปลือยเป็นแรงบันดาลใจให้กับศิลปินทุกยุคสมัย คริสต์ศตวรรษที่ 19 ศิลปินหัวก้าวหน้าสร้างสรรค์ผลงานผ่านความคิดและอารมณ์ความประทับใจส่วนตัว การใช้สีเข้มๆ และสีสว่างๆ เน้นไปที่ความแปรผันของแสง จิตรกรอิมเพรสชันนิสม์ (Impressionism) ปฏิเสธที่จะนำเสนอความงามในอุดมคติ และมองไปยังความงามที่เกิดขึ้นจากสิ่งสามัญ พวกเขามักจะวาดภาพในแบบของสามัญชนทั่วไป

เอ็ดวัวร์ มาแน (Édouard Manet; 23 January 1832 – 30 April 1883) จิตรกรสมัยอิมเพรสชันนิสม์คนสำคัญสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 19 ภาพเขียนเป็นภาพในชีวิตประจำวันของบุคคลทั่วไป มาแนเป็นจิตรกรคนสำคัญในการสร้างรูปแบบผลงานอิมเพรสชันนิสม์ ภาพความประทับใจในบรรยากาศที่มีชีวิตชีวาภายในภาพการตัวตักกันเป็นเส้นสั้นๆ ของสีที่ไม่ผสมผสานแยกกันออกเป็นสีใดสีหนึ่งซึ่งเห็นได้เป็นธรรมชาติเน้นการผสมผสานสีอย่างกลมกลืน การจัดองค์ประกอบแบบเรียบง่ายและแปลกใหม่เน้นมุมมองที่เห็นจริงตามที่มองเห็น

ภาพที่ 38 Édouard Manet ,Olympia, 1863

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ; 130.5 × 190 cm, ที่มาMusée d'Orsay, Paris [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 21 มีนาคม 2557, เข้าถึงได้จาก[https://en.wikipedia.org/wiki/Olympia_\(Manet\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Olympia_(Manet))

Édouard Manet– “Olympia”, 1863

ภาพวาดมาเน่แสดง (ภาพที่ 37) ให้เห็นแรงบันดาลใจจากภาพวาด “Venus of Urbino” ของทิเทียน ภาพวาด “Olympia” ของมาเน่เป็นภาพวาดหญิงเปลือยในท่าทางของการนอนในท่าทางใกล้เคียงกัน มุมมองของภาพที่แตกต่างออกไปจากเดิม ภาพจัดวางให้เห็นเรือนร่างของหญิงสาวในระดับเดียวกับสายตา หญิงสาวในภาพเป็นหญิงสาวให้บริการในสถานที่แห่งหนึ่ง สายตาของเธอที่จ้องมองออกมาเหมือนกำลังสื่อสารกับผู้ชมเหมือนการเชิญชวนให้หลงใหล ท่าทางการวางมือซ้ายที่พยามปิดบังอวัยวะเพศของเธอเหมือนกำลังเชิญชวนให้ค้นหา นางแบบนามว่า วิคตอร์เรีย เมอเรท (Victorine Meurent) วัย 30 ปี แสดงท่าทางการจัดท่าทางแบบมีอาชีพ เครื่องประดับบนเรือนร่างของเธอแสดงให้เห็นชีวิตความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตของเธอที่สะดวกสบายและหรูหรา เช่น สร้อยคอ ตุ้มหูไข่มุก กำไลข้อมือที่มีจี้ห้อย ดอกไม้ทัดหูด้านซ้าย และรองเท้าแตะ ผ้าคลุมไหล่ที่มีลวดลายหรูหราที่เธอกำลังนอนทับอยู่ [2]

ผ้าปูที่นอนสีขาวที่นุ่มนวลและเรียบง่ายหมอนใบใหญ่ทั้งสองใบทำให้รู้สึกได้ถึงความนุ่มนวลของพื้นที่เธอนอนอยู่ ผ้าปูที่นอนถลกให้เห็นสีของเตียงที่เป็นสีแดงสด สีของผ้าทั้งสองสี

ยังคงเป็นที่นิยมในการแสดงออกในการสร้างผลงาน ฉากหลังเป็นผ้าม่านสีเขียวอีกผืนที่ห้อยระย้า ลงมาติดกับผนังที่มีลวดลายหรูหรา ด้านบนของผนังมีช่องเล็กๆ ให้ความรู้สึกเหมือนเห็นแสงยาม ค่ำคืนเล็ดลอดผ่านเข้ามาในห้องแสดงให้รับรู้ได้ว่าเป็นเวลายามค่ำคืน

(ค.) สาวใช้กับช่อดอกไม้

(ข.) แมวดำ

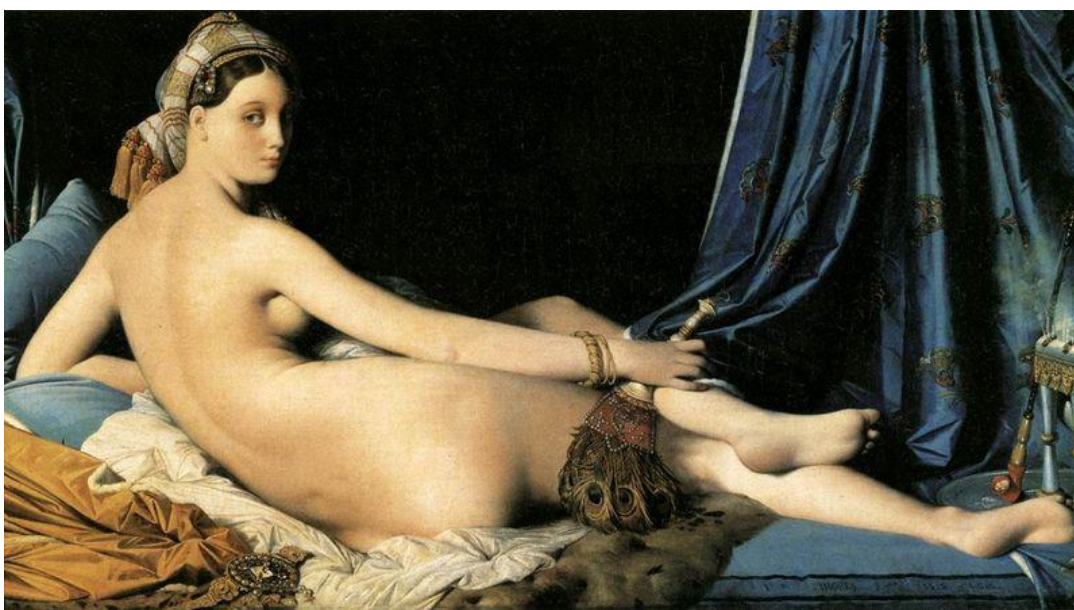
ภาพที่ 39 ภาพเปรียบเทียบกันของชุดที่คล้ายกัน

(ค.) สาวใช้กับช่อดอกไม้

(ข.) แมวดำ

ภาพสาวใช้ (ภาพ ค.) ในองค์ประกอบด้านหลังคือช่อดอกไม้ช่อใหญ่นำมามอบให้แสดงให้เห็นถึงชีวิตหรูหรา การค้าทาสในสมัยนั้นของชาวผิวดำ การกดขี่ข่มด้วยสายตาและท่าทางของการอ่อนน้อมของสาวใช้ ดอกไม้ช่อใหญ่ที่สาวใช้ถือนำมามอบให้เจ้านายจากชายที่ประทับใจในเรือนร่างของเธอเปรียบเสมือนของบรรณาการบางอย่างที่ต้องแลกมาด้วยเรือนร่างของเธอ ภาพวาดของทิเทียนแสดงให้เห็นสุนัขสีดำที่นอนหลับอยู่ปลายเตียง แต่มาเนได้วาดเป็นสัญลักษณ์ของแมวตัวสีดำในตาสี่เหลี่ยมลูกโพรง (ภาพ ข.) ลักษณะของแมวที่กำลังยืดตัวขนชูขึ้นท่าทางเหมือนกำลังเจอศัตรูของมัน

จากการตีความเหมือนมาเนจะสื่อถึงการถูกกดขี่ข่มเหงทางเพศของหญิงขายบริการ ในยุคสมัยนั้น แมวสีดำเปรียบเสมือนชายที่เข้ามาใช้บริการในสถานที่แห่งนี้เหมือนแมวที่เห็นศัตรูของมัน การเปลือยเปล่าของร่างกายที่ต้องแลกมาเพื่อความหรูหราในการดำเนินชีวิต

ภาพที่ 40 Jean Auguste Dominique Ingres , La Grande Odalisque, 1814
เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ; 88.9× 162.56 cm, ที่มาLouvre, Paris [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 23 มีนาคม 2557,
เข้าถึงได้จาก https://en.wikipedia.org/wiki/Grande_Odalisque

Jean Auguste Dominique Ingres – “La Grande Odalisque”, 1814

ฌ็องโอกุสต์ดอมินีก แอ็งกร์ (Jean-Auguste-Dominique Ingres; 29 August 1780 – 14 January 1867) ภาพวาดหญิงเปลือย(ภาพที่ 39) ของแอ็งกร์ สะท้อนให้เห็นความงามอุดมคติของร่างกาย ผู้หญิงภายใต้เงื่อนไขทางสังคม หญิงสาวที่ทำหน้าที่ปรนนิบัติรับใช้ของสุลต่านในฮาเร็มแสดงให้เห็นผิวพรรณที่ขาวสะอาด ลักษณะที่เธอนอนอยู่บนโซฟาปิดร่างกายให้เห็นเนินอกเพียงเล็กน้อยแสดงออกให้เห็นขึ้นความเจียมเนื้อเจียมตัวของหญิงสาวที่ต้องคอยรับใช้ผู้ที่มีอำนาจยิ่งใหญ่ การใช้สีในภาพรวมมีการวางโครงสร้างสีอย่างให้ความรู้สึกมีความสุขร่มเย็น ผ้าม่านเป็นผ้ากำมะหยี่หรูหราปูนอนด้วยขนสัตว์และผ้าอีกสองผืน ในภาพมีอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ ของสุลต่าน พัดหางนกยูงอันหรูหรา กล้องยาสูบและเครื่องใช้ที่เอาไว้อุปรับปรนนิบัติให้อย่างสุขสบาย

ภาพหญิงสาวให้บริการทั้งสองภาพนี้แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงสะท้อนให้เห็นสถานะทางสังคมของยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป การถ่ายทอดเรื่องราวของเรือนร่างความงามของหญิงสาวผ่านบริบททางสังคมเห็นถึงการกดขี่ข่มเหงทางเพศในการบำเรอความกำหนัดของเพศชาย

สรุปเนื้อหาของภาพผลงาน

- เนื้อหาของผลงานในยุคสมัยนี้เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงในปัจจุบัน สภาพสังคม สะท้อนให้เห็นบทบาทและสถานะทางสังคมของเพศผู้หญิงที่คอยสนองความต้องการของผู้ชาย การกดขี่ทางเพศที่สื่อออกมาในความหมายของภาพ

- การจัดทำทางของภาพสตรีเปลือยที่ได้รับอิทธิพลมาจากภาพวาดในอดีตมีส่วนสำคัญในการจัดองค์ประกอบท่าทางในการสร้างสรรค์ผลงาน ภายใต้วิภาคที่ผสมผสานดูงดงามมากยิ่งขึ้น

- การถ่ายทอดความประทับใจในตัวของผู้ศิลปินเองเป็นเอกลักษณ์ให้ผลงานชิ้นนี้โดดเด่นขึ้นมา ศิลปินเน้นความสมจริงด้วยรูปร่างและสีทำให้ดูมีชีวิตชีวามากยิ่งขึ้น การที่ภาพเขียนมองออกมายังผู้ชมเป็นลักษณะแสดงถึงการเชิญชวนในความเย้ายวนใจของเรือนร่างและความความงามของร่างกายอันเปลือยเปล่าของสตรี

ความงดงามของเรือนร่างแสดงออกในเรื่องราวความประทับใจเฉพาะตัวของศิลปินปลายศตวรรษที่ 19 ศิลปินได้แรงบันดาลใจจากดินแดนอันลึกลับ การติดต่อแลกเปลี่ยนกันของวัฒนธรรมของฝั่งซีกโลกตะวันออกกับตะวันตกได้แพร่หลายมากขึ้น ศิลปินโพสต์-อิมเพรสชันนิสม์ (Post-Impressionism) พยายามแสวงหาความประทับใจผ่านผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ของญี่ปุ่น ภาพพิมพ์ที่เต็มไปด้วยสีสันสดใสของญี่ปุ่นเป็นที่นิยมสะสมในหมู่ศิลปินและเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานรูปแบบที่แตกต่างออกไปจากเดิม ศิลปินไม่ยึดติดกับบรรทัดฐาน บทกวี ถ่ายทอดผลงานผ่านความรู้สึกส่วนตัวและแสดงอารมณ์มากขึ้น ผลงาน

เออแฌน อ็องรี ปอล โกแ็ง (Eugène Henri Paul Gauguin; 7 June 1848 – 8 May 1903) ศิลปินที่มีชื่อเสียงชาวฝรั่งเศส ผู้ที่มีความสนใจในดินแดนที่เป็นอนารยะสิ่งที่เขาต้องการมากที่สุดก็คือออกไปสู่ดินแดนที่แปลกใหม่ เขาชอบดินแดนที่เงียบสงบ อุดมสมบูรณ์และกว้างไกล ผลงานของโกแ็งให้ความรู้สึกน่าพิศวงด้วยสีที่ใช้ ผลงานแผ่ความรู้สึกในรูปแบบสัญลักษณ์ที่ถูกสร้างขึ้นมาให้กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น ความพยายามที่จะลอกเลียนสีของธรรมชาติไม่ใช่วิธีการสร้างสรรค์ของเขา สีจากหลอดต่างหากที่แสดงความรู้สึกของศิลปินได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 41 Paul Gauguin, Eugène Henri Te Arii Vahine Aka The Kings Wife, 1892
 เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ; ที่มา Paul Gauguin [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 26 เมษายน 2557, เข้าถึงได้จาก
<http://www.paul-gauguin.net/Te-Arii-Vahine-Aka-The-Kings-Wife.html>

Paul Gauguin – “Eugène Henri” Te Arii Vahine Aka The Kings Wife, 1892

ภาพผลงานของโกแกงแสดงให้เห็นความประทับใจในความเป็นอนารยะชนของชาวเกาะตาฮิติ (ภาพที่ 40) สถานที่แห่งนี้เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของโกแกง ทำทางการจัดวางท่าอนของภาพหญิงสาวชาวเกาะคล้ายคลึงกับท่าทางราวกับผลงาน “Venus of Urbino” ของทิทียัน ทำทางการจับผ้ามือซ้ายที่ปิดบังส่วนอวัยวะเพศหญิงด้วยผ้าสีขาวแสดงให้เห็นถึงความบริสุทธิ์ผุดผ่องของหญิงสาวชาวเกาะ มือข้างขวาถือพัดสีแดงขนาดใหญ่สื่อให้เห็นคุณงามิและสภาพภูมิอากาศในเขตร้อน ลักษณะใบหน้าและสีหน้าที่ไม่กลัวต่อสิ่งที่จะก่อให้เกิดอันตราย เรียกว่าที่ดูแข็งแรงของหญิงสาวชาวเกาะ

(ง.) ผลไม้สุก

(จ.) ภาพสุนัข

(ฉ.) นักพิราบขาว

ภาพที่ 42 ภาพแสดงให้เห็นรายละเอียดในภาพ

(ง.) ผลไม้สุก

(จ.) ภาพสุนัข

(ฉ.) นักพิราบขาว

ภาพองค์ประกอบแสดงสัญลักษณ์สื่อความหมายออกมาในผลงานโดยที่หญิงสาวในภาพนอนอยู่ใต้ต้นไม้ที่ผลิดอกออกผลมีผู้คนมาเด็ดกินได้จากรายละเอียดของภาพด้านหลัง ผลไม้สุก (ภาพ ง.) ที่เห็นเนื้อในที่เป็นสีแดงสดแสดงความหมายเปรียบเสมือนหญิงสาววัยแรกแย้มที่สุกสะพรั่งน่าลิ้มลอง ภาพสุนัข (ภาพ จ.) ปรากฏอยู่ในภาพตัวสีดำแสดงถึงสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับความลึกลับและจิตวิญญาณที่กำลังจ้องมองนักพิราบสีขาวสองตัว (ภาพ ฉ.) ใต้ต้นไม้ที่ยังไม่ทันได้รู้ตัวว่าความตายกำลังคืบคลานเข้ามาใกล้ตัว การสื่อสารแสดงผ่านสัญลักษณ์ต่างๆ ศิลปินได้ถ่ายทอดออกมาอย่างแยบยล

ภาพทิวทัศน์โดยรวมในบรรยากาศที่ดูสงบสุขของความเกาะ วิธีชีวิตที่เรียบง่ายของผู้คนที่อยู่ภายในเกาะเป็นมุมมองเฉพาะตัวของศิลปินที่ต้องการจะสื่อสาร ความเป็นอิสระได้ถ่ายทอดออกมาในภาพของทิวทัศน์ระยะไกลสุดลูกตาเห็นทะเลสีครามตัดกับท้องฟ้าสีอ่อนเห็นความอิสระอย่างไร้ขอบเขต

สรุปเนื้อหาของภาพผลงาน

- ภาพเปลือยของสตรีสะท้อนให้เห็นความประทับใจส่วนตัวของศิลปินมากขึ้น มุมมองที่แปลกใหม่ของความงามของชาวพื้นเมืองเป็นสิ่งที่ชวนให้หลงใหลของศิลปิน ภาพที่สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของการอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติที่สอดประสานกันอย่างกลมเกลียวโดยอาศัยความชื่นชอบส่วนตัวของศิลปิน การจัดองค์ประกอบของภาพเพื่อเล่าเรื่องราวในวิถีชีวิตโดยที่ศิลปินใส่ความประทับใจส่วนตัวมากยิ่งขึ้น
- การจัดทำทางในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินแสดงให้เห็นเรือนร่างที่สมบูรณ์ของหญิงสาว การถ่ายทอดความประทับใจด้วยสีสันต่างๆ ที่ศิลปินเป็นคนกำหนดขึ้นมาแสดงให้เห็นนัยยะบางอย่าง

ภาพที่ 43 Henri Rousseau, The Dream, 1910

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ; 204.5 × 298.5 cm, ที่มา Museum of Modern Art, New York City [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 26 เมษายน 2557, เข้าถึงได้จาก <http://www.henrirousseau.net/the-dream.jsp#prettyPhoto>

Henri Rousseau – “The Dream”, 1910

อ็องรี ฌูว์เลียง เฟลิกซ์ รูโซ (Henri Julien Félix Rousseau; May 21, 1844–September 2, 1910) เป็นจิตรกรชาวฝรั่งเศสของสมัยอิมเพรสชันนิสม์สมัยหลังของคริสต์ศตวรรษ

ที่ 19 ผู้มีลักษณะการเขียนแบบศิลปะนาอีฟ (Naïve art) ความงามของผลงานชิ้นนี้แสดงออกให้เห็นถึงความตั้งใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน นักวิจารณ์บางท่านได้กล่าวว่าดูผลงานแล้วเหมือนเด็กนั่งเขียนภาพอย่างตั้งใจ

การแสดงท่าทางของหญิงเปลือยในภาพนี้เหมือนเขียนขึ้นมาไม่ได้สัดส่วน การเน้นชัดไปหมดทั้งภาพของป่า ใบไม้ กิ่งก้านที่ดูชัดเจนทำให้ภาพนี้ดูกลมกลืนกันระหว่างธรรมชาติภายในภาพกับเรือนร่างของหญิงสาว ภาพสัตว์ที่กำลังจ้องมองออกมายังผู้ชมทำให้รู้สึกได้ถึงความรู้สึกกลับเข้าไปในป่า การถ่ายทอดภาพของความฝันที่ดูและรู้สึกถึงความลึกลับซับซ้อน การถ่ายทอดออกมาตามความรู้สึกของศิลปินอย่างดูจริงจังแสดงถึงความงามที่ตรงไปตรงมา

การแสดงภาพของความฝันปรากฏขึ้นในผลงานของศิลปินลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ (Surrealism) ภาพความฝันและการบรรยายความฝันของภาพสภาวะจิตไร้สำนึกเป็นแนวทางของลัทธิเหนือจริง ลัทธิเหนือจริงมี 2 แบบ ประเภทแรกสร้างขึ้นโดยอาศัยกรรมวิธีการวาดภาพแบบชัดเจนแน่นอนตามหลักอะคาเดมิก ออกมาเป็นจินตภาพแปลกประหลาดที่สามารถระบุลักษณะของกายภาพของรูปทรงได้ และอีกประเภทหนึ่งคือการระงับจิตได้สำนึก ปลดปล่อยจิตได้สำนึกออกมาในระดับต่างๆ กัน และรูปแบบของงานที่ออกมามักจะมีลักษณะแบบนามธรรม

ปอล เดลวัคซ์ (Paul Delvaux; 23 September 1897 – 20 July 1994) จิตรกรลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ชาวเบลเยียมได้สร้างสรรค์ผลงานเกี่ยวกับความฝันของสภาวะจิตได้สำนึกแบบเหนือจริง รูปแบบของงานจิตรกรรมของเขาสามารถตีความตามสัญลักษณ์ของรูปทรงต่างๆ ที่จัดวางองค์ประกอบของภาพได้อย่างแยบยลอีกคนหนึ่ง ผลงานมีความโดดเด่นเกี่ยวกับเนื้อหาของความฝัน ความรัก และความตายผ่านสัญลักษณ์ต่างๆ ภายในภาพ

ภาพที่ 44 Paul Delvaux, La Venus Endormie, 1944

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ; 199 x 173 cm, ที่มา Museum of Tate Modern, London, UK [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 22 ธันวาคม 2557, เข้าถึงได้จาก <https://www.wikiart.org/en/paul-delvaux/the-sleeping-venus-1944>

Paul Delvaux – “La Venus Endormie”, 1944

ภาพ “La Venus Endormie” (ภาพที่ 42) แสดงให้เห็นความฝันของหญิงสาวที่กำลังหลับไหล ภาพในฝันของหญิงสาวเล่าเรื่องราวความฝันบรรยากาศของความทุกข์ทรมานได้ ถ่ายทอดออกมาเป็นการถ่ายทอดออกมาเพื่อสะท้อนความปวดร้าวในสงครามที่เกิดขึ้น

หญิงสาวที่นอนสงบบนเตียงสีทองอร่ามท่ามกลางที่เปิดเผยให้เห็นสัดส่วนต่างๆ อย่างชัดเจน มือทั้งสองข้างประสานกันบนศีรษะทำให้เห็นปมที่ชัดเจนและหน้าท้องที่ใหญ่โต แสดงให้เห็นเหมือนการยอมจำนนต่อความตายที่เข้าใกล้เข้ามา การหลับของเธอเหมือนการตีบคานเข้ามาของอำนาจเผด็จการที่ครอบงำในช่วงเวลาของค่าคืน ศิลปินพยายามถ่ายทอดความปวดร้าวของสงครามผ่านเนื้อหาของวรรณกรรม

บรรยากาศของภาพศิลปินได้กำลังอธิบายถึงตอนที่เยอรมันกำลังโจมตีกรุงบรัสเซลส์ในระหว่างสงครามโลก ความทุกข์ทรมานของสงครามส่งผลให้เกิดความปวดร้าวของภาพในความฝันที่ศิลปินพยายามแสดงออกมา

สรุปเนื้อหาของภาพผลงาน

- ศิลปินถ่ายทอดผลงานสะท้อนให้เห็นถึงความทุกข์ทรมานในผลกระทบของสงครามที่เกิดขึ้นกับประชาชนในช่วงสงครามโลก เนื้อหาของเรื่องราวที่ศิลปินนำมาเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับวรรณกรรม เรื่องราวของความฝันที่เปรียบเหมือนฝันร้ายจากสงครามที่ให้ทุกข์ทรมาน ความตายที่เกิดขึ้นและการสูญเสียต่างๆ

- การสร้างสรรค์ผลงานในลักษณะสตรีเปลือยในท่านอนที่แสดงให้เห็นความเชี่ยวชาญทางกายวิภาคของศิลปิน ความงดงามของเรือนร่างสตรีที่นอนด้วยท่านอนที่น่าแขนสองข้างวางไว้เหนือศีรษะ แสดงออกถึงการยอมจำนนต่ออำนาจของความตายที่กำลังจะครอบงำเข้ามาในความฝันอันเลวร้าย

ศิลปะร่วมสมัย (Contemporary Art) ศิลปะศตวรรษที่ 20 ศิลปะมีความหลากหลายในการเสนอรูปแบบทางความคิดของศิลปิน ศิลปะที่มักบ่งชี้วิถีชีวิตในสังคมยุคใหม่ที่ไม่มีจุดศูนย์กลาง การทำเทคโนโลยีผสมผสานกับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ศิลปินพยายามทดลองวิธีการที่หลากหลายตั้งแต่ การใช้ตัวเองเป็นงานศิลปะไปจน การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการสร้างสรรค์ผลงาน การแยกประเภทว่าอันไหนเป็นศิลปะชั้นสูง (Fine art) อันไหนเป็นศิลปะแบบพื้นๆ (Popular culture) การทำงานของศิลปินเหมือนกับการหยิบยืมกันมาใช้อยู่แล้ว ไม่ว่าจะของเก่าของใหม่ หรือการนำศิลปะของเก่ากลับมาทำใหม่ ศิลปะย่อมมีอิทธิพลส่งต่อถึงกัน

ยาสุมาซะ โมนิมุระ (Yasumasa Morimura; 11 June 1951) ศิลปินชาวญี่ปุ่นสร้างสรรค์ผลงานผ่านการหยิบยืมศิลปะเก่ามาทำใหม่ในรูปแบบเฉพาะตัวของศิลปินเอง แอ็ฟโพรพริเอชัน อาร์ต ศิลปะแห่งการหยิบยืม เป็นลักษณะเด่นในการสร้างงานของเขาโดยนำเอาภาพที่มีมาก่อนอยู่แล้วจากบริบทอื่นๆ ผสมผสานกับของใหม่

ภาพที่ 45 Yasumasa Morimura, Portrait (Futago), 1988

เทคนิค ภาพถ่าย; 210.19 x 299.72 cm, ที่มา San Francisco Museum of Modern Art [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 7 มิถุนายน 2557, เข้าถึงได้จาก <http://ge1110-contemporary.blogspot.com/2013/03/yasumasa-morimura-portrait-futago-1988.html>

Yasumasa Morimura - Portrait (Futago), 1988

ผลงานศิลปะเป็นการหยิบยืมผลงานภาพ “Olympia” ของมาเน่ ศิลปินพยายามถ่ายทอดผลงานโดยใช้ตัวของศิลปินในการสร้างสรรค์ผลงาน การพยายามลอกเลียนแบบภาพต้นแบบโดยการสวมวิกผมสีทอง การจัดวางท่าทางและองค์ประกอบที่คล้ายกับภาพต้นแบบ มุมมองของการสื่อความหมายในการเลียนแบบร่างกายของผู้หญิง การจ้องมองของออกมาภายนอกภาพสะท้อนให้เห็นความปรารถนาทางเพศ ด้วยร่างกายที่แสดงอัตลักษณ์ทางเพศชายทั้งหน้าอก กล้ามเนื้อที่เห็นได้อย่างชัดเจนทำให้รู้สึกถึงความรักร่วมเพศ บทบาทของความรักในบริบททางสังคมของเพศที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน

องค์ประกอบอื่นๆ แสดงเอกลักษณ์ของความเป็นเอเชีย ลวดลายผ้าปูนอนที่ระเอียดสวยงาม ลวดลายของนกระเรียนเกี่ยวข้องกับเรื่องราวของ “ซุรุ” เป็นนกกศักดิ์สิทธิ์และสัญลักษณ์ของการมีอายุที่ยืนยาว ความหวังความโชคดีและความสุข นอกจากนี้ยังเป็นสัญลักษณ์ป้องกันความเจ็บป่วยได้ด้วยการพับกระดาษ

แมวสีดำในภาพเป็นแมวกวักที่มีผลต่อความเชื่อเรื่องโชครางลักษณะของแมวกวักสีดำของญี่ปุ่น หมายถึง สีแห่งสุภาพดี คอยปิดปากความชั่วร้าย ผู้หญิงญี่ปุ่นมักนิยมสีดำเนื่องจากเชื่อว่าช่วยขับไล่ผู้ไม่หวังดี แมวกวักยกแขนซ้ายตัวสีดำมีความหมายเกี่ยวกับความเชื่อของชาวญี่ปุ่นเกี่ยวกับการเรียกลูกค้าให้เข้าร้านมีความเชื่อในลักษณะของการค้าขายให้ทำมาค้าขึ้น

สรุปเนื้อหาของภาพผลงาน

- ภาพถ่ายของศิลปินที่สะท้อน และเสียดสีเรื่องราวของสภาพสังคมในปัจจุบัน การยอมรับกันในสังคมระหว่างความรักที่มีต่อเพศทางเลือก หรือการรักร่วมเพศที่เปิดกว้างในสังคมปัจจุบันโดยในภาพใช้เรื่อนร่างในลักษณะของเพศชายถ่ายทอดออกมาในผลงาน
- การที่ใช้ตัวศิลปินเองเป็นส่วนหนึ่งของผลงานเป็นลักษณะการสร้างสรรคของศิลปะร่วมสมัย
- การใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมายของทางตะวันตกผสมผสานกับการหยิบยืมรูปแบบผลงานของชาวตะวันตกได้สร้างมุมมองและความหมายใหม่เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองของสังคมในปัจจุบัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

ความงามของเรือนร่างสตรีแบบอุดมคติที่ถูกถ่ายทอดลงในงานศิลปะมีความเป็นมา และพัฒนาการอันยาวนาน “วินัส” เป็นเหมือนตัวแทนของความงามที่แฝงข้อคิดให้กลับมาสนใจ ในความงามของเรือนร่างตนเอง การแสดงรูปลักษณะความงามผ่านเรือนร่างของสตรีสร้างแรงบันดาลใจให้กับศิลปินทุกยุคสมัย สัญลักษณ์ของความงามในความสมบูรณ์ของเรือนร่างถูกถ่ายทอด ออกมาจากผลงานศิลปะ การพัฒนารูปแบบการสร้างสรรคผลงานจากอดีตถึงปัจจุบันสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของมนุษย์ที่ไม่ที่สิ้นสุด

วัฒนธรรมและสังคมที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละยุคสมัยเป็นเหมือนการกำหนดเรื่องราว ให้มีการดำเนินต่อไป แนวความคิดส่วนใหญ่เกิดจากความรักในความงามของเรือนร่างมนุษย์ วรรณกรรมที่สอดแทรกเรื่องราวของแงคิด คติเตือนใจให้มนุษย์รู้เห็นถึง ความงาม ความฝัน ความรัก และความตาย

พัฒนาการของศิลปะผ่านผลงาน “Sleeping Venus” ของจอร์โจแน เป็นรูปแบบได้เช่นนี้ การสร้างความคิดให้ในการจัดวางองค์ประกอบ แฝงนัยยะของภาพผ่านความงามของเรือนร่าง สตรี เนื้อหารายละเอียดของวรรณกรรมสะท้อนให้เห็นความรักอันบริสุทธิ์ของหนุ่มสาว ความหวาดกลัวต่อความตายที่กำลังจะเกิดขึ้น ให้มนุษย์ได้รับรู้ถึงความจริงของสังขารของมนุษย์ ภาพวาดของหญิงเปลือยได้ถูกสร้างสรรค์ด้วยแรงบัลดาลใจ ความหมายของสัญลักษณ์ต่างๆ แสดงให้เห็นถึงความแยบยลทางความคิด ความหมายของเรื่องราวและการจัดองค์ประกอบศิลปิน ได้ตั้งใจใส่เนื้อหาและรายละเอียดของวรรณกรรมให้ผู้ชมภาพเขียนต้องใช้เวลาในการวิเคราะห์ ความหมายของภาพที่ศิลปินพยายามจะสื่อความหมายออกมาให้ผู้ชมได้รับรู้ แง่คิดของ วรรณกรรมแสดงให้เห็นเกี่ยวกับความงามของเรือนร่างของสตรีเปลือย

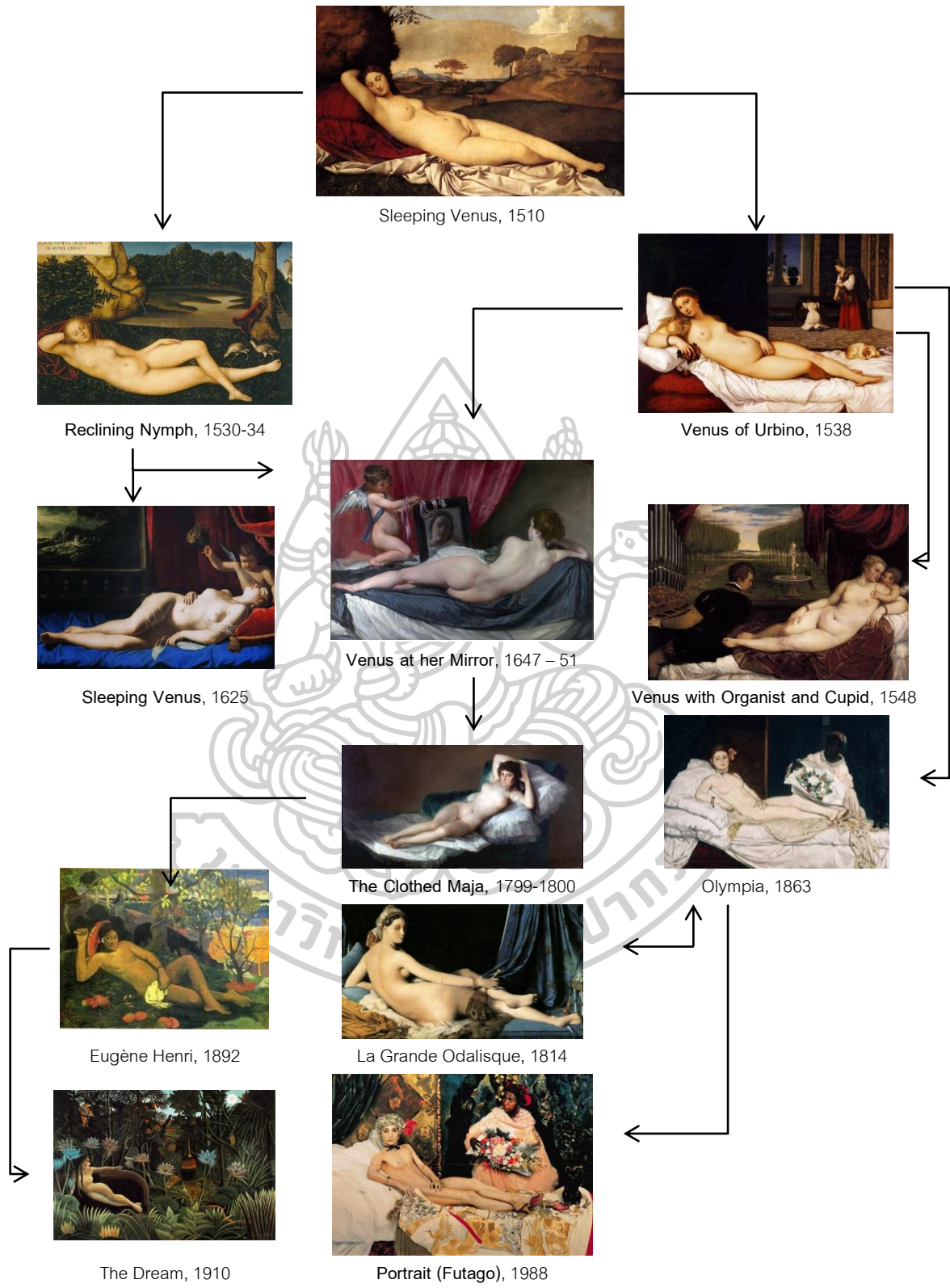
วิวัฒนาการได้ผันเปลี่ยนไปตามกาลและเวลา การตีความหมาย สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อ การสื่อความหมายของงานศิลปะ ภาพสตรีเป็นส่วนหนึ่งของการสื่อความหมายเหมือนเป็นเหมือน

ภาพแม่แบบของการสร้างสรรค์ผลงาน เป็นจุดกำเนิดของการให้กำเนิดรูปแบบศิลปะที่หลงใหลในความงามของเรือนร่าง

อิทธิพลต่อการสร้างผลงานศิลปะสตรีเปลือยในท่านอนนี้ส่งผลต่อแนวทางการสร้างสรรค์ให้กับทุกยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ การใช้รูปแบบแนวความคิดของทวงท่าในการนอนเป็นการเปิดเผยสรีระให้เห็นถึงความงามของร่างกายอย่างอ่อนนุ่มและนุ่มนวล สิ่งที่ได้รับรู้ได้ถูกถ่ายทอดผ่านท่าทางอันเป็นแบบแผนทางความคิด ศิลปินทุกยุคสมัยสื่อสารออกมาผ่านทวงท่าที่พัฒนาต่างกันไป การจัดวางท่าให้ชวนหลงใหลจังหวะในการว่าสรีระบนร่างกายบ่งบอกให้เห็นถึงความละเอียดอ่อนทางความคิดที่ศิลปินต้องการสื่อความหมาย

รูปแบบของการเลียนแบบธรรมชาติได้สร้างสรรค์ความงามผ่านปรัชญา วรรณกรรมจนกลายเป็นความงดงาม ความงามที่เคียงคู่ไปกับงานวรรณกรรมที่เป็นแรงบันดาลใจให้กับศิลปินได้สร้างรูปแบบทวงท่าแห่งความเย้ายวนใจให้ผู้ชมได้รับรู้ถึงความงามของวรรณกรรมผ่านผลงานจิตรกรรม เนื้อหาที่แตกต่างกันได้สร้างรูปแบบที่เปลี่ยนไปตามความเชื่อของความงามของแต่ละพื้นที่

วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานสตรีเปลือยในรูปแบบที่ต่างกัน เปรียบเสมือนการทดลองศึกษาทางกายวิภาค การศึกษาเพื่อเข้าใจสัดส่วนของความตามจริงและความถูกต้องเพื่อพัฒนาความงามในความคิดที่เป็นอุดมคติ รูปแบบ วิธีการ และการถ่ายทอดเฉพาะบุคคล จะชี้ให้เห็นความถูกต้องและสมบูรณ์ในการสร้างเนื้อหาการสร้างสรรค์ที่ถ่ายทอดความคิด ปรัชญา และความรู้สึกทำให้รูศิลปะสื่อความหมายได้มากกว่าภาพสตรีเปลือยที่เขียนขึ้นมาอย่างไรเหตุผล

ภาพที่ 46 แผนภูมิแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงกันระหว่างผลงานแต่ละยุคสมัย

จากแผนภูมิ (ภาพที่ 46) แสดงให้เห็นอิทธิพลที่ส่งผ่านกันมาแต่ละยุคสมัยพัฒนาการของ ภาพสตรีเปลือยตั้งแต่ภาพ เทพีวินัสในห้วงนิทรารมย์ ของจอร์โจแน ในปี 1510 เป็นจุดเริ่มต้นของ ภาพสตรีเปลือยในท่านอน รูปแบบของผลงานแบ่งออกได้ใน 2 รูปแบบ ตามลูกศรที่โยงลงมา ด้านซ้ายผลงาน “Reclining Nymph” ในปี 1530 - 34 แสดงให้เห็นรูปแบบของเรื่องราวที่ เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมที่แสดงสัญลักษณ์และสื่อความหมายต่างๆ ในผลงาน แม้ว่ารูปแบบและ ท่าทางในการถ่ายถอดออกมาจะไม่คล้ายคลึงกับภาพของจอร์โจแน แต่ยังมีโครงเรื่องที่เกี่ยวข้อง กัน

ผลงาน Venus of Urbino ของทิเทียน ในปี 1538 เป็นผลงานที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับ ศิลปินรุ่นต่อๆ มาอีกหลายผลงาน ผลงานของทิเทียนแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงกันระหว่างผลงาน เทพีวินัสในห้วงนิทรารมย์ ทั้งท่าทางของการนอนและการจัดวางองค์ประกอบที่เกิดขึ้นในภาพ ทำให้รับรู้ถึงความมีตัวตนจริงของนางแบบในผลงาน ความประทับใจในเรือนร่างและรสนิยม ความชอบในสตรีระทมที่มีปทุมถันและหน้าท้องอันกลมกลึง แสดงให้เห็นถึงสัญลักษณ์ของความอุดม สมบูรณ์ของการเจริญพันธุ์

การสร้างมุมมองที่เปลี่ยนไปจากเดิมแสดงให้เห็นรสนิยมในเรือนร่างของสตรีที่ เปลี่ยนแปลงออกไป ภาพวาดของ Diego Velázquez ในผลงาน “Venus at her Mirror (The Rokeby Venus)” ในปี 1647-51 รูปร่างของสตรีที่ดูเล็กกลงไปจากยุคก่อนจากมุมมองด้านหลังแสดงให้เห็นสัดส่วนของเรือนร่างสตรีเวิที่ดูคอดเล็กลงช่วงขาที่เรียวยาวและแสดงให้เห็นแผ่นหลังที่ขาว เนียน เป็นเหตุผลหนึ่งในการถ่ายถอดผลงานของศิลปินในสเปนเกี่ยวกับการถ่ายถอดภาพเปลือย ของหญิงสาวด้วยการหันหลัง ข้อจำกัดทางศาสนากับการเซ็นเซอร์ภาพเปลือยที่มองดูแล้วผิด ศีลธรรมในยุคสมัยนั้นอาจมีความผิดถึงขั้นโดนปรับและถูกเนรเทศ แต่แทนที่จะโดนลงโทษ ภาพวาดของศิลปินได้รับการยอมรับจากสังคมในยุคนั้น เนื่องจากภาพไม่ได้แสดงให้เห็นเรือนร่างที่ เปลือยเปล่าโดยตรง เห็นเพียงแค่หน้าของหญิงสาวที่ถ่ายถอดผ่านกระจกเงาเท่านั้น

การสร้างสรรค์ผลงานในยุคสมัยใหม่เป็นการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ เฉพาะตัวของศิลปิน การถ่ายถอดผลบ่งบอกถึงบุคลิกและความเป็นตัวตนของนางแบบ แนว

ทางการสร้างสรรค์ที่หลากหลายแต่รูปแบบที่ถ่ายทอดเรื่องราวและความรู้สึกส่วนตัวของศิลปินเข้าไปด้วย ภาพวาดของโกย่า ในผลงาน “La Maja Desnuda” (The Naked Maja) ในปี 1799-1800 แสดงให้เห็นถึงการถ่ายทอดผลงานผ่านเนื้อหาของความเป็นส่วนตัวของศิลปินมากยิ่งขึ้น ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างศิลปินและแบบในการสร้างสรรค์ผลงาน ความประทับใจในเรือนร่าง ดังเช่นภาพผลงานของโกแกงที่แสดงให้เห็นความประทับใจในความเป็นอนารยะชนของชาวเกาะ ตาฮิติอีกด้วย

ความประทับใจในรูปแบบผลงานที่ส่งต่อกันมาทุกยุคสมัยนี้ได้เป็นแรงบันดาลใจให้ศิลปินได้สร้างสรรค์ผลงานขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของศิลปิน การแสดงให้เห็นถึงความงามในอุดมคติเหมือนการสรรค์สร้างจากเทพีทำให้มนุษย์หันกลับมาชื่นชมความงามของเรือนร่างของมนุษย์และถ่ายทอดความเป็นจริงตามรสนิยมที่ศิลปิน

รายการอ้างอิง

1. WILFORD, J.N., *Full-Figured Statuette*. 2009.
2. พิตรปรีชา, จ., *โลกศิลปะศตวรรษที่ 20*. 2552(กรุงเทพมหานคร).
3. Wangsuraw, J., *วิเคราะห์ศิลปะ*. 2530: p.
http://www.finearts.cmu.ac.th/e_doc/57/105114/12.
4. วิศทเวทย์, ว., *ปรัชญาทั่วไป*. 2527. พิมพ์ครั้งที่ 5(อักษรเจริญทัศน์).
5. สุนพงษ์ศรี, ก., *ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก 1 ประวัติศาสตร์ศิลปะยุคก่อนประวัติศาสตร์
ประวัติศาสตร์ศิลปะยุคโบราณ ศิลปะอียิปต์ เมโสโปเตเมีย ศิลปะกรีก ศิลปะโรมัน และศิลปะไบแซนไทน์*
, 2552(กรุงเทพฯ).
6. วิวัฒน์นันท์, ป., *ลุ่มจักรวรรดิโรมัน ถึงฮิตเลอร์มลาย จุดเปลี่ยนประวัติศาสตร์โลก 2000 ปี*. 2557(
กรุงเทพฯ): p. สำนักพิมพ์ ยิปซี.
7. รอดบุญ, ส., *ศิลปะแอฟริกาเอเชียน*. 2557 ([http://www.facebook.com/notes/cmuaartcenter-
chiangmai-appropriation-art/440928622752](http://www.facebook.com/notes/cmuaartcenter-chiangmai-appropriation-art/440928622752)).
8. ตั้งเจริญ, ว., *สุนทรียศาสตร์เพื่อชีวิต*. 2530(มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
9. แบล, ผ.เอ.ม., *ปรัชญาวิวาทะว่าด้วยความรัก*. 2556. พิมพ์ครั้งที่ 3(กรุงเทพฯ): p. สำนักพิมพ์ ยิปซี.
10. ไม่ปรากฏ, *กำเนิดอารยธรรมโบราณของโลก[ออนไลน์]*, .
[https://sites.google.com/site/chattarikajomfoo/xarythrm-krik-boran/6-the-ph-
pkrnam-krik](https://sites.google.com/site/chattarikajomfoo/xarythrm-krik-boran/6-the-ph-pkrnam-krik), เข้าถึงเมื่อ 24 กันยายน 2557
11. หงส์อุเทน, ก., *กำเนิดวินัส เทพนารีแห่งความรัก*. 2556: p.
<http://www.manager.co.th/Caledonian/Viennese?News=956000018914>.
12. แฮมิลตัน, เอ., *ปรารถนัมปรัมปราตำนานเทพและวีรบุรุษกรีก-โรมัน-นอร์ส*. 2546(กรุงเทพฯ).
13. Know, D., *สัตว์ประหลาดในเทพนิยายกรีก*. กรุงเทพฯ, 2551.
14. เลาะห์พันธุ์, อ., *เรื่องน่ารู้ในยุโรปสมัยกลาง*. 2558. พิมพ์ครั้งที่ 4.(ศักดิ์โสภาคการพิมพ์).
15. วงศ์ยานนาวา, ธ., *เมื่อฉันไม่มีขน ฉันจึงเป็นศิลปะ*. 2557(กรุงเทพฯ): p. สำนักพิมพ์ สมมติ.
16. วงศ์ยานนาวา, ธ., *เพศ จากธรรมชาติ สู่วิษยธรรมจนถึงสุนทรียะ*. 2557(กรุงเทพฯ): p. โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

ผลงานศิลปะในประเทศไทยที่ได้รับแรงบันดาลใจสตรีเปลือย

การสร้างสรรคผลงานสตรีเปลือยในประเทศไทย

การสร้างสรรคผลงานในรูปแบบสตรีเปลือยในประเทศไทย จากประวัติศาสตร์การสร้างผลงานจิตรกรรมในไทยไม่พบผลงานภาพสตรีเปลือยในรูปแบบของจิตรกรรมไทย มักเป็นภาพเล่าเรื่องราวจากจินตนาการของช่างไทย “ตัวกาก” ในศิลปะไทยสะท้อนเรื่องราวของวิถีชีวิตประจำวันของคนในสังคม ลักษณะหญิงไทยเปลือยออกเป็นเหมือนวิถีชีวิตในอดีต มุมภาพเปลือยในศิลปะไทยเป็นมุมเล็กๆ เหมือนกับจุดพักสายตา แฝงความตลกขบขันโดยไม่เน้นรูปแบบที่เหมือนจริง

อาจกล่าวได้ว่าภาพสตรีเปลือยในประเทศไทยได้มีต้นกำเนิดเป็นรูปแบบของการศึกษา (academicart) ผลงานที่มีชื่อเสียงยุคแรกๆ ของคุณแสง สงฆ์มั่งมี เป็นศิลปินที่สร้างผลงานเปลือยในยุคแรกของการสร้างสรรค์ผลงานสมัยใหม่ของไทย

ภาพที่ 47 คุณแสง สงฆ์มั่งมี, ธารทอง, พ.ศ. 2494

เทคนิค ประติมากรรมปูนปลาสเตอร์, ขนาดเท่าคนจริง, ที่มาภาพเปลือยในงานศิลปะ[ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 21

มิถุนายน 2557, เข้าถึงได้จาก

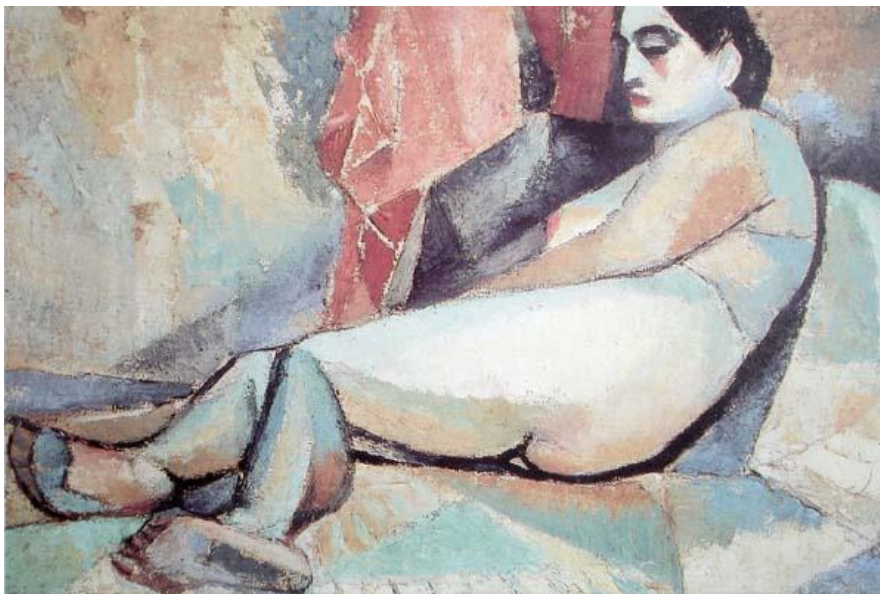
<http://www.manager.co.th/celebonline/viewnews.aspx?NewsID=9560000021420>

คุณแสง สงฆ์มังมี – “ธารทอง”, พ.ศ. 2494

ผลงานของเขาได้สร้างแรงบันดาลใจให้กับศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานยุคต่อมา ทั้งท่าของการนอนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของศิลปิน รูปแบบการสร้างผลงานผ่านการเล่าเรียนแบบตะวันตก ลักษณะที่เป็นหญิงไทยที่ได้ถ่ายทอดผ่านเรื่องราวความงามแฝงคติความเชื่อทางตะวันออก

ประติมากรรมชิ้นนี้ (ภาพที่ 44) ได้รับรางวัลเกียรติยศอันดับ 1 เหรียญทอง จากงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2494 ผลงานแสดงให้เห็นถึงสรีระที่งดงามเย้ายวนใจด้วยทรวดทรงที่สมส่วนอวบอิม หน้าอกที่กลมกลึง สรีระที่เปลือยเปล่าท่าทางที่อยู่ในการหลับไหลซึ่งนอนเปลือยกายอยู่ท่ามกลางธรรมชาติลักษณะร่างกายอันเปลือยเปล่าชวนให้หลงใหล เป็นหนึ่งในการสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินที่หลงใหลเรือนร่างของสตรีในทุกยุคสมัย ประติมากรรมชิ้นนี้เป็นเหมือนจุดเริ่มต้นในการสร้างสรรค์ผลงานที่น่าหลงใหลของเรือนร่างของหญิงสาวในประเทศไทย

ภาพวาดเปลือยของเพ็ญ หริพิทักษ์ ศิลปินไทยที่มีชื่อเสียงที่ได้มีโอกาสไปศึกษาการสร้างสรรค์ผลงานในแบบตะวันตกในประเทศอิตาลีรูปเขียนส่วนใหญ่ได้รูปแบบจากลัทธิคิวบิสม์รูปเขียนออกมาในแบบคลี่คลายรูปทรง

ภาพที่ 48 เพื่อ หริพิทักษ์ – “Nude”, พ.ศ. 2529

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ, ที่มาภาพเปลือยในงานศิลปะ[ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 21 มิถุนายน 2557, เข้าถึงได้จาก <http://www.manager.co.th/Entertainment/ViewNews.aspx?NewsID=9520000159294>

เพื่อ หริพิทักษ์ – “Nude”, พ.ศ. 2529

ภาพเขียนนี้สะท้อนให้เห็นอิทธิพลที่ได้รับจากตะวันตก การจัดทำทางในการนอนของการวาดรูปแบบนี้เห็นทั่วไป การใช้แขนขวาในการทำแขนและแขนซ้ายวางไว้ที่บริเวณหน้าขาเป็นทำที่นิยมทั่วไปในการจัดทำทางในการวาด

ภาพสตรีเปลือยในประเทศไทยเป็นเหมือนการศึกษาสรีระของร่างกายเป็นส่วนใหญ่ การสร้างสรรค์ผลงานมีการแสดงออกของภาพมีข้อจำกัดทางวัฒนธรรม รูปแบบการสร้างผลงานเป็นการเปรียบเทียบปรัชญาทางตะวันออก

ภาพเปลือยในรูปแบบของไทยเป็นความงามที่ได้มาจากความงามในอุดมคติ ผสมผสานกับงานจิตรกรรมไทยในรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นประจำชาติไทย ลวดลายที่ประดิษฐ์ประดอยขึ้นมาตามคติช่างโบราณได้พัฒนารูปแบบให้ผสมผสานไปกับผลงานของจิตรกรรมสมัยใหม่

ภาพที่ 49 ช่วง มูลพินิจ – “ธรรทอง สุธรรสวรรณค์

(จากผลงานประติมากรรมของอาจารย์แสวง สงฆ์มั่งมี)”, 2004

เทคนิค สีนํ้ามันบนผ้าใบ, ที่มาภาพเปลือยในงานศิลปะ[ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 28มิถุนายน 2557, เข้าถึงได้จาก
<http://oknation.nationtv.tv/mblog/entry.php?id=859161>

ช่วง มูลพินิจ – “ธรรทอง สุธรรสวรรณค์ (จากผลงานประติมากรรมของอาจารย์แสวง สงฆ์มั่งมี)”,
 2004

การสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินไทยเกี่ยวกับสตรีเปลือยยังคงรูปแบบของจิตรกรรมไทย การเน้นเส้นที่เป็นเอกลักษณ์ของช่วง มูลพินิจแสดงให้เห็นสัดส่วนความงามของเรือนร่างสตรีได้อย่างชัดเจน ระบายที่แบนราบในผลงานจิตรกรรมไทยมีการใช้เส้นเป็นส่วนสำคัญในการเน้นให้ภาพคมชัดได้สัดส่วนมากขึ้น ภาพจิตรกรรมไทยพัฒนารูปแบบเป็นสากลแต่ยังความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะตัวของไทยไว้ได้อย่างลงตัว

ภาพที่ 50 ช่วง มุลพินิจ – “Nude”, 2004

เทคนิค ปากกานบนกระดาษ, ที่มาภาพเปลือยในงานศิลปะ[ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 28 มิถุนายน 2557, เข้าถึงได้จาก

<http://oknation.nationtv.tv/mblog/entry.php?id=859161>

ช่วง มุลพินิจ – “Nude”, 2004

ภาพผลงานแสดงออกมาผ่านเส้นในการสร้างรูปทรงเป็นเอกลักษณ์ของศิลปะไทยที่มีมาอย่างยาวนานแล้ว รูปแบบของงานศิลปะที่สร้างให้ผลงานดูโดดเด่นด้วยจังหวะของเส้นและทิศทาง รายละเอียดที่เป็นปลีกย่อยบอกเล่าเรื่องราวของธรรมชาติ รายละเอียดของอวัยวะเพศที่มีลวดลายประติประคองอย่างวิจิตรบรรจง ลายเส้นของผมมีการประดับประดาทั้งลักษณะของเปลือยหอย เส้นน้ำที่เป็นเกลียวคลื่นกับสัตว์น้ำน้อยใหญ่เหมือนตั้งใจสร้างให้ภาพเปลือยหญิงสาวนอนอยู่บนชายหาดท่ามกลางรายละเอียดของสัตว์น้ำน้อยใหญ่

ผลงานสตรีเปลือยผสมผสานแนวความเชื่อทางด้านประเพณี ความเชื่อทางความงามของไทยผ่านเรื่องราวความเชื่อ วรรณกรรม เรื่องเล่า ของเทพีของแสดงให้เห็นวัฒนธรรมอันดีงามผ่านผลงานศิลปะ “วินัส” ในเมืองไทยคงเทียบได้กับความงามของนางสงกรานต์ ตำนานและคติความเชื่อต่างๆ

ภาพที่ 51 สมภพ บุตรราช – “นางสงกรานต์”พ.ศ.2553

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ,ที่มาภาพเปลือยในงานศิลปะ[ออนไลน์],เข้าถึงเมื่อ 28มิถุนายน 2557, เข้าถึงได้จาก

<https://kajarp.wordpress.com/2011/04/18/nang-songkran-sompop-budtarad/>

สมภพ บุตรราช – “นางสงกรานต์” พ.ศ.2553

จิตรกรรมภาพเปลือยของศิลปินไทย สมภพ บุตรราช ผลงานส่วนใหญ่เป็นภาพสตรีเปลือยท่อนบน เป็นการแสดงให้เห็นคติความเชื่อ ความงามในความเชื่อที่ถ่ายทอดออกมาให้เห็นในรูปแบบของความเหมือนจริง เรือนร่างหญิงไทยที่อ่อนช้อยงดงามเหมือนนางรำ ภาพเปลือยได้ผสมผสานกับวรรณกรรม และรูปแบบของนาฏศิลป์ท่าทางประกอบสื่อถึงความหมาย ท่าเหาะของนางสงกรานต์ด้านหลังเป็นท่าที่ใช้รำรำที่เอามาผสมผสานในการสื่อความหมาย แสดงรูปลักษณ์ในจินตนาการของภาพนางฟ้า เทพีและเทพธิดา

ความงดงามที่ถ่ายทอดออกมาในผลงานนี้ประเพณีแสดงให้เห็นลวดลายของผ้าผืนเมืองที่งดงาม ท่าทางที่อ่อนช้อยทำให้เห็นความเย้ายวนใจในความงามแบบไทยๆ ลักษณะท่าทางที่บอกเล่าเรื่องราวของสตรีในภาพ

“วินัส” ในรูปแบบของคนไทยมีมาอย่างยาวนาน ความงามในอุดมคติของตะวันออกถูกผูกโยงเรื่องราวในตำนานและคติความเชื่อ การทำนายเรื่องโชครางประจำปีความเชื่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ที่แสดงให้เห็นถึงการทำการเกษตรกรรมของคนไทย

ภาพที่ 52 ชัยรัตน์ แสงทอง – “Beyond Beauty” พ.ศ. 2552

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ, ที่มาภาพเปลือยในงานศิลปะ[ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 14 พฤษภาคม 2557, เข้าถึงได้จาก <http://munez30.exteen.com/category/artroomgallery>

ชัยรัตน์ แสงทอง – “Beyond Beauty” พ.ศ. 2552

ผลงานสะท้อนให้เห็นเรื่องราวของความเหมือนจริงของรูปร่างสตรีเปลือย เรื่องราวของความเหมือนจริงเชิงเปรียบเทียบในผลงานของชัยรัตน์ แสงทอง แสดงให้เห็นถึงความงามของความจริงของร่างกายมนุษย์ เปรียบเทียบภาพสะท้อนให้เห็นความจริงกับความงามในอุดมคติ ภาพตัวแทนของ “วินัส” ได้ถูกหยิบยกมาใช้ในรูปแบบของการเปรียบเทียบความหมายของความสวยงามของวินัส กับร่างกายที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแฟงปรัชญาของชาวตะวันออก

ภาพของหญิงชราภายในภาพแสดงออกมาให้เห็นถึงสภาพร่างกายที่เปลี่ยนแปลงไปตามอายุไข รอยเหี่ยวย่นของร่างกายหน้าอกที่ยานย้วย ผมที่ขาวแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกถึงสังขารที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา เกิด แก่ เจ็บ ตาย ในที่สุด หุ่นปูนปั้นรูปวีณีสที่ปลายเท้าของหญิงชรายังแสดงให้เห็นถึงความไม่สมบูรณ์ของความงาม การเสื่อมสลายไปตามกาลเวลา แต่เรื่องราวของความงามวีณีสเป็นที่รู้จักอย่างดีตราบถึงปัจจุบันนี้

ภาพที่ 53 ชัยรัตน์ แสงทอง – “Beyond Beauty”พ.ศ. 2552

เทคนิค สีนํ้ามันบนผ้าใบ,ที่มาภาพเปลือยในงานศิลปะ[ออนไลน์],เข้าถึงเมื่อ14 พฤษภาคม2557,
เข้าถึงได้จาก <http://munez30.exteen.com/category/artsgallery>

อิทธิพลที่ได้รับในประเทศไทย

ศิลปะในประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากรูปแบบของการศึกษานำมาเชื่อมโยงในผลงานศิลปะ วัฒนธรรมเป็นเหมือนข้อจำกัดในการสร้างสรรค์ผลงาน ความละเอียดอ่อนต่อความรู้สึกของคนไทยกับภาพเปลือยแสดงให้เห็นถึงความเคารพ การหลบหลู่ การแสดงท่าทางกิริยาที่ไม่เหมาะสม ความเป็นอนาจารที่เกิดขึ้นในการแสดงหรือสื่อสารผลงานออกมาผ่านงานศิลปะ

ภาพสตรีเปลือยในประเทศไทยเป็นรูปแบบของการศึกษา (Academic Art) การแสดงผลงานศิลปะความงามของเรือนร่างที่เป็นแบบแผนของการศึกษาในรูปแบบของตะวันตก ความถูกต้องสมบูรณ์ของสัดส่วนเป็นเพียงแค่การศึกษาเนื้อหาของกายวิภาคของการเรียน

ภาพเปลือยในรูปแบบของไทยเป็นความงามที่ได้มาจากความงามในอุดมคติ ผสมผสานกับรูปแบบงานจิตรกรรมไทย รูปแบบการนำเสนอของเส้นในการสร้างภาพผลงานแสดงให้เห็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของงานจิตรกรรมไทยร่วมสมัย

ผลงานสตรีเปลือยผสมผสานแนวความเชื่อทางด้านประเพณี ความเชื่อทางความงามของไทยผ่านเรื่องราวความเชื่อ วรรณกรรม เรื่องเล่า ของเทพีของแสดงให้เห็นวัฒนธรรมอันดีงามผ่านผลงานศิลปะ “วินัส” อาจหมายถึงความถึงความงามของวรรณกรรมของไทย เรื่องราวที่คล้ายคลึงกันเป็นการนำเอาเนื้อหามาถ่ายทอดผ่านจินตนาการและแนวทางการสร้างสรรค์ของผลงานในรูปแบบของแต่ละบุคคล

ผลงานสตรีเปลือยในประเทศไทยสะท้อนเรื่องราวของสังคม ปรัชญาของตะวันออก คติความเชื่อในการเปรียบเทียบความงามของเรือนร่างผ่านแง่มุมต่างๆ การถ่ายทอดในรูปแบบวิถีชีวิตในแบบของความจริง สะท้อนเรื่องราวที่ดำเนินไปตามธรรมชาติ ให้ตระหนักคิดถึงความเป็นสัมฤทธิ์ของมนุษย์แห่งความคิดให้เป็นเหมือนข้อคิดเตือนใจ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ศรัญญู ปานยศ
วัน เดือน ปี เกิด	18 สิงหาคม 2531
วุฒิการศึกษา	- โรงเรียนอนุบาลราชบุรี จังหวัดราชบุรี - โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ จังหวัดราชบุรี - คณะศิลปกรรมศาสตร์ ภาควิชาจิตรกรรม มหาวิทยาลัยบูรพา - คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ ภาควิชาทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรวังท่าพระ
ที่อยู่ปัจจุบัน	50/2 หมู่ 7 ตำบลคู่งกระถิน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 70000

